

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ СВРСИСХОДНОСТИ ПОСЛОВАЊА

*Управљање средствима за подстицање програма
социјалне и породично-правне заштите које реализују
удружења*

Број: 400–1849/2023–05/35
Београд, 23. децембар 2024. године

За већи допринос одређених средстава за подстицање програма које реализују удружења потребно је обезбедити ефикасну расподелу средстава датих удружењима, анализу извештаја о реализованим активностима и мониторинг посете, као и успоставити ефикасан начин праћења и извештавања о истима.

Орган државне управе, у чијем делокругу је област у којој се остварује јавни интерес, односно корисник средстава буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе у чијем буџету су обезбеђена средства, подстиче програме које реализују удружења, а која су од јавног интереса. Јавно доступна документа указују на неадекватну и неуједначену примену Уредбе, недовољну транспарентност у погледу извештавања о утрошеним средствима на годишњем нивоу, као и одсуство усклађености циљева за финансирање удружења са приоритетима стратешких докумената.

Државна ревизорска институција је у току ревизије утврдила да:

- Нису предузете све адекватне активности у циљу ефикасне расподеле средстава датих удружењима, што за последицу може имати њихову неправичну расподелу;
- Изостанак суштинске анализе наративних извештаја о реализованим активностима и мониторинг посета отежава оцену доприноса програма у остварењу циљева постављених јавним конкурсима;
- Није успостављен ефикасан начин праћења и извештавања о програмима које реализују удружења, што за последицу може имати њихово несврсиходно и ненаменско трошење.

Препоруке

Након спроведене ревизије сврсисходности пословања, Државна ревизорска институција је субјектима ревизије - Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарству за бригу о породици и демографију и Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова, између осталих, дала следеће препоруке:

- да годишње планове расписивања јавних конкурса објављују на интернет страницама, а јавне конкурсе и другу обавезну документацију објављују и на порталу е-Управе, у складу са Уредбом како би подносиоци предлога програма имали правовремену информацију,
- да предлоге програма вреднују и рангирају објективно, по свим основним и допунским критеријумима, како би се обезбедила правична расподела средстава за подстицање програма која реализују удружења,
- да прате испуњење уговорних обавеза корисника средстава, у разумном року предузимају активности због неизвршавања уговорних обавеза и исто узимају у обзир приликом доделе средстава по јавним конкурсима у наредној години,
- да након прикупљања потпуних и мерљивих података изврше процену квалитета и успешности спроведених програма, о томе обавесте кориснике средстава и изврше анализу утицаја одобрених средстава на циљеве постављене јавним конкурсима,
- да успоставе ефикасан начин праћења финансијских извештаја, врше контролу утрошка додељених средстава и да у случају потенцијалног ненаменског трошења средстава предузму све неопходне активности.

Садржај

Скраћенице и термини	4
I Резиме извештаја.....	5
1. Резиме и препоруке	5
Захтев за достављање одазивног извештаја	12
II Увод.....	14
1. Проблем	14
2. Циљ ревизије	15
3. Ревизорска питања	15
4. Обим и ограничења ревизије.....	15
5. Методологија у поступку рада	18
III Опис предмета ревизије.....	19
1. Законодавни и институционални оквир.....	19
2. Опште информације о средствима за подстицање програма социјалне и породично-правне заштите датим удружењима.....	22
IV Закључци	26
ЗАКЉУЧАК 1: Нису предузете све адекватне активности у циљу ефикасне расподеле средстава датих удружењима, што за последицу може имати њихову неправичну расподелу	27
Налаз 1.1: Субјекти ревизије нису обезбедили основу за ефикасну и транспарентну расподелу средстава датих удружењима.....	27
Налаз 1.2: Субјекти ревизије су делимично применили критеријуме за избор програма који ће се финансирати, што ствара ризик да ће изостати објективно вредновање и рангирање предлога програма.....	40
ЗАКЉУЧАК 2: Изостанак суштинске анализе наративних извештаја о реализованим активностима и мониторинг посета отежава оцену доприноса програма у остварењу циљева постављених јавним конкурсима	49
Налаз 2.1: Удружења којима су додељена средства за подстицање програма од јавног интереса нису увек благовремено достављала наративне извештаје.....	49
Налаз 2.2: Субјекти ревизије не врше суштинску анализу наративних извештаја како би оценили квалитет и успешност програма	54
Налаз 2.3: Субјекти ревизије нису у довољној мери вршили праћење реализације програма путем мониторинг посета	66
ЗАКЉУЧАК 3: Није успостављен ефикасан начин праћења и извештавања о програмима које реализују удружења, што за последицу може имати њихово несврсно и ненаменско трошење	70
Налаз 3.1: Субјекти ревизије нису успоставили адекватан начин праћења финансијских извештаја удружења	70

Налаз 3.2: Субјекти ревизије нису извештавали о реализованој подршци програмима удружења	82
V Прилози.....	85
Прилог 1 – Методологија у поступку рада	86
Прилог 2 – Обрасци Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	88
Прилог 3 – Обрасци Министарства за бригу о породици и демографију.....	95
Прилог 4 – Обрасци Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова	100

Скраћенице и термини

У прегледу су дате скраћенице које су коришћене у извештају:

Назив	Скраћеница
Република Србија	РС
Државна ревизорска институција	ДРИ
Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	Министарство за рад, Министарство
Министарство за бригу о породици и демографију	Министарство за бригу о породици, Министарство
Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова	Покрајински секретаријат
Аутономна Покрајина Војводина	АП Војводина
Агенција за привредне регистре	АПР
Особе са инвалидитетом	ОСИ
Уредба о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења	Уредба
Програм коришћења дотација намењених за пројекте породично-правне заштите грађана, подршке породице и деци, координације и спровођења политике у области демографије, координације и спровођења популационе политике и подршке удружењима у области заштите породице и деце у 2023. години	Програм коришћења дотација
Правилник о поступку и критеријумима за доделу средстава Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова удружењима грађана за област социјалне заштите и заштите лица са инвалидитетом, борачко-инвалидске заштите, друштвене бриге о деци и популаризације пронаталитетне политике	Правилник о поступку и критеријумима за доделу средстава удружењима
Одлука о поступку и критеријумима за доделу средстава Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова за реализацију програма унапређења социјалне заштите у АПВ	Одлука о поступку и критеријумима за доделу средстава за реализацију програма унапређења социјалне заштите
Јавни конкурс за подношење предлога програма на Програмски конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији	Програмски конкурс
Јавни конкурс за подношење предлога програма на Стално отворени конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији	Стално отворени конкурс
Пројекти породично правне заштите грађана, подршке породици и деци	Подршка породици и деци
Пројекти породично правне заштите грађана, координације и спровођење политике у области демографије	Демографија
Пројекти породично правне заштите грађана, координације и спровођење популационе политике	Популациона политика
Пројекти породично правне заштите грађана, подршке удружењима у области заштите породице и деце	Подршка удружењима у области заштите породице и деце
Јавни конкурс за финансирање, односно суфинансирање мера, активности и програма у области социјалне заштите	Јавни конкурс за унапређење социјалне заштите
Јавни конкурс за финансирање програма удружења грађана у области социјалне заштите и заштите лица са инвалидитетом, друштвене бриге о деци и популаризације пронаталитетне политике	Јавни конкурс по областима

I Резиме извештаја

1. Резиме и препоруке

Државна ревизорска институција спровела је ревизију сврсисходности пословања на тему „Управљање средствима за подстицање програма социјалне и породично-правне заштите које реализују удружења“, са циљем да испита у којој мери су средства опредељена за подстицање програма која реализују удружења, допринела унапређењу социјалне и породично-правне заштите.

Након спроведене ревизије сврсисходности пословања закључили смо следеће:

За већи допринос опредељених средстава за подстицање програма које реализују удружења, потребно је обезбедити ефикасну расподелу средстава датих удружењима, анализу извештаја о реализованим активностима и мониторинг посете, као и успоставити ефикасан начин праћења и извештавања о истима.

Наведено је засновано на следећим закључцима и налазима:

Закључак 1: Нису предузете све адекватне активности у циљу ефикасне расподеле средстава датих удружењима, што за последицу може имати њихову неправичну расподелу.

Налаз 1.1: Субјекти ревизије нису обезбедили основу за ефикасну и транспарентну расподелу средстава датих удружењима.

Уредбом о средствима за подстицање програма од јавног интереса која реализују удружења, ближе су уређени услови, критеријуми, начин, поступак доделе, као и начин и поступак враћања средстава за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма које реализују удружења, а који су од јавног интереса.

Међутим, Министарство за рад, Министарство за бригу о породици и Покрајински секретаријат нису у потпуности поступали у складу са Уредбом. Тако нису сви субјекти ревизије благовремено доносили и објављивали годишње планове расписивања јавних конкурса, ближе уредили мерила и допунске критеријуме за избор програма, нити утврђивали да ли се према статутарним одредбама циљеви удружења остварују у области у којој се програм реализује, а конкурсне комисије Покрајинског секретаријата нису поступале у прописаним роковима.

Све напред наведено за последицу има нетранспарентну и неправичну расподелу средстава за подстицање програма удружења.

Налаз 1.2: Субјекти ревизије су делимично применили критеријуме за избор програма који ће се финансирати, што ствара ризик да ће изостати објективно вредновање и рангирање предлога програма.

Уредбом о средствима за подстицање програма од јавног интереса које реализују удружења, прописани су критеријуми за избор програма.

Међутим, Министарство за рад, Министарство за бригу о породици и Покрајински секретаријат су делимично применили прописане критеријуме.

У ревизији смо утврдили да део података неопходан за примену прописаних критеријума за избор програма није био обезбеђен јер то није било предвиђено прописаним обрасцима за подношење предлога програма, а део података није обезбеђен јер достављени предлози програма нису садржали све податке у складу са утврђеним садржајем прописаних образаца.

Све напред наведено ствара ризик да ће изостати објективно вредновање и рангирање предлога програма, као и правична расподела средстава за подстицање програма које реализују удружења.

Закључак 2: Изостанак суштинске анализе наративних извештаја о реализованим активностима и мониторинг посета отежава оцену доприноса програма у остварењу циљева постављених јавним конкурсима.

Налаз 2.1: Удружења којима су додељена средства за подстицање програма од јавног интереса нису увек благовремено достављала наративне извештаје.

Уговором се уређују међусобна права, обавезе и одговорности уговорних страна, субјеката ревизије и удружења, а нарочито предмет програма, рок у ком се програм реализује, конкретне обавезе уговорних страна, рок за доставу извештаја и слично.

Већина узоркованих удружења је наративне извештаје достављала благовремено Министарству за рад и Министарству за бригу о породици, за разлику од Покрајинског секретаријата, коме су удружења извештаје достављала са закашњењем од 2 до 9 месеци. Покрајински секретаријат није предузимао мере против удружења због неиспуњавања уговорних обавеза, нити је то узимао у обзир приликом доделе средстава у наредној години.

Последица непредузимања активности у случајевима кашњења у извештавању ствара ризик да ће изостати праћење реализације програмских активности и повраћај средстава због неизвршења уговорних обавеза.

Налаз 2.2: Субјекти ревизије не врше суштинску анализу наративних извештаја како би оценили квалитет и успешност програма.

Удружења имају обавезу да доставе наративне извештаје, који садрже детаљан опис активности и резултата реализације програма у односу на планиране активности дефинисане уговором, а надлежни органи да их прегледа и разматра како би остварио увид и извршио процену квалитета и успешности програма у смислу реализације постављених циљева.

У ревизији смо утврдили да су поједини наративни извештаји удружења непотпуни, непрецизни и често праћени неадекватним доказима који указују на реализацију програмских активности.

Субјекти ревизије нису вршили суштинску анализу наративних извештаја, нити процену квалитета и успешности програма, како појединачно, тако ни целокупног јавног конкурса.

Узрок овако утврђеног стања је, према наводима субјеката ревизије, обимна документација и велики број удружења које је потребно прегледати, и ограничени капацитети субјеката.

Последица овако утврђеног стања је изостанак оцене утицаја одобрених средстава и подржаних програма на остварење жељених циљева постављених јавним конкурсима.

Налаз 2.3: Субјекти ревизије нису у довољној мери вршили праћење реализације програма путем мониторинг посета.

Надлежни орган, у циљу праћења реализације програма, може реализовати мониторинг посете, а које су обавезне за програме чије је трајање дуже од шест месеци и чија је вредност одобрених средстава већа од 500.000,00 динара, као и програме који трају дуже од годину дана.

Међутим, у ревизији смо утврдили да субјекти ревизије нису у довољној мери вршили мониторинг посете, односно праћење реализације програма је најчешће вршено увидом у достављене наративне извештаје и пратећу документацију, без непосредног увида у реализацију програмских активности.

Изостанак мониторинг посета за последицу има то да субјекти ревизије неће имати увид у то да ли се програмске активности спроводе у складу са постављеним циљевима, а ради остварења бољих резултата финансираног програма.

Закључак 3: Није успостављен ефикасан начин праћења и извештавања о програмима које реализују удружења, што за последицу може имати њихово несврсисходно и ненаменско трошење.

Налаз 3.1: Субјекти ревизије нису успоставили адекватан начин праћења финансијских извештаја удружења.

Средства која се одобре за реализацију програма су наменска и могу се користити искључиво за реализацију конкретног програма и у складу са уговором који се закључује између надлежног органа и удружења.

Надлежни орган треба да прегледа, размотри и утврди да ли су буџетска средства наменски коришћена и да ли постоји рачуноводствена документација која указује на њихов наменски утршак.

Субјекти ревизије нису успоставили адекватан начин праћења финансијских извештаја која достављају удружења.

У ревизији смо утврдили да су поједина удружења средства правдала уговорима из којих се не види прецизан опис уговорне обавезе, начин, место и време извршења обавезе, да поједине фактуре и рачуни не садрже прецизне податке о набављеној роби и услугама и њиховој количини, да су удружења за реализацију одређених програмских активности закључивала уговоре са другим удружењима из којих се не види опис и врста активности, нити структура трошкова за уговорене послове, да су поједина удружења трошење средстава правдала рачунима правних лица која су оснивана и брисана из регистра АПР у току трајања пројекта и друго.

Због недостатка контролних активности и неадекватног начина праћења финансијских извештаја удружења, постоји ризик од ненаменског и несврсисходног трошења додељених средстава.

Налаз 3.2: Субјекти ревизије нису извештавали о реализованој подршци програмима удружења.

Надлежни орган треба да израђује извештај о реализованој финансијској подршци програмима удружења из буџетских средстава у претходној календарској години и да га објави на својој званичној интернет страници и на порталу е-Управа.

Субјекти ревизије у периоду 2021–2023. године нису израђивали и објављивали извештаје о реализованој финансијској подршци програмима удружења из буџетских средстава.

Као разлог неизрађивања извештаја, субјекти ревизије су навели велики обим посла, истовремено спровођење више јавних конкурса, недостатак капацитета и непотпуност прописа.

Наведено за последицу има недовољну транспарентност извештавања о трошењу јавних средстава.

Након спроведене ревизије сврсисходности пословања на тему „Управљање средствима за подстицање програма социјалне и породично-правне заштите које реализују удружења“, Државна ревизорска институција даје следеће препоруке:

Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања:

- 1) Да годишњи план расписивања јавних конкурса објављује на интернет страници Министарства, а јавни конкурс и другу обавезну документацију објављује и на порталу е-Управе, у складу са Уредбом, како би подносиоци предлога програма имали правовремену информацију (Налаз 1.1.) – Приоритет 1¹.
- 2) Да утврђује и документује испуњеност свих услова прописаних јавним конкурсима, ради правичног подстицања програма и остваривања циљева због којих се јавни конкурс расписује (Налаз 1.1.) – Приоритет 2².
- 3) Да предлоге програма вреднује и рангира објективно, по свим основним и допунским критеријумима и подсекцијама, како би се обезбедила правична расподела средстава за подстицање програма која реализују удружења (Налаз 1.2.) – Приоритет 2.
- 4) Да настави да прати испуњење уговорних обавеза корисника средстава, у разумном року предузима активности због неизвршавања уговорних обавеза и исто узима у обзир приликом доделе средстава по јавним конкурсима у наредној години (Налаз 2.1.) – Приоритет 2.
- 5) Да након прикупљања потпуних и мерљивих података, изврши процену квалитета и успешности спроведених програма, о томе обавести кориснике средстава и изврши анализу утицаја одобрених средстава на унапређење положаја особа са инвалидитетом и предложи мере за унапређење (Налаз 2.2.) – Приоритет 2.
- 6) Да настави са праћењем реализације програма и путем мониторинг посета, а да за програме чије је трајање дуже од шест месеци и чија је вредност одобрених средстава већа од 500.000,00 динара обавезно реализује мониторинг посете у току трајања програма и о истима израђује извештаје (Налаз 2.3.) – Приоритет 2.
- 7) Да успостави ефикасан начин праћења финансијских извештаја, врши контролу утрошка додељених средстава у складу са Инструкцијом и да у случају потенцијалног ненаменског трошења средстава предузме све неопходне активности (Налаз 3.1.) – Приоритет 2.

¹ Приоритет 1 означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до 90 дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до 90 дана.

² Приоритет 2 означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

- 8) Да израђује извештај о реализованој финансијској подршци програма удружења и објављује га на својој званичној интернет страници и порталу е-Управе, у циљу транспарентног трошења додељених буџетских средстава (Налаз 3.2.) – Приоритет 2.

Министарству за бригу о породици и демографију:

- 1) Да годишњи план расписивања јавног конкурса доноси благовремено, у прописаним роковима и исти објављује на званичној интернет страници Министарства, а јавни конкурс и другу обавезну документацију објављује и на порталу е-Управе, у складу са Уредбом, како би подносиоци предлога програма имали правовремену информацију (Налаз 1.1.) – Приоритет 1.
- 2) Да утврди ближа мерила и допунске критеријуме који су специфични за сваку одређену област, са јасним системом за вредновање сваког појединачног критеријума, ради објективног вредновања и избора програма (Налаз 1.1.) – Приоритет 1.
- 3) Да утврђује и документује испуњеност услова прописаних јавних конкурсом и да се према статутарним одредбама циљеви удружења остварују у области у којој се програм реализује, ради правичног подстицања програма која реализују удружења и остваривања циљева јавног конкурса (Налаз 1.1.) – Приоритет 2.
- 4) Да ажурира и допуни Образац предлога на начин да омогући Министарству прикупљање свих квалитативних и квантитативних података за примену критеријума за избор програма и оцену ефикасности реализације програма (Налаз 1.2.) – Приоритет 1.
- 5) Да након што утврди ближа мерила и допунске критеријуме са јасним системом за вредновање сваког појединачног критеријума, предлоге програма вреднује и рангира објективно, по свим прописаним критеријумима и да их документује, у циљу правичне расподеле средстава удружењима чији се програми финансирају (Налаз 1.2.) – Приоритет 2.
- 6) Да листе вредновања и рангирања објављује у прописаним роковима, у циљу транспарентног поступка спровођења и извештавања о јавним конкурсима (Налаз 1.2.) – Приоритет 2.
- 7) Да настави да прати испуњење уговорних обавеза корисника средстава, у разумном року предузима активности због неизвршавања уговорних обавеза и исто узима у обзир приликом доделе средстава по јавним конкурсима у наредној години (Налаз 2.1.) – Приоритет 2.
- 8) Да након прикупљања потпуних и мерљивих података, изврши процену квалитета и успешности спроведених програма, о томе обавести кориснике средстава и изврши анализу утицаја одобрених средстава на унапређење мера за подршку породици и деци, родитељству, унапређење демографске слике и популационе политике и предложи мере за њихово унапређење (Налаз 2.2.) – Приоритет 2.
- 9) Да праћење реализације програма врши и путем мониторинг посета у већем обиму, а да за програме чије је трајање дуже од шест месеци и чија је вредност одобрених средстава већа од 500.000,00 динара обавезно реализује мониторинг посете у току трајања програма и о истима израђује извештаје (Налаз 2.3.) – Приоритет 2.

- 10) Да изради инструкцију за извештавање о наменском коришћењу средстава, у циљу успостављања финансијске дисциплине и смањења ризика од ненаменског трошења средстава (Налаз 3.1.) – Приоритет 1.
- 11) Да успостави ефикасан начин праћења финансијских извештаја, да врши контролу утрошка додељених средстава у складу са донетом Инструкцијом и да у случају потенцијалног ненаменског трошења средстава предузме све неопходне активности (Налаз 3.1.) – Приоритет 2.
- 12) Да израђује извештај о реализованој финансијској подршци програма удружења и објављује га на својој званичној интернет страници и порталу е-Управе, у циљу транспарентног трошења додељених буџетских средстава (Налаз 3.2.) – Приоритет 2.

Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова:

- 1) Да годишњи план расписивања јавног конкурса објављује на својој интернет страници, а јавни конкурс и другу обавезну документацију објављује и на порталу е-Управе, у складу са Уредбом, како би подносиоци предлога програма имали правовремену информацију (Налаз 1.1.) – Приоритет 1.
- 2) Да комисије за спровођење јавних конкурса благовремено и у прописаним роковима утврђују и објављују листе вредновања и рангирања поднетих пријава на јавни конкурс ради остваривања циљева због којих се јавни конкурс расписује (Налаз 1.1.) – Приоритет 2.
- 3) Да утврђује и документује испуњеност услова прописаним јавним конкурсима као и да ли се према статутарним одредбама циљеви удружења остварују у области у којој се програм реализује, ради правичног подстицања програма која реализују удружења и остваривања циљева због којих се јавни конкурс расписује (Налаз 1.1.) – Приоритет 2.
- 4) Да ажурира и допуни Образац пријаве на начин да омогући Покрајинском секретаријату прикупљање свих квалитативних и квантитативних података за примену критеријума за избор програма и оцену ефикасности реализације програма (Налаз 1.2.) – Приоритет 1.
- 5) Да предлоге програма вреднује и рангира објективно и благовремено, по свим прописаним критеријумима, како би се обезбедила правична расподела средстава за подстицање програма која реализују удружења (Налаз 1.2.) – Приоритет 2.
- 6) Да прати испуњење уговорних обавеза корисника средстава, у разумном року предузима активности због неизвршавања уговорних обавеза и исто узима у обзир приликом доделе средстава по јавним конкурсима у наредној години (Налаз 2.1.) – Приоритет 2.
- 7) Да ажурира и допуни Образац за наративни извештај о реализацији пројекта у циљу прикупљања свих квалитативних и квантитативних података за оцену ефикасности реализације програма (Налаз 2.2.) – Приоритет 1.
- 8) Да након прикупљања потпуних и мерљивих података, изврши процену квалитета и успешности спроведених програма, о томе обавести кориснике средстава и изврши анализу утицаја одобрених средстава на унапређење положаја особа са инвалидитетом, социјалну и породично-правну заштиту и предложи мере за њихово унапређење (Налаз 2.2.) – Приоритет 2.

- 9) Да праћење реализације програма врши и путем мониторинг посета, а да за програме чије је трајање дуже од шест месеци и чија је вредност одобрених средстава већа од 500.000,00 динара обавезно реализује мониторинг посете у току трајања програма и о истима израђује извештаје (Налаз 2.3.) – Приоритет 2.
- 10) Да успостави ефикасан начин праћења финансијских извештаја, врши контролу утрошка додељених средстава у складу са Упутством и да у случају потенцијалног ненаменског трошења средстава предузме све неопходне активности (Налаз 3.1.) – Приоритет 2.
- 11) Да израђује извештај о реализованој финансијској подршци програма удружења и објављује га на својој званичној интернет страници и порталу е-Управе, у циљу транспарентног трошења додељених буџетских средстава (Налаз 3.2.) – Приоритет 2.

Захтев за достављање одазивног извештаја

Субјекти ревизије су, на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији, дужни да поднесу Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених несврсисходности (одазивни извештај) у року од 90 дана почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис несврсисходности у пословању, које су откривене ревизијом;
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио несврсисходности у свом пословању или мере умањења ризика од појављивања одређене несврсисходности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Субјекти ревизије су обавезни да у одазивном извештају искажу мере исправљања по основу откривених несврсисходности односно свих закључака и налаза датих у Извештају о ревизији сврсисходности пословања, као и да поступе по датим препорукама, осим оних који су отклоњени у току обављања ревизије и садржани у поглављу Мере предузете у поступку ревизије. За мере исправљања су дужни да уз одазивни извештај доставе доказе према следећем:

За налазе, односно несврсисходности првог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до 90 дана субјекти ревизије су у обавези да доставе доказе о отклањању несврсисходности односно предузимању мера исправљања;

За налазе, односно несврсисходности другог приоритета, односно које је могуће отклонити у року до годину дана, и трећег приоритета, односно које је могуће отклонити у року до три године, субјекти ревизије обавезни су да доставе акциони план у којем ће описати мере и активности које ће бити предузете ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању као и планирани период предузимања мера и одговорно лице.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и провера веродостојности одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању откривене несврсисходности, не поднесе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене несврсисходности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне несврсисходности, сматра се

да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институције је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 став 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић

Државна ревизорска институција

Макензијева 41

11000 Београд, Србија

23. децембар 2024. године

II Увод

Државна ревизорска институција (у даљем тексту: ДРИ) спровела је ревизију сврсисходности пословања на тему „Управљање средствима за подстицање програма социјалне и породично-правне заштите које реализују удружења“ у периоду од априла до октобра 2024. године³. Ревизија сврсисходности пословања је спроведена у складу са Законом о Државној ревизорској институцији⁴, Пословником Државне ревизорске институције⁵ и Програмом ревизије Државне ревизорске институције за 2024. годину⁶.

Ревизија је обављена на начин и према поступцима утврђеним оквиром ревизорских стандарда Међународне организације врховних ревизорских институција (INTOSAI), Кодексом професионалне етике државних ревизора и принципима Међународних стандарда врховних ревизорских институција (ISSAI).

1. Проблем

Удружење, у смислу Закона о удружењима⁷, јесте добровољна и невладина недобитна организација заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса^{8 9}.

Орган државне управе, у чијем делокругу је област у којој се остварује јавни интерес, односно корисник средстава буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе у чијем буџету су обезбеђена средства, подстиче програме које реализују удружења, а која су од јавног интереса. Програм, између осталог, садржи област у којој се исти реализује, циљ, врсту и обим активности које би се вршиле у току реализације програма и укупан број лица који је потребан за извођење програма.¹⁰

Уредбом о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења¹¹ (у даљем тексту: Уредба) уређени су услови, критеријуми, обим, начин, поступак доделе, као и начин и поступак враћања средстава¹².

Јавно доступна документа указују да, иако Уредба доприноси побољшању у нормативном смислу, на том плану постоји простор за даље унапређење, али да је суштина проблема у њеној неадекватној и неуједначеној примени. Такође, наводи се недовољна транспарентност органа јавне власти у погледу извештавања о утрошеним средствима на годишњем нивоу, одсуство дефинисаних стандарда у погледу садржаја извештаја о утрошеним средствима, као и одсуство усклађености циљева за финансирање удружења са приоритетима и циљевима стратешких докумената и надлежности органа који их спроводе¹³.

³ Број ревизије: 400-220/2023-05.

⁴ „Сл. гласник РС”, бр. 101/05, 54/07, 36/10 и 44/18 - др. закон.

⁵ „Сл. гласник РС”, број 9/09.

⁶ Број: 06-988/2024-02-02 од 26. марта 2024. године

⁷ „Сл. гласник РС”, бр. 51-09, 99/11 – др. закон, 44/18 – др. закон

⁸ Члан 2, став 1 Закона о удружењима

⁹ Члан 2, став 1 Уредбе

¹⁰ Члан 3 Уредбе

¹¹ „Сл. гласник РС”, број 16/18

¹² Члан 1 Уредбе

¹³ Стратегија за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период од 2022-2030. године („Сл. гласник РС” број 23/22)

Такође, Државна ревизорска институција у својим Извештајима о ревизијама правилности пословања појединих ЈЛС указује на неправилности у делу који се односи на примену прописа којима је уређена додела средстава за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења.

Наведени разлози определили су Државну ревизорску институцију да спроведе ревизију сврсисходности пословања на тему „Управљање средствима за подстицање програма социјалне и породично-правне заштите које реализују удружења“, испита узроке наведених проблема и да препоруке за унапређење ове области.

2. Циљ ревизије

Циљ ревизије је да се испита у којој мери су средства опредељена за подстицање програма која реализују удружења, допринела унапређењу социјалне и породично-правне заштите?

У фокусу ове ревизије је ефективност као однос између планираних и остварених ефеката одређене активности, али и ефикасност као однос између искоришћености ресурса и постигнутих резултата.

3. Ревизорска питања

Да бисмо одговорили на циљ ревизије формулисали смо следећа ревизијска питања:

1. Да ли су надлежни органи предузели адекватне активности у циљу ефикасне расподеле средстава датих удружењима?
2. У којој мери су средства за подстицање програма од јавног интереса у области социјалне и породично-правне заштите допринела остварењу циљева програма?
3. Да ли је успостављен ефикасан начин праћења и извештавања о програмима које реализују удружења?

4. Обим и ограничења ревизије

4.1. Обим ревизије

Орган државне управе, у чијем делокругу је област у којој се остварује јавни интерес, подстиче програме које реализују удружења, а која су од јавног интереса.

Програмима од јавног интереса између осталог сматрају се програми у области: социјалне заштите, борачко-инвалидске заштите, заштите лица са инвалидитетом, друштвене бриге о деци, заштите интерно расељених лица са Косова и Метохије и избеглица, подстицање наталитета, помоћи старима, здравствене заштите, заштите и промовисања људских и мањинских права, образовања, науке, културе, као и хуманитарни програми и други програми у којима удружење искључиво и непосредно следи јавне потребе¹⁴.

Имајући у виду да је насловом теме немогуће обухватити све различите групе програма од јавног интереса, то је код дефинисања наслова теме ревизије сврсисходности пословања одлучено да се назив теме прилагоди надлежностима, односно субјектима ревизије у надлежности Сектора 3.

¹⁴ Члан 38, став 3 Закона о удружењима

За потребе оцене сврсисходности управљања средствима за подстицање програма социјалне и породично-правне заштите које реализују удружења, анализом смо обухватили активности Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (у даљем тексту: Министарство за рад); Министарства за бригу о породици и демографију (у даљем тексту: Министарство за бригу о породици) и Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова (у даљем тексту: Покрајински секретаријат).

С обзиром да наведени субјекти ревизије из различитих области из своје надлежности, спроводе јавне конкурсе за подстицање програма које реализују удружења, у фокусу ревизије сврсисходности пословања на тему „Управљање средствима за подстицање програма социјалне и породично-правне заштите које реализују удружења“ су биле области социјалне заштите, заштите лица са инвалидитетом, друштвене бриге о деци и подстицања наталитета и пронаталитетна политика.

Предмет ревизије су били поступци јавних конкурса и средства Министарства за рад по спроведеним јавним конкурсима у периоду 2021–2023. године, и то Програмски и Стално отворени конкурс ради унапређења положаја особа са инвалидитетом. Програмски конкурс Министарства за рад анализиран је у делу који се односи на обезбеђивање основе за ефикасну и транспарентну расподелу средстава датих удружењима.

Имајући у виду износ средстава опредељен за унапређење положаја особа са инвалидитетом и број подржаних програма у периоду на који се ревизија односи, фокус ове ревизије у циљу одговора на ревизијска питања био је на Стално отвореном конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом, у укупном износу од 540.087.000,00 динара.

Даље, предмет ревизије су били поступци јавних конкурса и средства Министарства за бригу о породици по спроведеним јавним конкурсима по Програму коришћења дотација намењених за пројекте породично-правне заштите грађана, подршке породици и деци, координације и спровођења политике у области демографије, координације и спровођења популационе политике и подршке удружењима у области заштите породице и деце у 2023. години, у укупном износу од 215.000.000,00 динара.

Такође, предмет ревизије су били поступци јавних конкурса и средства Покрајинског секретаријата по спроведеним јавним конкурсима у периоду 2021–2023. године, и то јавни конкурси за финансирање, односно суфинансирање мера, активности и програма у области социјалне заштите у укупном износу од 40.000.000,00 динара и јавни конкурси за финансирање програма удружења грађана у области социјалне заштите и заштите лица са инвалидитетом, друштвене бриге о деци и популаризације пронаталитетне политике у укупном износу од 37.000.000,00 динара.

Обухват ревизије се односи на јавне конкурсе за подстицање програма које реализују удружења у периоду 1. јануар 2021–31. децембра 2023. године.

У ревизији смо испитивали:

- ✓ да ли је годишњи план расписивања јавних конкурса донет благовремено и објављен на прописани начин;
- ✓ да ли су успостављена ближа мерила и критеријуми за избор програма;
- ✓ да ли су поступци спровођења и извештавања о јавним конкурсима транспарентни;
- ✓ поступак и документовање поступка вредновања и рангирања предлога програма;

- ✓ праћење испуњености уговорних обавеза (активности субјеката ревизије и поступање корисника средстава – удружења);
- ✓ да ли су субјекти ревизије праћење реализације програмских активности вршили и путем мониторинг посета;
- ✓ да ли је успостављен ефикасан начин контроле наменског трошења средстава;
- ✓ да ли су субјекти ревизије израдили извештај о реализованој финансијској подршци програмима удружења.

У ревизији нисмо испитивали:

- ✗ да ли финансијски извештаји субјекта ревизије истинито и објективно приказују његово финансијско стање, резултате пословања и новчане токове, у складу са прихваћеним рачуноводственим начелима и стандардима;
- ✗ да ли су удружења која су добила средства за реализовање програма од јавног интереса учинила доступним јавности свој извештај о раду и о обиму и начину стицања и коришћења средстава, као и да ли су удружења остварила јавност рада¹⁵.

4.2. Ограничења ревизије

У процесу спровођења ревизије било је одређених ограничења, и то:

- Државна ревизорска институција је упутила захтев Министарству за бригу о породици за доставу података о спроведеним јавним конкурсима у периоду 2021–2023. године из области социјалне и породично-правне заштите. Дописом од 14. фебруара 2024. године Министарство је обавестило ДРИ да је приликом примопредаје 31. октобра 2022. године између претходног и новог руководиоца овог Министарства, сачињен записник у коме је наведено где се налази архива Министарства. Међутим, Министарство је у наредном периоду из архиве добијало само делимичну документацију која се односи на јавне конкурсе у области подршке смањењу негативних миграција младих, а да документацијом која се односи на јавне конкурсе у области социјалне и породично-правне заштите, деце и демографије за 2021. и 2022. годину не располажу. Представници Министарства су на састанку одржаном 1. фебруара 2024. године обавестили ДРИ да су о свему напред наведеном обавештени надлежни органи. Из наведених разлога ДРИ је извршила анализу документације о спроведеним јавним конкурсима у области породично-правне заштите Министарства за бригу о породици за 2023. годину;
- Календар јавних конкурса свих надлежних органа, који води Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог, није садржао свеобухватне податке о финансирању удружења за период ревизије 2021–2023. године;
- С обзиром на обухват ревизије за период 2021–2023. године, то да су поједини подаци субјеката ревизије у архиви званичних интернет страница, као и да се не може утврдити тачан датум објављивања сваког појединачног акта на интернет страници и порталу е-Управа, испитивање благовременог објављивања аката у

¹⁵ Члан 2 и члан 38 став 6 Закона о удружењима

поступку припреме, спровођења и извештавања било је ограничено због чега смо у ревизији проверавали да ли се документа налазе на званичној интернет страници субјекта ревизије и порталу е-Управе;

- Без обзира на примену јасних критеријума за избор предлога програма који ће бити предмет анализе и испитивања, налази и закључци се не могу генерализовати и не могу се односити на сва удружења чији су програми подстицани.

5. Методологија у поступку рада

У фази планирања ревизије на тему „Управљање средствима за подстицање програма социјалне и породично-правне заштите које реализују удружења“, а приликом упознавања и разумевања наведене теме, тим је одржао четири састанка са представницима органа који поседују адекватна знања и информације у овој области и то са: Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарством за бригу о породици и демографију, Министарством за људска и мањинска права и друштвени дијалог и Покрајинским секретаријатом за социјалну политику, демографију и равноправност полова.

На основу прикупљених информација и анализе документације у фази предстудије, дефинисани су: потенцијални проблем, циљ ревизије, ревизијска питања, критеријуми, предмет ревизије, субјекти ревизије, као и период који ће ревизијом бити обухваћен.

Имајући у виду одговорности органа које проистичу из надлежности прописаних законским и подзаконским актима које уређују област социјалне и породично-правне заштите и надлежности Сектора 3, као субјекти ревизије одређени су: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарство за бригу о породици и демографију и Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова.

У фази спровођења ревизије, како бисмо одговорили на ревизијска питања и циљ ревизије, анализирали смо законску и подзаконску регулативу која уређује ову област, документацију субјекта ревизије која се односи на период 2021–2023. године и обавили интервјуе са представницима субјеката ревизије.

У циљу давања одговора на друго и треће ревизијско питање успоставили смо квалитативне и квантитативне критеријуме за избор програма удружења, који су подстицани од стране субјеката ревизије. Применом успостављених критеријума код субјеката ревизије, извршили смо увид и анализирали 196 програма удружења, што чини 23% свих подстицаних програма у периоду 2021–2023. године.

Такође, анализирали смо податке добијене од Агенције за привредне регистре, извршили увид у Регистре Агенције за привредне регистре и податке добијене од Канцеларије за информационе технологије и електронску управу и на тим доказима засновали смо доношење налаза, закључака и препорука за унапређење ове области.

Детаљан опис коришћене методологије у поступку рада налази се у Прилогу 1.

III Опис предмета ревизије

1. Законодавни и институционални оквир

1.1. Законодавни оквир

Законом о удружењима¹⁶ уређују се оснивање и правни положај удружења, упис и брисање из регистра, чланство и органи, статусне промене и престанак удружења, као и друга питања значајна за рад удружења¹⁷.

Удружење, у смислу овог закона, јесте добровољна и невладина недобитна организација заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса, који нису забрањени Уставом или законом¹⁸.

На политичке странке, синдикате, удружења организована ради обављања одређених делатности у циљу стицања добити, спортске организације и удружења, цркве и верске заједнице, спонтана привремена повезивања више лица и друга удружења чији је рад уређен посебним законом, одредбе овог закона сходно се примењују у питањима која нису уређена тим посебним законом¹⁹.

Средства за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма које реализују удружења, а који су од јавног интереса обезбеђују се у буџету Републике Србије²⁰.

Под програмом од јавног интереса нарочито се сматрају програми у области: социјалне заштите, борачко-инвалидске заштите, заштите лица са инвалидитетом, друштвене бриге о деци, заштите интерно расељених лица са Косова и Метохије и избеглица, подстицање наталитета, помоћи старима, здравствене заштите, заштите и промовисања људских и мањинских права, образовања, науке, културе, информисања, заштите животне средине, одрживог развоја, заштите животиња, заштите потрошача, борбе против корупције, као и хуманитарни програми и други програми у којима удружење искључиво и непосредно следи јавне потребе²¹.

Влада уређује ближе критеријуме, услове, обим, начин, поступак доделе, као и начин и поступак враћања средстава уколико се утврди да удружење добијена средства не користи за реализовање одобрених програма²².

Удружења која су из буџета Републике, односно аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе добила средства за реализовање програма од јавног интереса најмање једанпут годишње чине доступним јавности извештај о свом раду и о обиму и начину стицања и коришћења средстава и тај извештај достављају даваоцу средстава²³.

¹⁶ "Сл. гласник РС", бр. 51/2009, 99/2011 - др. закони и 44/2018 – др. закон

¹⁷ Члан 1 Закона о удружењима

¹⁸ Члан 2, став 1 Закона о удружењима

¹⁹ Члан 2, став 2 Закона о удружењима

²⁰ Члан 38, став 1 Закона о удружењима

²¹ Члан 38, став 3 Закона о удружењима

²² Члан 38, став 4 Закона о удружењима

²³ Члан 38, став 6 Закона о удружењима

Уредбом²⁴ су уређени услови, критеријуми, обим, начин, поступак доделе, као и начин и поступак враћања средстава за подстицање програма, које реализују удружења, а која су од јавног интереса²⁵.

Средства која се одобре за реализацију програма јесу наменска средства и могу да се користе искључиво за реализацију конкретног програма и у складу са уговором који се закључује између надлежног органа и удружења²⁶.

Доношење ове Уредбе и начин на који је цео поступак уређен имало је за циљ транспарентност поступка припреме, спровођења и извештавања о спроведеним јавним конкурсима. Наиме, органи у чијем делокругу се остварује јавни интерес, поступак постицања програма који су од јавног интереса, а која реализују удружења, треба да учине доступним и видљивим и на тај начин омогуће равноправно учешће свих заинтересованих удружења под истим условима на јавним конкурсима, као и резултате конкурса.

Законом о Агенцији за привредне регистре²⁷ је уређено да Агенција води законом утврђене регистре као јединствене централизоване електронске базе података, и то: Регистар привредних субјеката; Регистар заложног права на покретним стварима и правима; Регистар финансијског лизинга; Регистар јавних гласила; Регистар удружења; Регистар страних удружења; Регистар мера и подстицаја регионалног развоја; Регистар комора; Регистар туризма; Регистар финансијских извештаја и података о бонитету правних лица и предузетника; Регистар стечајних маса; Регистар задужбина и фондација; Регистар представништава страних задужбина и фондација; Регистар удружења, друштава и савеза у области спорта; Регистар судских забрана и друге регистре одређене законом.

1.2. Институционални оквир

Министарство за рад обавља послове државне управе који се, између осталог, односе на систем социјалне заштите; остваривање права и интеграцију избеглих и расељених лица, повратника по основу споразума о реадмисији, ромског становништва и других социјално угрожених група; борачко-инвалидске и инвалидске организације и удружења, као и друге послове одређене законом. Сектор за заштиту особа са инвалидитетом, обавља послове који се односе на: припрему стратегије за унапређење положаја особа са инвалидитетом и њену примену, као и израду и праћење акционих планова за реализацију стратегије; расподелу средстава буџета Републике Србије намењених за подстицање програма у области заштите особа са инвалидитетом и подршке предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом и контролу наменског утрошка тих средстава; израду анализа и извештаја о оствареним резултатима у вези унапређења положаја особа са инвалидитетом и предлагање мера интервенције за њихово унапређење и друго²⁸.

Министарство за бригу о породици обавља послове државне управе који се односе на систем породично-правне заштите, брак, популациону политику, планирање породице, породицу и децу, унапређење и развој демографске политике, политике наталитета, квалитета живота и продужетка живота, репродуктивног здравља и унутрашњих миграција, израду

²⁴ "Сл. гласник РС", бр. 16/2018

²⁵ Члан 1 Уредбе

²⁶ Члан 11 став 1 Уредбе

²⁷ "Сл. гласник РС", бр. 55/2004, 111/2009 и 99/2011

²⁸ Информатор о раду Министарства за рад (ажуриран 18. септембра 2024. године)

националних докумената и припрему и спровођење кампања у вези са демографском политиком, као и друге послове одређене законом²⁹.

Покрајински секретаријат³⁰, у складу са законом и Статутом, обавља, између осталог, послове покрајинске управе у области социјалне заштите, заштите породице и деце, трудница, мајки током породилског одсуства, самохраних родитеља с децом, омладине, одраслих и старих, правне заштите породице и старатељства, пензијског осигурања, борачке и инвалидске заштите и цивилних инвалида рата, који се односе на припремање аката за Скупштину или Покрајинску владу којима се: уређују питања од покрајинског значаја у социјалној заштити породице, деце, омладине, одраслих и старих, у складу са законом; уређују, у складу с материјалним могућностима, повољнији услови за остваривање социјалне заштите.

²⁹ Члан 20 Закона о министарствима („Сл. гласник РС“, бр. 128/20, 116/22, 92/23 – др. закон)

³⁰ Члан 35а Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинској управи ("Сл. лист АП Војводине", бр. 37/14, 54/14 - др. одлука, 37/16, 29/17, 24/19, 66/20 и 38/21)

2. Опште информације о средствима за подстицање програма социјалне и породично-правне заштите датим удружењима

Према Извештају о раду Агенције за привредне регистре за 2023. годину број регистрованих удружења на дан 31.12.2023. године је 37.421.

Орган државне управе, у чијем делокругу је област у којој се остварује јавни интерес, подстиче програме које реализују удружења, а која су од јавног интереса.

Субјекти ревизије – Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарство за бригу о породици и демографију и Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова су, у периоду 2021–2023. године, расписали и спровели више јавних конкурса у складу са Уредбом о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења.

На основу прикупљених података о спроведеним јавним конкурсима Министарства за рад и Покрајинског секретаријата у периоду од 2021–2023. године и Министарства за бригу о породици за 2023. годину, који су били предмет ове ревизије, у наставку износимо опште информације о броју удружења-корисника средстава, броју подстицаних програма као и средствима датим удружењима у наведеном периоду.

Такође, дајемо опште информације о седишту удружења чији су програми подстицани, иако седиште удружења нужно не значи да је то место реализације програмских активности.

Подаци Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Министарство за рад је, у периоду 2021–2023. године, расписало и спровело шест јавних конкурса, односно сваке године по један стално отворени конкурс и један програмски конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији.

У периоду на који се ревизија односи, Министарство за рад је сваке године одређивало средстава за подстицање програма за унапређење положаја особа са инвалидитетом, и то.

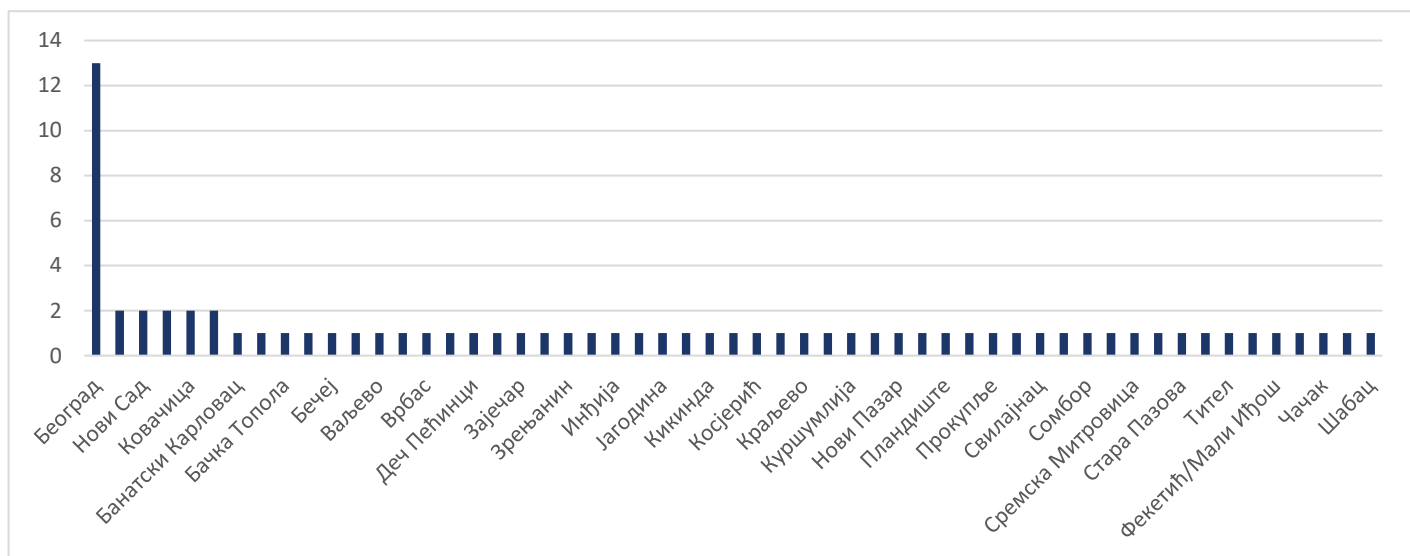
- за стално отворени конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији по 180.029.000,00 динара,
- за програмски конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији по 250.000.000,00 динара.

Имајући у виду да је фокус ове ревизије био на Стално отвореном конкурсима, Министарство за рад је у периоду 2021–2023. године, одобрило финансирање 307 предлога програма, која су реализовала 177 удружења.

У наставку приказујемо седишта удружења чији су програми подстицани на Стално отвореном конкурсима.

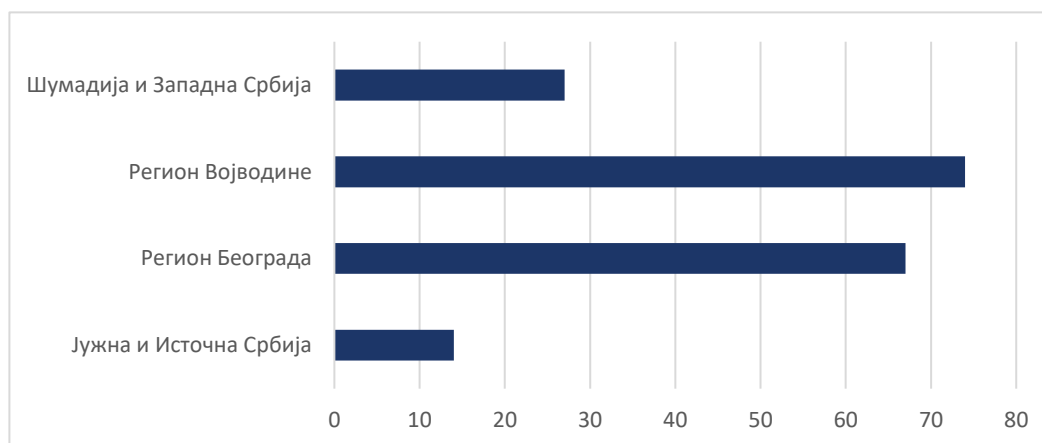

Графикон број 1: Седишта удружења – корисника средстава на Стално отвореном конкурс Министарства за рад у периоду 2021–2023. године

Посматрајући по регионима, највећи број удружења има седиште у региону Војводине.

Графикон број 2: Регионална заступљеност удружења по седиштима на Стално отвореном конкурс Министарства за рад у периоду 2021–2023. године

Подаци Министарства за бригу о породици и демографију³¹

Министарство за бригу о породици је у 2023. години за јавне конкурсе који су предмет ове ревизије, определило је укупно 215.000.000,00 динара за 69 програма / удружења.

У наставку приказујемо седишта удружења чији су програми финансирани по јавним конкурсима Министарства за бригу о породици.

³¹С обзиром на ограничење ревизије описано у делу Извештаја 4.2. Ограничења ревизије, у делу Општих информација приказани су подаци Министарства за 2023. годину.

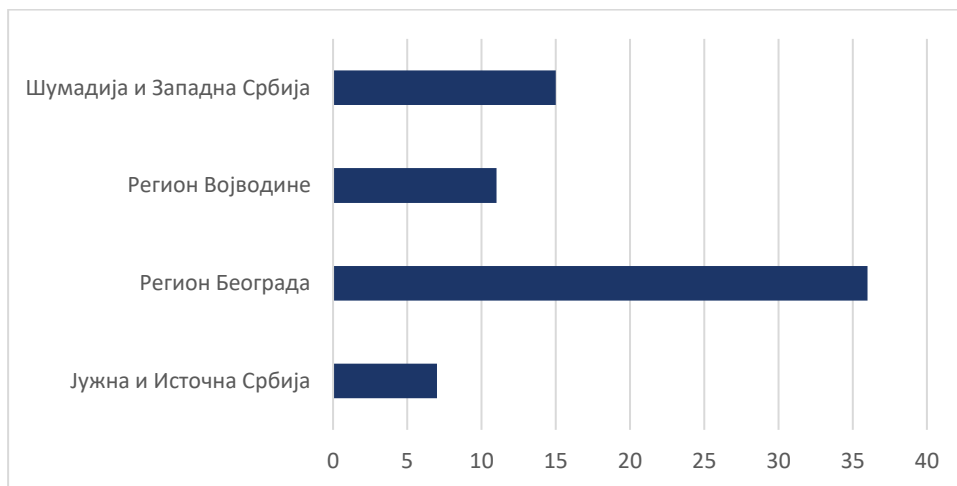

Графикон број 3: Седишта удружења – корисника средстава по јавним конкурсима
Министарства за бригу о породици за 2023. годину

Посматрајући по регионима, највећи број удружења има седиште у Региону Београда.

Графикон број 4: Регионална заступљеност удружења по седиштима на јавним конкурсима
Министарства за бригу о породици у 2023. години

Подаци Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова

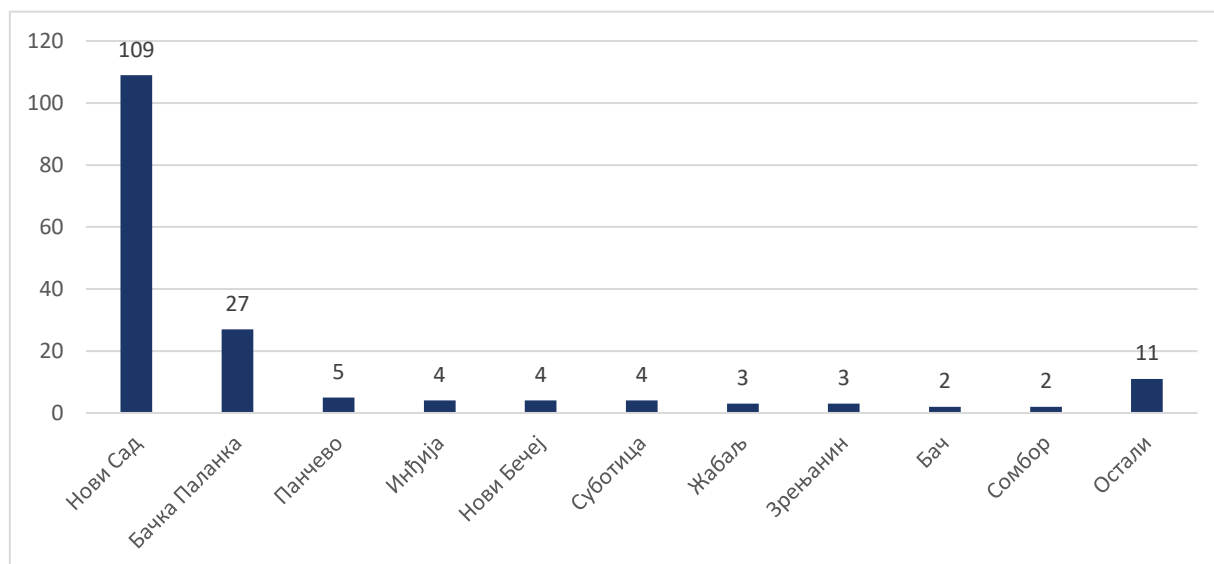
Покрајински секретаријат је, у периоду 2021–2023. године, за јавне конкурсе који су предмет ове ревизије, определио укупно 77.000.000,00 динара.

На основу ових јавних конкурса Покрајински секретаријат је финансирао 374 програма које су реализовала 174 удружења.

Седишта ових удружења, према јединици локалне самоуправе у којој се налазе, приказујемо у следећем графикану.

Графикон број 5: Седишта удружења – корисника средстава по јавним конкурсима
Покрајинског секретаријата у периоду 202 –2023. године

IV Закључци

У овом поглављу наводимо закључке до којих смо дошли у поступку ревизије.

На основу анализе законодавног оквира, података и документације Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства за бригу о породици и демографију, Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова, као и обављених интервјуа, донели смо следеће закључке:

- 1) Нису предузете све адекватне активности у циљу ефикасне расподеле средстава датих удружењима, што за последицу може имати њихову неправичну расподелу;
- 2) Изостанак суштинске анализе наративних извештаја о реализованим активностима и мониторинг посета отежава оцену доприноса програма у остварењу циљева постављених јавним конкурсима;
- 3) Није успостављен ефикасан начин праћења и извештавања о програмима које реализују удружења, што за последицу може имати њихово несврсисходно и ненаменско трошење.

У наставку извештаја наводимо закључке са одговарајућим налазима.

ЗАКЉУЧАК 1: Нису предузете све адекватне активности у циљу ефикасне расподеле средстава датих удружењима, што за последицу може имати њихову неправичну расподелу

Циљ ове ревизије је био да испитамо да ли су надлежни органи предузели адекватне активности у циљу ефикасне расподеле средстава датих удружењима.

Начело ефикасности се бави најбољим односом између ангажованих ресурса, датих околности и постигнутих резултата у погледу квалитета, квантитета и времена исхода и/или достигнућа³².

Под активностима које је неопходно предузети у циљу ефикасне расподеле средстава датих удружењима из области социјалне и породично-правне заштите подразумевамо да су субјекти ревизије донели и објавили годишњи план расписивања конкурса, да су расписали конкурс за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма који садржи све обавезне податке, да су утврдили ближа мерила и критеријуме за избор програма који су специфични за одређену област, да су формирали комисију и својим актом уредили њен састав, број чланова и друга питања, да су чланови комисије потписали изјаву о непостојању сукоба интереса, да је комисија у прописаним роковима применила критеријуме прописане за избор програма и утврдила листу вредновања и рангирања пријављених програма, да су на основу свих примењених критеријума донели одлуку о избору програма, односно да су успостављени и обезбеђени предуслови да се поступак доделе средстава којима се подстичу програми удружења путем јавних конкурса спроведе благовремено и транспарентно.

У складу са напред изнетим, у вези са првим ревизијским питањем, испитивали смо наведене активности Министарства за рад и Покрајинског секретаријата за период 1. јануар 2021–31. децембар 2023. године и Министарства за бригу о породици за период 1. јануар–31. децембар 2023. године.

Након анализе законодавног оквира, документације субјеката ревизије и обављених интервјуа, донели смо закључак, који темељимо на следећим налазима:

Налаз 1.1: Субјекти ревизије нису обезбедили основу за ефикасну и транспарентну расподелу средстава датих удружењима

Уредбом о средствима за подстицање програма од јавног интереса која реализују удружења, ближе су уређени услови, критеријуми, начин, поступак доделе, као и начин и поступак враћања средстава за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма које реализују удружења, а који су од јавног интереса.

Међутим, Министарство за рад, Министарство за бригу о породици и Покрајински секретаријат нису у потпуности поступали у складу са Уредбом. Тако нису сви субјекти ревизије благовремено доносили и објављивали годишње планове расписивања јавних конкурса, ближе уредили мерила и допунске критеријуме за избор програма, нити утврђивали да ли се према статутарним одредбама циљеви удружења остварују у области у којој се програм реализује, а конкурсне комисије Покрајинског секретаријата нису поступале у прописаним роковима.

³² ИССАИ 3100 - Главни концепти за ревизију сврсисходности.

Све напред наведено за последицу има нетранспарентну и неправичну расподелу средстава за подстицање програма удружења.

Уредбом³³ су ближе су уређени услови, критеријуми, начин, поступак доделе, као и начин и поступак враћања средстава за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма које реализују удружења, а који су од јавног интереса.

Орган државне управе у чијем делокругу је област у којој се остварује јавни интерес, подстиче програме које реализују удружења, а који су од јавног интереса.

Програм нарочито садржи: област у којој се програм реализује, територију на којој би се програм реализовао, време и дружину трајања програма, циљ, врсту и обим активности које би се вршиле у току реализације програма и укупан број лица који је потребан за извођење програма³⁴.

Годишњи план расписивања јавних конкурса надлежни орган објављује најкасније до 31. јануара на званичној интернет страници органа, а план треба да садржи податке о даваоцу средстава, области, називу и планираном периоду расписивања јавног конкурса и друге релевантне податке у зависности од врсте конкурса³⁵.

Избор програма који ће се финансирати, врши се применом критеријума прописаних Уредбом³⁶, а ближа мерила за избор програма као и допунске критеријуме који су специфични за одређену област утврђује надлежни орган³⁷.

Додела средстава за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма врши се на основу конкурса који расписује надлежни орган и оглашава на интернет страници надлежног органа и порталу е-Управа³⁸.

Конкурс обавезно садржи следеће податке: једну или неколико сродних области од јавног интереса, ко може бити учесник конкурса, рок за подношење пријава, обим средстава која се додељују, преглед конкурсне документације коју је потребно доставити, уз попуњен образац предлога програма, трајање програма, ближа мерила и допунске критеријуме, чијом применом се врши вредновање пријављених програма, са јасним системом за вредновање сваког појединачног критеријума, односно упућивање на службено гласило у коме је објављен пропис којим су утврђена ближа мерила и допунски критеријуми за вредновање програма³⁹.

Надлежни орган по службеној дужности утврђује да ли је удружење уписано у регистар надлежног органа и да ли се према статутарним одредбама, циљеви удружења остварују у области у којој се програм реализује⁴⁰.

Пријава се подноси у року који не може бити краћи од 15 дана од дана објављивања конкурса⁴¹.

³³ „Сл. гласник РС“, бр. 16/18

³⁴ Члан 3, став 2 Уредбе

³⁵ Члан 4, ставови 2 и 3 Уредбе

³⁶ Члан 5, став 1 Уредбе

³⁷ Члан 5, став 2 Уредбе

³⁸ Члан 6, став 1 Уредбе

³⁹ Члан 6, став 2 Уредбе

⁴⁰ Члан 6, став 3 Уредбе

⁴¹ Члан 7, став 2 Уредбе

За спровођење конкурса надлежни орган образује конкурсну комисију и својим актом ближе уређује састав, број чланова, као и друга питања значајна за рад комисије, а чланови комисије су дужни да потпишу изјаву да немају приватни интерес у вези са радом и одлучивањем комисије, односно спровођењем конкурса (у даљем тексту: изјава о непостојању сукоба интереса)⁴².

Конкурсна комисија утврђује листе вредновања и рангирања пријављених програма, у року који не може бити дужи од 60 дана од дана истека рока за подношење пријава⁴³.

Анализом документације субјеката ревизије утврдили смо следеће:

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Министарство за рад је у периоду 2021–2023. године донело годишње планове расписивања јавних конкурса. На интернет страници Министарства за рад су објављени годишњи планови расписивања јавних конкурса за 2021. и 2022. годину, док годишњи план расписивања јавних конкурса за 2023. годину није објављен.

Годишњи планови расписивања јавних конкурса Министарства за рад у периоду 2021–2023. године садрже податке о даваоцу средстава, називу и циљу јавног конкурса, тематској области, о корисницима средстава по јавном конкурс, оквирни датум расписивања, почетак реализације одабраних пројеката и програма, њихово трајање, планирани износ средстава и посебне захтеве.

Планиран период расписивања Јавног конкурса за подношење предлога програма на Програмски конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији (у даљем тексту: Програмски конкурс) је јануар, а Јавног конкурса за подношење предлога програма на Стално отворени конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији (у даљем тексту: Стално отворен конкурс) је март/април текуће године.

Министарство за рад је, у периоду 2021–2023. године, расписивало по два јавна конкурса и то: Стално отворени конкурс и Програмски конкурс.

Табела број 1: Назив, износ одређених средстава и период расписивања јавних конкурса Министарства за рад

Назив јавног конкурса	Износ одређених средстава (годишње)	Период расписивања јавних конкурса
Стално отворени конкурс	180.029.000,00 динара	фебруар/март
Програмски конкурс	250.000.000,00 динара	децембар/јануар

Министарство за рад је донело Директиву о начину рада, поступања и понашања у поступку расподеле средстава за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса са циљем заштите и унапређења положаја особа са инвалидитетом⁴⁴, којом су ближе уређена мерила и допунски критеријуми за избор програма, са јасним системом за вредновање сваког појединачног критеријума, о чему су у тексту јавног конкурса потенцијални учесници/удружења обавештени.

⁴² Члан 8, ставови 1 и 2 Уредбе

⁴³ Члан 9, став 1 Уредбе

⁴⁴ Број 110-00-148/2021-15 од 19. марта 2021. године

Такође, Министарство за рад је у периоду на који се ревизија односи за сваки јавни конкурс донело Инструкцију о раду Комисије за сагледавање и процену програма на јавним конкурсима, којом су ближе уређени рад и задаци комисије.

Министарство за рад је у периоду на који се односи ревизија за спровођење конкурса образовало конкурсне комисије, а чланови конкурсне комисије су потписали изјаве о непостојању сукоба интереса, чиме су створени услови за њен рад.

Задаци конкурсних комисија су да изврши сагледавање и процену, односно вредновање и рангирање програма пристиглих по расписаном јавном конкурсима и предложи програме чије се финансирање или учешће у финансирању може подржати.

Јавни конкурси за подношење предлога програма у областима у којој се програм подстиче садрже следеће податке: предмет оглашавања, подносиоци предлога програма (испуњеност услова), критеријуми за избор програма, поступак за доделу средстава, подношење предлога програма и потребна документација са обрасцима који чине обавезну документацију, рок и начин достављања предлога програма.

Обрасци Министарства за рад за подношење предлога програма за Програмски и Стално отворен јавни конкурс дати су у Прилогу 2 овог извештаја.

- Програмски конкурс за унапређење положаја ОСИ у Републици Србији

Програмским конкурсом је одређено да подносиоци предлога програма морају између осталог бити регистровани као савези удружења грађана најмање пет година са седиштем у Републици Србији, чија је област деловања заштита и унапређење положаја ОСИ, као и да у свом саставу имају најмање три локална удружења која имају искуства и непосредно спроводе активности у реализацији програма из области унапређења положаја ОСИ.

Све програмске активности морају бити реализоване на територије Републике Србије, а подносилац може да поднесе само један предлог програма у оквиру конкурса.

Увидом у регистар Агенције за привредне регистре утврдили смо да су сви подносиоци програма по Програмском конкурсима регистровани у Регистру удружења као савези удружења најмање пет година са седиштем у Републици Србији, да су основани у периоду од 1944–2011. године, да у свом саставу имају најмање три локална удружења, са дугогодишњим деловањем у области заштите и унапређења положаја ОСИ.

У ревизији смо утврдили да су по Програмском конкурсима у периоду 2021–2023. године средства добијала просечно по 33 савеза удружења са седиштем на територији Републике Србије, за по један предлог програма.

Анализирајући рад конкурсне комисије за спровођење Програмског конкурса утврдили смо да је комисија благовремено утврђивала листе вредновања и рангирања.

Увидом у званичну интернет страницу Министарства за рад и документацију Канцеларије за информационе технологије и електронску управу, утврдили смо да се сви јавни конкурси по Програмском конкурсима налазе на интернет страници Министарства, као и порталу е-Управе, односно да су јавно објављени.

- Стално отворени конкурс за унапређење положаја ОСИ у Републици Србији

Стално отвореним конкурсима је одређено да подносиоци предлога програма морају бити регистровани као удружења грађана са седиштем у Републици Србији, у складу са прописима

који регулишу упис у регистар удружења, да све програмске активности морају бити реализоване на територије Републике Србије.

Пре вредновања програма по прописаним критеријумима, Комисија врши претходно сагледавање испуњености формалних услова који се односе на благовременост и уредност предлога програма, односно испуњеност услова утврђених самим јавним конкурсом, извршење преузетих обавеза са Министарством у претходне две године. Министарство утврђује да ли је подносилац пријаве регистрован као удружење грађана у складу са прописима који регулишу упис у Регистар удружења, да ли је трајање предложеног програма у складу са условима из конкурса, као и да ли се све активности реализују на територији Републике Србије.

Конкурсна комисија је о свом раду водила записнике и састављала обрасце о испуњености формалних услова из којих је утврђено да је испитивана благовременост пристиглих пројеката, услови везани за подносиоца пријаве, комплетност основне и обавезне пратеће документације, као и испуњеност услова у погледу предлога програма.

Анализирајући рад конкурсне комисије за спровођење Стално отвореног конкурса утврдили смо да је комисија благовремено утврђивала листе вредновања и рангирања.

Анализом узоркованих предлога програма утврдили смо да су удружења све активности реализовала на територији Републике Србије.

У ревизији смо утврдили да је Министарство за рад по Сталном конкурс у периоду 2021–2023. године, одобрило финансирање 307 предлога програма, која су реализовала 177 подносилаца предлога програма.

Увидом у Регистар удружења који води Агенција за привредне регистре утврдили смо да је:

- 147 подносилаца програма регистровано као удружење у Регистру удружења у складу са Законом о удружењима, који се воде у Агенцији за привредне регистре;
- 11 подносилаца програма регистровано је као савез удружења у Регистру удружења у складу са Законом о удружењима, који води Агенција за привредне регистре;
- 19 подносилаца програма регистровано у Регистру удружења, друштава и савеза у области спорта у складу са Законом о спорту⁴⁵, који води Агенција за привредне регистре.

У ревизији смо утврдили да је 10 подносилаца предлога програма уписаних у АПР као савез удружења у периоду од 2021–2023. године, поред средства по Програмском конкурс, добијало средства и по Стално отвореном конкурс, а поједини савези удружења и за више програма у току године, а што приказујемо у наредној табели:

Табела број 2: Број финансираних предлога програма савеза и износ додељених средстава по Стално отвореном конкурс Министарства за рад

РБ	Савез	Година	Број финансираних предлога програма	Додељена средства
1	Национална организација особа са инвалидитетом Србије (НООИС) Београд, Врачар	2021	2	6.095.500
		2022	3	8.678.600
		2023	3	6.521.814

⁴⁵ „Сл. гласник РС“, број 10/16

2	Савез глувих и наглувих Војводине Нови Сад	2021	1	672.634
3	Савез дистрофичара Србије Београд, Палилула	2021	1	1.864.200
		2022	1	2.431.200
		2023	2	5.726.293
4	САВЕЗ ДРУШТАВА СРБИЈЕ ЗА БОРБУ ПРОТИВ ШЕЋЕРНЕ БОЛЕСТИ Краљево	2021	1	750.000
		2022	1	850.000
		2023	1	950.000
5	Савез за церебралну и дечију парализу Србије Београд	2021	2	3.725.361
		2022	1	1.917.000
6	Савез инвалида рада Војводине Нови Сад	2023	1	9.443.270
7	Савез параплегичара и квадриплегичара Србије Београд, Нови Београд	2021	1	1.966.580
		2022	1	2.994.960
		2023	1	3.315.000
8	Савез слепих Војводине Нови Сад	2022	1	305.232
9	Савез слепих Србије Београд	2021	2	2.698.200
		2022	2	4.877.400
10	Савез удружења Србије за помоћ особама са аутизмом Београд	2022	1	211.196
		2023	1	1.150.000
УКУПНО ДИНАРА				67.144.440

Увидом у званичну интернет страницу Министарства за рад и документацију Канцеларије за информационе технологије и електронску управу, утврдили смо да се сви јавни конкурси по Стално отвореном конкурсном налазе на интернет страници Министарства, као и порталу е-Управе, односно да су јавно објављени.

Представници Министарства за рад су навели да се, приликом сагледавања испуњености формалних услова, прегледају тражени статuti, односно да се утврђује да ли се циљеви удружења остварују у области у којој се програм реализује.

У току ревизије смо утврдили да Министарство за рад проверу испуњености услова у погледу статутарних одредаба удружења није документовало.

Уколико Министарство не обезбеди правовремену и транспарентну информацију о плану расписивања јавних конкурса и не утврђује испуњеност свих услова прописаних јавним конкурсима то за последицу може имати неправичну расподелу средстава између подносилаца предлога програма по Програмском и Стално отвореном конкурсном.

Зато препоручујемо Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања да годишњи план расписивања јавних конкурса објављује на интернет страници Министарства, а јавни конкурс и другу обавезну документацију објављује и на порталу е-Управе, у складу са Уредбом, како би подносиоци предлога програма имали правовремену информацију.

Такође препоручујемо Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања да утврђује и документује испуњеност свих услова прописаних јавним конкурсима, ради правичног подстицања програма и остваривања циљева због којих се јавни конкурс расписује.

Министарство за бригу о породици и демографију

Министарство за бригу о породици у 2023. години Годишњи план расписивања јавних конкурса донео је након истека рока прописаног Уредбом. Годишњи план није објављен на званичној интернет страници Министарства.

Годишњи план расписивања јавних конкурса Министарства за 2023. годину садржи следеће податке: назив државног органа, назив и циљ јавног конкурса, област у којој је планирана финансијска подршка пројектима цивилног друштва, планирани износ средстава, ко може да конкурише за дотације на јавном конкурс, планирани период расписивања јавног конкурса, оквирни датум почетка реализације изабраних пројекта, оквирни датум почетка реализације изабраних пројеката, максимално трајање пројекта, посебни захтеви према удружењима.

Планиран период расписивања јавних конкурса је март/април 2023. године.

Министарство је донело Програма коришћења дотација намењених за пројекте породично-правне заштите грађана, подршке породице и деци, координације и спровођења политике у области демографије, координације и спровођења популационе политике и подршке удружењима у области заштите породице и деце у 2023. години⁴⁶, (у даљем тексту: Програм коришћења дотација) и у складу са наведеним програмом расписало јавне конкурсе. Област у којој су подржани програми удружења, износ опредељених средстава и период расписивања јавних конкурса у 2023. години дат је у наредној табели:

Табела број 3: *Област у којој се остварује подстицани програм, износ опредељених средстава и период расписивања јавних конкурса Министарства за бригу о породици*

Област у којој се остварује подстицани програм	Износ опредељених средстава (годишње)	Период расписивања јавних конкурса
Подршка породици и деци	100.000.000 динара	I јавни конкурс 21. марта II јавни конкурс 13. јула
Демографија	50.000.000 динара	I јавни конкурс 21. марта II јавни конкурс 13. јула
Популациона политика	50.000.000 динара	I јавни конкурс 21. марта II јавни конкурс 13. јула
Подршка удружењима у области заштите породице и деце	15.000.000 динара	I јавни конкурс 21. марта

Из наведене табеле уочава се да је Министарство за бригу о породици за три области, у којима су подржавани програми удружења у 2023. години, расписало по два јавна конкурса и то: први јавни конкурс у марту, а за неутрошени износ средстава по првом јавном конкурс, у јулу расписивало други јавни конкурс.

У ревизији смо утврдили да Министарство за бригу о породици није наводило тачан износ средстава која се додељују по другом јавном конкурс, већ је наведен укупан износ опредељених средстава за област у којој се програм подстиче, због чега подносиоци пријава нису могли имати тачну информацију о обиму средстава који се додељује.

⁴⁶ На Програм је сагласност дала Влада РС, 05 Број: 401-2195/2023 од 16. марта 2023. године

У ревизији смо утврдили да Министарство за бригу о породици није утврдило ближа мерила и допунске критеријуме чијом применом се врши вредновање пријављених програма, са јасним системом за вредновање сваког појединачног критеријума.

Министарство за бригу о породици је за спровођење конкурса образовало конкурсне комисије, одредило број и састав комисије, њене задатке, а чланови комисија су потписали изјаву о непостојању сукоба интереса, чиме су створени услови за њен рад.

Задаци конкурсне комисије су били да: припреми предлог јавног конкурса, разматра приспеле пријаве на основу расписаног конкурса, врши преглед достављене документације и проверу испуњености услова за доделу средстава, састави писмени извештај о пристиглим пријавама, врши вредновање, рангирање и одабир пројекта, утврди предлог одлуке о избору програма и прати реализацију програма и припрема извештај о реализацији програма.

Конкурсна комисија је о свом раду водила записнике и састављала обрасце о испуњености формалних услова из којих је утврђено да је испитивана благовременост пристиглих пројеката, услови везани за тип организације, односно да ли је подносилац пријаве удружење грађана, комплетност основне и обавезне пратеће документације.

Анализирајући рад конкурсних комисија за спровођење јавних конкурса Министарства за бригу о породици утврдили смо да су исте благовремено утврђивале листе вредновања и рангирања.

Јавни конкурси за подношење предлога програма у областима у којима се програм подстиче садрже следеће податке: предмет оглашавања, ко може бити учесник конкурса, трајање програма, преглед конкурсне документације, време и начин пријаве, обавештење да се обавезна документација доставља на прописаним обрасцима Министарства, критеријуме за избор програма, програми који се неће узети у разматрање, рок и начин прихватања одобрених програма, уговор о коришћењу бесповратних средстава.

Обрасци Министарства за бригу о породици за достављање конкурсне документације дати су у Прилогу 3 овог извештаја.

Јавним конкурсима Министарства за бригу о породици је одређено да право учешћа имају удружења која су регистрована у регистру удружења који се води у Агенцији за привредне регистре и удружења која статутарним одредбама као циљеве препознају:

- (1) унапређење положаја породице као основне јединице друштва;
- (2) унапређење популационе политике и унапређење демографске слике друштва;
- (3) подршка свим категоријама породица кроз спровођење програма који омогућавају инклузивно окружење у заједници.

Удружења све активности реализују на територији Републике Србије, а програмске активности ће се реализовати до 1. децембра 2023. године.

Анализом узоркованих предлога програма утврдили смо да су удружења све активности реализовала на територији Републике Србије.

Увидом у званичну интернет страницу и достављене податке прес-службе Министарства за бригу о породици утврдили смо да се сви јавни конкурси налазе на интернет страници Министарства, односно да су јавно објављени. Увидом у документацију Канцеларије за информационе технологије и електронску управу утврдили смо да се јавни конкурси делимично налазе на порталу е-Управе.

Увидом у Регистре који води Агенција за привредне регистре утврдили смо да је од 69 подносилаца програма, за које је Одлуком о додели дотација одобрено финансирање, 67 подносилаца предлога програма регистровано у Регистру удружења који се води у АПР, а два подносиоца предлога су регистрована у Регистар фондација и задужбина, који такође води Агенција за привредне регистре.

Представници Министарства су навели да је конкурсна комисија у 2023. години прикупљала статуте подносилаца програма, као и да без статута удружења нису могла закључити уговоре.

У ревизији смо утврдили да Министарство за бригу о породици није утврђивало, нити документовало да ли се према статутарним одредбама циљеви удружења остварују у области у којој се програм реализује.

Наведено илуструјемо следећим примером:

Илустративни пример број 1.

Фондација за неговање традиције ФК Црвена Звезда и развој спортског, социјалног и здравственог система

Увидом у АПР је утврђено је:

Област остваривања циљева: Промоција спортских вредности Оснивача у духу традиције и историје Оснивача, пружање свих видова помоћи бившим играчима и дугогодишњим спортским радницима Оснивача - члановима Секције ветерана ФК Црвена звезда и члановима њихових породица.

Циљеви Фондације: Промоција спортских вредности Оснивача у духу традиције и историје ФК "Црвена звезда", пружање свих видова помоћи садашњим и бившим играчима ФК "Црвена звезда" и дугогодишњим спортским радницима оснивања-члановима секције ветерана ФК Црвена Звезда и члановима њихових породица. Фондација остварује циљеве: информисањем грађана, организација и институција у духу традиције и историје оснивача, учешћем у организацији утакмица и других видова гостовања секције ветерана ФК ЦЗ, комуникацијом са присталицама Оснивача и потенцијалним донаторима, социјалном и здравственом подршком члановима секције ветерана ФК Црвена Звезда и њиховим породицама.

Уколико Министарство не обезбеди правовремену и транспарентну информацију о плану расписивања јавних конкурса, обиму средстава која се додељују, не утврди ближа мерила и допунске критеријуме који су специфични за сваку одређену област са јасним системом за вредновање сваког појединачног критеријума, и не утврђује испуњеност свих услова прописаних јавних конкурсима то за последицу може имати нетранспарентну и неправичну расподелу средстава за подстицање програма удружења.

Зато препоручујемо Министарству за бригу о породици и демографију да годишњи план расписивања јавног конкурса доноси благовремено, у прописаним роковима и исти објављује на званичној интернет страници Министарства, а јавни конкурс и другу обавезну документацију објављује и на порталу е-Управе, у складу

са Уредбом, како би подносиоци предлога програма имали правовремену информацију.

Такође, препоручујемо Министарству за бригу о породици и демографију да утврди ближа мерила и допунске критеријуме који су специфични за сваку одређену област, са јасним системом за вредновање сваког појединачног критеријума, ради објективног вредновања и избора програма.

Такође, препоручујемо Министарству за бригу о породици и демографију да утврђује и документује испуњеност услова прописаних јавних конкурсом и да се према статутарним одредбама циљеви удружења остварују у области у којој се програм реализује, ради правичног подстицања програма која реализују удружења и остваривања циљева јавног конкурса.

Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова

Покрајински секретаријат је у периоду 2021–2023. године донео годишње планове расписивања јавних конкурса. На интернет страници Покрајинског секретаријата су објављени годишњи планови расписивања јавних конкурса за 2022. и 2023. годину, док годишњи план расписивања јавних конкурса за 2021. годину није објављен.

Годишњи планови расписивања јавних конкурса Покрајинског секретаријата у периоду 2021-2023. године садрже назив органа, назив јавног конкурса, раздео буџета у оквиру ког су обезбеђена средства, планирана средства и планирани период објављивања конкурса.

Планиран период расписивања Јавног конкурса за финансирање, односно суфинансирање мера, активности и програма у области социјалне заштите (у даљем тексту: Јавни конкурс за унапређење социјалне заштите) је јануар/фебруар, а Јавног конкурса за финансирање програма удружења грађана у области социјалне заштите и заштите лица са инвалидитетом, друштвене бриге о деци и популаризације пронаталитетне политике (у даљем тексту: Јавни конкурс по областима) је март/јул текуће године.

Покрајински секретаријат је, у периоду 2021–2023. године, расписивао по два јавна конкурса, а назив, износ одређених средстава и период расписивања јавних конкурса приказујемо у наредној табели:

Табела број 4: Назив, износ одређених средстава и период расписивања јавних конкурса Покрајинског секретаријата

Назив јавног конкурса	Износ одређених средстава	Период расписивања јавних конкурса
Јавни конкурс по областима	37.000.000 динара	март / мај / јул
Јавни конкурс за унапређење социјалне заштите	40.000.000 динара	јануар / фебруар

Покрајински секретаријат је критеријуме за процену и вредновање програма удружења ближе утврдио Правилником о поступку и критеријумима за доделу средстава удружењима⁴⁷ и Одлуком о поступку и критеријумима за доделу средстава за реализацију програма унапређења социјалне заштите у АП Војводини⁴⁸, а такође су описани у тексту јавних конкурса.

Јавни конкурси за подношење предлога програма у областима у којој се програм подстиче садрже следеће податке: предмет конкурса, опредељена средства, право учешћа на конкурс, начин подношења пријаве и обавезна документација, рок за подношење пријава на конкурс, поступак и критеријуме за оцену пријава.

Обрасци за подношење предлога програма за јавне конкурсе Покрајинског секретаријата дати су у Прилогу 4 овог извештаја.

У ревизији смо утврдили да су расписани јавни конкурси у периоду 2021–2023. године објављени на званичној интернет страници Покрајинског секретаријата и у „Службеном листу Аутономне Покрајине Војводине“, односно да су јавно објављени. Увидом у податке Канцеларије за информационе технологије и електронску управу⁴⁹ утврдили смо да Покрајински секретаријат нема ниједну креирану услугу на порталу е-Управе, те да јавне конкурсе није објављивао на порталу е-Управе.

Покрајински секретаријат је у периоду на који се односи ревизија за спровођење јавних конкурса образовало конкурсне комисије, чланови комисије су потписали изјаве о непостојању сукоба интереса, чиме су створени услови за њен рад.

Задаци конкурсних комисија су били да спроведу поступке јавних конкурса за доделу средстава, изврше процену и вреднују поднете пријаве на јавни конкурс, изврше задатке комисија утврђених Одлуком, односно Правилником.

Конкурсне комисије су о свом раду водиле записнике и састављала обрасце о примени прописаних критеријума за избор програма.

У ревизији смо утврдили да конкурсне комисије, осим што су проверавале благовременост подношења пријава, испуњеност осталих услова конкурса нису проверавале, нити документовале.

Такође, анализирајући рад конкурсних комисија Покрајинског секретаријата утврдили смо да комисије нису поступале благовремено, односно у прописаним роковима. Наиме конкурсне комисије су листе вредновање и рангирање утврђивале са закашњењем од 88-187 дана, а што приказујемо у следећој табели:

Табела број 5: *Поступање конкурсних комисија Покрајинског секретаријата*

Јавни конкурс	Година	Датум расписивања јавног конкурса	Последњи дан рока за подношење пријава	Датум утврђивања листе вредновања и рангирања	Кашњење Комисије
Јавни конкурс по областима	2021	3.3.2021.	18.3.2021.	21.9.2021.	187 дана
	2022	11.5.2022.	26.5.2022.	7.10.2022.	134 дана
	2023	12.7.2023.	27.7.2023.	6.12.2023.	132 дана

⁴⁷ Правилник доноси Покрајински секретаријат

⁴⁸ Одлуку доноси Покрајинска Влада

⁴⁹ Број: 002326510 2024 10258 005 003 000 001 од 2. августа 2024. године

Јавни конкурс за унапређење социјалне заштите	2021	3.2.2021.	18.2.2021.	10.8.2021.	173 дана
	2022	26.1.2022.	10.2.2022.	9.5.2022.	88 дана
	2023	1.2.2023.	17.2.2023.	30.6.2023.	131 дан

Неблаговремено поступање комисија ствара ризик да удружења неће спровести активности у планираном времену и обиму, што за последицу може имати да средства опредељена за подстицање програма од јавног интереса које реализују удружења, неће допринети унапређењу циљева конкурса.

Јавним конкурсом по областима је одређено да право учешћа имају удружења грађана уписана у регистар у надлежном органу за програме који се реализују на територији АП Војводине.

Удружења грађана могу конкурисати са једним пројектом по следећим областима:

1. за област социјалне заштите и заштите лица са инвалидитетом;
2. за област друштвене бриге о деци и популаризације пронаталитетне политике.

Јавним конкурсом за унапређење социјалне заштите је одређено да право учешћа имају пружаоци услуга социјалне заштите – удружења грађана уписана у регистар у надлежном органу за програме који се реализују на територији АП Војводине. Удружења грађана могу аплицирати само са једним пројектом.

У ревизији смо утврдили да је Покрајински секретаријат, у периоду 2021–2023. године по наведеним јавним конкурсима, одобрио финансирање 374 програма која су реализовала 174 подносиоца програма.

Испитујући испуњеност услова постављених јавним конкурсима Покрајинског секретаријата, утврдили смо да су 173 подносиоца програма уписана у Регистар удружења који води Агенција за привредне регистре, у складу са Законом о удружењима, а један подносилац програма уписан у Регистар удружења послодаваца који води Министарство за рад, у складу са Законом о раду⁵⁰.

Такође, у ревизији смо утврдили да је конкурсна комисија у периоду 2021–2023. године вредновала и рангирала програме чије ће се програмске активности реализовати ван територије АП Војводине, што је супротно условима конкурса.

Наведено илуструјемо следећим примером:

Илустративни пример број 2.

Удружење послодаваца установа социјалне заштите Војводине

Удружење послодаваца установа социјалне заштите Војводине је уписано у Регистру удружења послодаваца, који води Министарство за рад, у складу са Законом о раду.

У периоду 2021–2023. године, Покрајински секретаријат је по јавним конкурсима финансирао, односно суфинансирао шест програма Удружења послодаваца установа социјалне заштите Војводине, од којих се три програма односе на активности које ће се

⁵⁰ „Сл. гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – УС, 113/17, 95/18 – Аутентично тумачење

реализовати ван територије АП Војводине, иако је условима конкурса одређено да се програми реализују на територији АП Војводине.

У 2022. години по јавном конкурс за унапређење социјалне заштите, за програм „Живети дуже и срећније“ наведеном удружењу послодаваца одобрена су средства у износу од 550.000,00 динара, а по јавном конкурс по областима – социјална заштита и заштита лица са инвалидитетом, за програм „Умрежавање установа социјалне заштите на нивоу Републике Србије, Црне Горе и Републике Српске“, одобрена су средства у износу од 450.000,00 динара, а планирано место реализације програма је Чањ, Црна Гора.

У 2023. години по јавном конкурс по областима - социјална заштита и заштита лица са инвалидитетом, за програм „Сусрети са дијаспором“ удружењу послодаваца су одобрена средства у износу од 350.000,00 динара, а планирано место реализације програма је Швајцарска.

Иако су представници Покрајинског секретаријата навели да је конкурсна комисија у периоду 2021–2023. године вршила увид у регистре надлежног органа и статуте удружења, у ревизији се нисмо могли уверити да је конкурсна комисија утврђивала испуњеност формалних услова прописаних јавним конкурсом, нити да ли се према статутарним одредбама циљеви удружења остварују у области у којој се програм реализује.

Наведено илуструјемо следећим примером:

Илустративни пример број 3.

Удружење грађана „Центар за развој БП“

Увидом у АПР је утврђено је:

Област остваривања циљева: Локални развој заједнице, решавање инфраструктурних питања и заштита животне средине

Циљеви и задаци удружења: Потпора развоја програма, пројеката и других активности у области унапређења и решавања инфраструктурних питања регионалног развоја средине, стручни и други послови у вези са прибављањем, коришћењем и реализовањем пројеката у домену инфраструктуре и локалног развоја, посредовање у вези реализације програма и пројеката са страним државама, међународним организацијама, финансијским институцијама, као и са домаћим и страним физичким и правним лицима, подстиче, успоставља и остварује сарадњу са иностраним субјектима у циљу продубљивања односа и прекограничног развоја, реализације и финансирања пројеката и планова, сарадња са органима заштите животне средине у циљу заштите, унапређења одрживог коришћења и искоришћавање обновљивих извора енергије, активности у разним областима усмерене на екологију, потпора развоју туризма, потпора трајно одрживог руралног развоја.

Уколико Покрајински секретаријат не обезбеди правовремену и транспарентну информацију о плану расписивања јавних конкурса, не врши вредновање и рангирање пријављених програма у прописаном року, не утврђује испуњеност свих услова прописаних јавних конкурсима, то за последицу може имати нетранспарентну и неправичну расподелу средстава за подстицање програма удружења.

Зато препоручујемо Покрајинском секретаријату за социјалну заштиту, демографију и равноправност полова да годишњи план расписивања јавног конкурса објављује на својој интернет страници, а јавни конкурс и другу обавезну документацију објављује и на порталу е-Управе, у складу са Уредбом, како би подносиоци предлога програма имали правовремену информацију.

Такође, препоручујемо Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова да комисије за спровођење јавних конкурса благовремено и у прописаним роковима утврђују и објављују листе вредновања и рангирања поднетих пријава на јавни конкурс ради остваривања циљева због којих се јавни конкурс расписује.

Такође, препоручујемо Покрајинском секретаријату за социјалну заштиту, демографију и равноправност полова да утврђује и документује испуњеност услова прописаним јавним конкурсима као и да ли се према статутарним одредбама циљеви удружења остварују у области у којој се програм реализује, ради правичног подстицања програма која реализују удружења и остваривања циљева због којих се јавни конкурс расписује.

Налаз 1.2: Субјекти ревизије су делимично применили критеријуме за избор програма који ће се финансирати, што ствара ризик да ће изостати објективно вредновање и рангирање предлога програма

Уредбом о средствима за подстицање програма од јавног интереса које реализују удружења, прописани су критеријуми за избор програма.

Међутим, Министарство за рад, Министарство за бригу о породици и Покрајински секретаријат су делимично применили прописане критеријуме.

У ревизији смо утврдили да део података неопходан за примену прописаних критеријума за избор програма није био обезбеђен јер то није било предвиђено прописаним обрасцима за подношење предлога програма, а део података није обезбеђен јер достављени предлози програма нису садржали све податке у складу са утврђеним садржајем прописаних образаца.

Све напред наведено ствара ризик да ће изостати објективно вредновање и рангирање предлога програма, као и правична расподела средстава за подстицање програма које реализују удружења.

Уредбом⁵¹ је прописано да се избор програма који ће се финансирати врши применом следећих критеријума: референце програма (област у којој се реализује програм, дужина трајања програма, број корисника програма, могућност развијања програма и његова одрживост), циљеви који се постижу (обим задовољавања јавног интереса, степен унапређења стања у области у којој се програм спроводи), суфинансирање програма из других извора (сопствених прихода, буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединица локалне

⁵¹ „Сл. гласник РС“, бр. 16/18

самоуправе, фондова Европске уније, поклона, донација, легата, кредита и друго, у случају недостајућег дела средстава за финансирање програма, законитост и ефикасност коришћења средстава и одрживост ранијих програма (ако су раније коришћена средства буџета да ли су испуњене уговорне обавезе)⁵².

Конкурс обавезно, између осталог, садржи и ближа мерила и допунске критеријуме чијом применом се врши вредновање пријављених програма, са јасним системом за вредновање сваког појединачног критеријума, односно упућивање на службено гласило у коме је објављен пропис којим су утврђена ближа мерила и допунски критеријуми за вредновање програма⁵³. Ближа мерила за избор програма, као и допунске критеријуме који су специфични за одређену област утврђује надлежни орган⁵⁴.

Приликом вредновања програма надлежни орган ће узети у обзир да ли је са удружењем у претходне две године раскинуо уговор због ненаменског трошења буџетских средстава⁵⁵.

Комисија утврђује листу вредновања и рангирања пријављених програма, у року који не може бити дужи од 60 дана од дана истека рока за подношење пријава, а иста се објављује на званичној интернет страници надлежног органа и на порталу е-управе. Учесници конкурса имају право увида у поднете пријаве и приложену документацију у року од 3 радна дана од дана објављивања листе вредновања и рангирања. На листу вредновања и рангирања учесници конкурса имају право приговора у року од осам дана од дана њеног објављивања. Одлука о приговору мора бити образложена, надлежни орган доноси у року од 15 дана од дана од дана његовог пријема. Одлуку о избору програма надлежни орган доноси у року од 30 дана од дана истека рока за подношење приговора и иста се такође објављује на званичној интернет страници надлежног органа и на порталу е-Управе⁵⁶.

Доношење Уредбе и начин на који је цео поступак уређен имало је за циљ транспарентност поступка припреме и спровођења јавних конкурса. Наиме, органи у чијем делокругу се остварује јавни интерес, поступак постицања програма који су од јавног интереса, а која реализују удружења, треба да учине доступним и видљивим и на тај начин омогуће равноправно учешће свих заинтересованих удружења под истим условима на јавним конкурсима, као и резултате конкурса.

Испитујући начин на који су субјекти ревизије применили критеријуме за избор програма за финансирање у ревизији смо утврдили да:

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Као што смо навели у Налазу 1.1, Министарство за рад је ближе уредило мерила и допунске критеријуме за избор програма, са јасним системом за вредновање сваког појединачног критеријума.

Имајући у виду износ средстава опредељен за унапређење положаја особа са инвалидитетом и број подржаних програма у периоду на који се ревизија односи, фокус ове

⁵² Члан 5, став 1 Уредбе

⁵³ Члан 6, став 2 Уредбе

⁵⁴ Члан 5, став 2 Уредбе

⁵⁵ Члан 6, став 4 Уредбе

⁵⁶ Члан 9 Уредбе

ревизије у циљу оцене примене критеријума за избор програма био је на Стално отвореном конкурс у за унапређење положаја особа са инвалидитетом.

Комисија за сагледавање и процену програма је, у периоду на који се ревизија односи, вршила процену програма узимајући у обзир следеће критеријуме:

Табела број 6: Критеријуми за избор програма Министарства за рад

Критеријум за избор програма	Подсекција
Референце програма	Област у којој се реализује програм
	Број корисника програма
	Иновативност и могућност даљег развијања програма
	Одрживост програма
Циљеви који се постижу	Обим задовољавања јавног интереса, односно релевантност у односу на циљеве и приоритет конкурса
	Мерљивост резултата програма
Буџет и рационалност трошкова	Да ли су предложени трошкови неопходни за реализацију програма
	Да ли је однос између процењених трошкова и очекиваних резултата задовољавајући
	Да ли је буџет јасан
Суфинансирање програма из других извора	Да ли је предвиђено финансирање програма из сопствених прихода, буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, фондова Европске уније, поклоне, донација, легата, кредита и друго
Капацитети подносиоца програма за реализацију програмских активности	Да ли подносилац има стручне и техничке капацитете за реализацију програма и искуство у области на коју се програм односи
	Да ли подносилац има управљачке капацитете

Критеријуми за доделу средстава су подељени на (напред наведене) подсекције тако да се свака подсекција вреднује бодовима од 1 до 5 и то на следећи начин: 1 – веома лоше, 2 – лоше, 3 – одговарајуће, 4 – врло добро и 5 – веома добро. Максимални број бодова којим се може вредновати предлог програма је 55, а најмањи 27.

У разматрање за финансирање узимају се само програми који су вредновани са преко 50% бодова, односно преко 27 бодова, јер предлози програма који су вредновани испод овог прага нису задовољили постављене стандарде и ефикасност њихове имплементације би могла бити упитна.

Предлози пројеката писани су на Обрасцима за писање предлога пројекта који се налазе у Прилогу 2.

Приликом процене предлога програма конкурсна комисија врши попуњавање обрасца скале за процену програма, нумеричким одређивањем постигнуте вредности у достизању утврђених критеријума.

О свом раду, конкурсна комисија је водила записнике и попуњавала скале за процену предлога програма.

Прегледом узоркованих предлога програма који су бодовани, ранжирани и подржани за финансирање у периоду 2021–2023. године утврђено је следеће:

- критеријум „мерљивост резултата програма“ за око 12% предлога програма су оцењени максималним бројем бодова, иако циљна група и очекивани резултати програма нису изражени реално, оствариво и мерљиво;
- критеријум „искуство у области на коју се програм односи“ за око 13% предлога програма су оцењени су максималним бројем бодова, иако су удружења подносиоци предлога основана од 1 до 5 месеци пре закључења уговора о финансирању програма;
- критеријум „да ли подносилац има стручне и техничке капацитете за реализацију програма“ је код 3,4% предлога програма где нису наведени стручни капацитети, односно код 8,1% предлога програма где нису наведени технички капацитети, оцењени су максималним бројем бодова.

Чињеница да су исти или слични програми финансирани из године у годину, по критеријуму „одрживост програма“ оцењени максималним бројем бодова, упућује на неадекватну примену наведеног критеријума као и на то да би програми били неодрживи, без средстава за подстицање програма Министарства за рад.

Увидом на званичну интернет страницу Министарства за рад у ревизији смо утврдили смо да се Листе пристиглих пријава и Листе вредновања и рангирања пријављених програма по свим спроведеним јавним конкурсима на Стално отвореним конкурсима у периоду 2021–2023. године налазе на интернет страници Министарства, чиме је поступак спровођења јавних конкурса учињен видљивим и транспарентним.

Међутим, уколико комисија вреднује и рангира и непотпуне предлоге програма, и не прикупи све мерљиве и неопходне податке потребне за примену критеријума, то ствара ризик да ће изостати објективно вредновање и рангирање предлога програма, а за последицу може имати неправичну расподелу средстава за подстицање програма која реализују удружења.

Зато препоручујемо Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања да предлоге програма вреднује и рангира објективно, по свим основним и допунским критеријумима и подсекцијама, како би се обезбедила правична расподела средстава за подстицање програма која реализују удружења.

Министарство за бригу о породици и демографију

Као што смо навели у Налазу 1.1, Министарство за бригу о породици није утврдило ближа мерила и допунске критеријуме чијом применом се врши вредновање пријављених програма, са јасним системом за вредновање сваког појединачног критеријума.

Министарство за бригу о породици је у јавним конкурсима које је спровело у 2023. години навело да ће се избор програма вршити на основу критеријума прописаних Уредбом и то:

Табела број 7: Критеријуми за избор програма Министарства за бригу о породици

Критеријум за избор програма	Број бодова
Референце пројекта: област у којој се реализује пројекат, дужина трајања пројекта, број корисника укључених у пројекат	до 15 бодова
Јасно описани и мерљиви резултати програма пројекта и њихова усклађеност са циљевима конкурса, обим задовољавања јавног интереса	до 20 бодова
Оцена сразмерности тражених средстава и очекиваних резултата, јасно састављен, реалан и оправдан буџет	до 15 бодова
Одрживост пројекта и могућност његовог развијања	до 10 бодова
Степен унапређења стања у области у којој се програм спроводи	до 10 бодова
Креативност и иновативност понуђених решења	до 10 бодова
Капацитети (технички и људски) подносилаца за реализацију пројектних активности	до 10 бодова
Предвиђеност суфинансирања из других извора: сопствених прихода, буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, фондова ЕУ, донација, кредита и друго	до 10 бодова

Конкурсна комисија сваком предлогу програма додељује одређени број бодова од укупних 100, на основу чега се сачињава листа програма и избор између достављених програма врши рангирањем на основу наведених елемената и броја бодова.

О свом раду, конкурсна комисија је водила записник и попуњавала обрасце за оцењивање и примену критеријума за оцењивање.

Увидом у записнике и наведене обрасце утврђено је да су примењени критеријуми без јасних система вредновања сваког појединачног критеријума. На пример: критеријум: референце пројекта (област у којој се реализује пројекат, дужина трајања пројекта, број корисника укључених у пројекат, до 15 бодова); критеријум: јасно описани и мерљиви резултати програма пројекта и њихова усклађеност са циљевима конкурса, обим задовољавања јавног интереса, до 20 бодова, критеријум: капацитети (технички и људски) подносилаца за реализацију пројектних активности, до 10 бодова, па се не може утврдити на који начин и са колико бодова је оцењен предлог програма за сваки под-критеријум.

Предлози пројеката писани су на Обрасцима предлога програма који се налазе у Прилогу 3.

Образац предлога програма Министарства за бригу о породици садржи основне податке подносиоца предлога програма, опис удружења (историјат и циљеви), искуство у реализацији програма/пројекта, ресурсе којима располаже удружење (годишњи буџет за претходну годину, број стално и привремено запослених/ангажованих у удружењу, по категоријама, опрему и

просторне капацитете и остале релевантне ресурсе), опште податке о предлогу пројекта, опис стања, генерални и специфични циљ програма, број и структуру предвиђених корисника програма, опис програмских активности, време реализације програма, план рада, општине или градове у којима ће се спроводити програмске активности, начин информисања грађана о програмима, ризике за реализацију програма, начин процене успешности програма, начин на који ће се обезбедити одрживост програма и удружења партнере на програму.

У ревизији смо утврдили да део података неопходан за примену прописаних критеријума за избор програма није био обезбеђен јер то није било предвиђено прописаним обрасцима за подношење предлога програма, а део података није обезбеђен јер достављени предлози програма нису садржали све податке у складу са утврђеним садржајем прописаних образаца.

Прегледом узоркованих предлога предмета који су бодовани, рангирани и подржани за финансирање утврђено је следеће:

- у обрасцу предлога програма у делу који се односи на ресурсе подаци се односе на ресурсе којима располаже удружење (годишњи буџет, број стално и привремено запослених/ангажованих у удружењу, по категоријама, опрема и просторни капацитет и остали релевантни ресурси). Прегледом предлога програма утврђено је да око 27 % образаца непотпуно у односу на ресурсе којима располаже удружење, односно удружења су остављала празно или делимично наводила тражене податке, иако је наведено да је попуњавање сваког поља обавезно;
- у обрасцу предлога програма у делу који се односе на опис програмских активности подаци се односе на планиране програмске активности односно акције/мере које је неопходно спровести или обезбедити како би се постигли очекивани резултати програма. Прегледом предлога програма утврђено је да је око 14% образаца предлога програма непотпуно у односу на опис програмских активности односно нису наведени очекивани резултати активности, индикатори-мерљиви резултати пројекта као ни извори провере остварености дефинисаних резултата;
- у обрасцу предлога програма у делу који се односи на опште податке о предлогу програма (опис стања, генерални и специфични циљеви програма, активности), утврдили смо да су поједина удружења циљ наводила уопштено или немерљиво, као и да реализација појединих програмских активности не прати образац буџета програма, што отежава примену критеријума за избор програма.

Такође, анализом узоркованих предлога програма утврдили смо да предлози програма који су по критеријуму „оцена сразмерности тражених средстава и очекиваних резултата, јасно састављен, реалан и оправдан буџет“ оцењени минималним бројем бодова, коригован је образац буџета пројекта и захтевани анекси образаца.

Међутим, такође смо утврдили да су одобравани трошкови за програмске активности које нису у складу са временским оквиром пројекта. Тако су, на пример, одобрени трошкови регистрације интернет домена пројекта и плаћање домена за првих годину дана, закуп веб простора за првих 12 месеци, плаћање домена од друге до пете године, закуп веб простора од друге до пете године, месечно одржавање веб сајта за првих 12 месеци, као и месечно одржавање веб сајта од друге до пете године, иако је уговор са удружењем закључен 21. јула 2023. године за период до 1. децембра 2023. године.

Подаци о броју и капацитетима за управљање и реализацију програма, са именима и квалификацијама лица која ће реализовати програмске активности као што су: обуке,

радионице, истраживања, анкете омогућиће Министарству за бригу о породици да оцени квалитет предлога програма и капацитете удружења за реализацију истих.

Уколико комисија вреднује и рангира и непотпуне предлоге пројекта, и не прикупи све мерљиве и неопходне податке потребне за примену критеријума, то ствара ризик да ће изостати објективно вредновање и рангирање предлога програма, а за последицу може имати неправичну расподелу средстава за подстицање програма која реализују удружења.

Увидом на званичну интернет страницу и податке прес службе Министарства за бригу о породици, у ревизији смо утврдили смо да се на интернет страници Министарства не налазе листе вредновања и рангирања пријављених програма, односно да исте нису објављене.

Увидом у записнике конкурсне комисије утврђено је да су поједина удружења тражила увид у документацију и листу вредновања и рангирања и приговор изјављивала на Одлуке о додели средстава, што није у складу са Уредбом.

Уколико Министарство за бригу о породици не објављује листе вредновања и рангирања у прописаном року, то за последицу има да је учесницима конкурса било ускраћено да добију благовремену информацију о детаљима конкурса, искористе своје право да на листу вредновања и рангирања изјаве евентуални приговор.

 Зато препоручујемо Министарству за бригу о породици и демографију да ажурира и допуни Образац предлога на начин да омогући Министарству прикупљање свих квалитативних и квантитативних података за примену критеријума за избор програма и оцену ефикасности реализације програма.

 Такође, препоручујемо Министарству за бригу о породици и демографију да, након што утврди ближа мерила и допунске критеријуме са јасним системом за вредновање сваког појединачног критеријума, предлоге програма вреднује и рангира објективно, по свим прописаним критеријумима и да их документује, у циљу правичне расподеле средстава удружењима чији се програми финансирају.

 Такође, препоручујемо Министарству за бригу о породици и демографију да листе вредновања и рангирања објављује у прописаним роковима, у циљу транспарентног поступка спровођења и извештавања о јавним конкурсима.

Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова

Као што смо навели у Налазу 1.1, Покрајински секретаријат је уредио ближа мерила и допунске критеријуме чијом применом се врши вредновање пријављених програма.

Програми удружења грађана у области социјалне заштите и заштите лица са инвалидитетом, друштвене бриге о деци и популаризације пронаталитетне политике и програми за унапређење социјалне заштите процењују се и вреднују на основу следећих критеријума:

Табела број 8: Критеријуми за избор програма Покрајинског секретаријата

	Јавни конкурс по областима	Број бодова	Јавни конкурс за унапређење социјалне заштите	Број бодова
Референце програма	Постојање јасно формулисаних циљева и циљне групе и повезаности циљева и активности, дужина трајања програма	10	Усклађеност пројектних садржаја с предметом јавног конкурса и релевантност за област у којој се реализује ЖК	10
	Број директних корисника програма	10	Јасно формулисани и повезани циљеви, активности и резултати пројекта и њихова усклађеност с временском динамиком предвиђеном за реализацију	10
	Могућност развијања програма и његова одрживост	10	Број директних корисника и капацитет подносиоца пријаве	10
Потенцијал одрживости и надградње пројекта			10	
Циљеви који се постижу реализацијом	Допринос унапређивања стања у области у којој се програм спроводи- у области социјалне заштите и заштите лица са инвалидитетом, у области друштвене бриге о деци и популаризације пронаталитетне политике	20	Допринос степену унапређивања стања у области социјалне заштите	30
	Допринос унапређивању положаја циљне групе	20	Допринос унапређивању квалитета услуга, заштите и квалитета живота циљне групе	
Економичност и усклађеност буџета, суфинансирање	Процена економичности и усклађености буџета са планираним активностима	10	Процена економичности буџета и усклађеност с планираним активностима	10
	Висина тражених средстава у поређењу са укупним обимом средстава ЖК	10	Висина тражених средстава	10
	Степен обезбеђености сопствених средстава или средстава из других извора	10	Степен обезбеђености сопствених или средстава из других извора	10
		100		100

Конкурсне комисије су о свом раду водиле записнике, чији је саставни део образац за процену програма на основу прописаних критеријума.

Предлози пројеката писани су на Обрасцима пријаве који се налазе у Прилогу 4.

У ревизији смо утврдили да део података неопходан за примену прописаних критеријума за избор програма није био обезбеђен, јер достављени предлози програма нису садржали све податке у складу са утврђеним садржајем прописаних образаца.

Прегледом узоркованих предлога предмета који су бодовани, ранжирани и подржани за финансирање утврђено је следеће:

- у обрасцу пријаве у делу који се односи на циљ и очекиване резултате подаци се односе на бенефите за локалну заједницу и циљ који се жели постићи реализацијом програма. Прегледом предлога програма утврђено је да код око 26% предлога програма циљна група, циљ и очекивани резултати нису јасно формулисани и мерљиви,

- примена критеријума „допринос унапређивања стања у области у којој се програм спроводи“ у односу на податке који су садржани у обрасцу пријаве онемогућава утврђивање начина примене овог критеријума.

Чињеница да су исти или слични програми финансирани из године у годину, по критеријуму „могућност развијања програма и њихова одрживост“ оцењени високим бројем бодова, упућује на неадекватну примену наведеног критеријума као и на то да би програми били неодрживи, без средстава за подстицање програма Покрајинског секретаријата.

Увидом у званичну интернет страницу Покрајинског секретаријата у ревизији смо утврдили да су Листе вредновања и рангирања по свим спроведеним јавним конкурсима, након што су са закашњењем утврђене, налазе на интернет страници Покрајинског секретаријата.

Међутим, уколико комисија вреднује и рангира и непотпуне предлоге пројекта, и не прикупи све мерљиве и неопходне податке потребне за примену критеријума, то ствара ризик да ће изостати објективно вредновање и рангирање предлога програма, а за последицу може имати неправичну расподелу средстава за подстицање програма која реализују удружења.

Зато препоручујемо Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова да ажурира и допуни Образац пријаве на начин да омогући Покрајинском секретаријату прикупљање свих квалитативних и квантитативних података за примену критеријума за избор програма и оцену ефикасности реализације програма.

Такође, препоручујемо Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова да предлоге програма вреднује и рангира објективно и благовремено, по свим прописаним критеријумима, како би се обезбедила правична расподела средстава за подстицање програма која реализују удружења.

ЗАКЉУЧАК 2: Изостанак суштинске анализе наративних извештаја о реализованим активностима и мониторинг посета отежава оцену доприноса програма у остварењу циљева постављених јавним конкурсима

Циљ ове ревизије је био да испитамо у којој мери су средства за подстицање програма од јавног интереса у области социјалне и породично-правне заштите допринела остварењу циљева програма.

Под ефикасним и ефективним спровођењем активности субјеката ревизије подразумевамо да су удружења – корисници средстава у роковима одређеним уговором о међусобним правима, обавезама и одговорностима достављали наративне и финансијске извештаје, доказе о свим реализованим активностима, да су субјекти ревизије прегледом наративних извештаја и достављених доказа о реализацији програма остварили увид у исти и вршили процену квалитета и успешности програма у смислу реализације постављених циљева, а о извршеној процени обавестили кориснике средстава, да је праћење реализације програма вршено и путем мониторинг посета представника надлежног органа, ради процене да ли су реализоване програмске активности допринеле остварењу циљева програма и јавног конкурса.

У складу са напред изнетим, у вези са првим ревизијским питањем, испитивали смо наведене активности Министарства за рад и Покрајинског секретаријата за период 1. јануар 2021–31. децембар 2023. године и Министарства за бригу о породици за период 1. јануар – 31. децембар 2023. године.

Након анализе законодавног оквира, документације субјеката ревизије и обављених интервјуа, донели смо закључак, који темељимо на следећим налазима:

Налаз 2.1: Удружења којима су додељена средства за подстицање програма од јавног интереса нису увек благовремено достављала наративне извештаје

Уговором се уређују међусобна права, обавезе и одговорности уговорних страна, субјеката ревизије и удружења, а нарочито предмет програма, рок у ком се програм реализује, конкретне обавезе уговорних страна, рок за доставу извештаја и слично.

Већина узоркованих удружења је наративне извештаје достављала благовремено Министарству за рад и Министарству за бригу о породици, за разлику од Покрајинског секретаријата, коме су удружења извештаје достављала са закашњењем од 2 до 9 месеци. Покрајински секретаријат није предузимао мере против удружења због неиспуњавања уговорних обавеза, нити је то узимао у обзир приликом доделе средстава у наредној години.

Последица непредузимања активности у случајевима кашњења у извештавању ствара ризик да ће изостати праћење реализације програмских активности и повраћај средстава због неизвршења уговорних обавеза.

Средства која се, у складу са Уредбом, одобре за реализацију програма јесу наменска средства и могу да се користе искључиво за реализацију конкретног програма и у складу са уговором који се закључује између надлежног органа и удружења⁵⁷.

⁵⁷ Члан 11, став 1 Уредбе

Уговором се уређују међусобна права, обавезе и одговорности уговорних страна, а нарочито: утврђен предмет програма, рок у коме се програм реализује, конкретне обавезе уговорних страна, износ средстава и начин обезбеђења и преноса средстава, инструменти обезбеђења за случај ненаменског трошења средстава обезбеђених за реализацију програма, односно за случај неизвршења уговорне обавезе – предмета програма и повраћај неутрошених средстава⁵⁸.

Удружење доставља периодичне и завршне наративне и финансијске извештаје у роковима предвиђеним закљученим уговором⁵⁹.

Анализом документације субјеката ревизије утврдили смо следеће:

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Међусобна права, обавезе и одговорности између Министарства за рад и корисника средстава-удружења уређена су Уговором о финансирању програма.

Наведеним уговором корисник средстава је обавезан да Министарству – Сектору за заштиту особа са инвалидитетом достави завршни извештај о реализацији Програма, на обрасцима и у роковима које одређује Министарство.

Такође, корисник је дужан да наративни и финансијски извештај достави Министарству – Сектору за заштиту особа са инвалидитетом у року од десет дана од завршетка периода имплементације Програма.

Министарство може од корисника средстава да тражи достављање ванредних извештаја о реализацији Програма и наменском коришћењу средстава.

Испитујући поступање корисника средстава-удружења у погледу поштовања прописаних рокова за достављање завршног извештаја о реализацији програма и активности Министарства за рад у случају неблаговременог достављања извештаја, односно неизвршавања уговорних обавеза, у ревизији смо утврдили следеће:

Министарство за рад, Сектор за заштиту особа са инвалидитетом је вршио праћење достављања извештаја у прописаним роковима, исте прегледао и захтевао допуну непотпуних извештаја.

Анализом и прегледом извештаја код узоркованих предмета, утврдили смо да су извештаји у највећем делу достављани благовремено или са закашњењем до 15 дана.

Такође смо утврдили да је Министарство за рад због неизвршавања уговорне обавезе из 2021. године предузело активности и покренуло поступак против два удружења („Србија на длану“ Стара Пазова и „Центар за истраживање дунавског региона“ Нови Сад), који и поред тога што је Министарство у више наврата захтевало достављање извештаја исте нису доставили.

Тако је Министарство за рад након четири ургенције за достављање завршног извештаја о реализацији програма удружења „Србија на длану“ Стара Пазова под називом „ОСИ – једним кликом до понуде“ тек након више од годину и по дана упутило обавештење о раскиду уговора. Поступак против удружења „Србија на длану“ Стара Пазова још увек траје.

⁵⁸ Члан 11, став 3 Уредбе

⁵⁹ Члан 14, став 1 Уредбе

Министарство за рад је удружењу „Центар за истраживање дунавског региона“ Нови Сад више пута захтевало допуну извештаја, по којима удружење није поступило у прописаном року од осам дана, а Министарство је након четири месеца упутило обавештење о раскиду уговора. Након предузетих активности Министарства за рад, наведено удружење је потпуни извештај о реализацији програма доставило са закашњењем од око две године.

Уколико Министарство за рад не предузме активности у разумном року против удружења које не достави извештај у уговореном року и које на захтев надлежног органа не достави допуну и додатно објашњење у року од осам дана од пријема захтева, то постоји ризик отежаног праћења извршења уговорних обавеза.

Ипак, приликом процене предлога програма у наредној години, испитујући испуњеност формално-правних услова у погледу подносиоца Министарство за рад је испитивало и да ли је подносилац програма раније преузете обавезе из уговора благовремено, ефикасно и у потпуности извршио, због чега наведеним удружењима у наредним годинама нису одобрavana средства.

Зато препоручујемо Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања да настави да прати испуњење уговорних обавеза корисника средстава, у разумном року предузима активности због неизвршавања уговорних обавеза и исто узима у обзир приликом доделе средстава по јавним конкурсима у наредној години.

Министарство за бригу о породици и демографију

Међусобна права, обавезе и одговорности између Министарства за бригу о породици и корисника средстава уређена су Уговором о додели средстава.

Наведеним уговором корисник средстава је дужан да доставља финансијске и наративне извештаје о реализацији Пројекта на крају прве половине имплементације пројекта, односно у року од 15 дана од дана завршетка пројектних активности.

Задатак да прати реализацију програма и припрема извештај о реализацији Министарство за бригу о породици је доделило Комисији за вредновање, рангирање и одабир пријављених програма. Ова комисија није предузела активности на праћењу реализације програма и благовремене доставе периодичних извештаја корисника средстава-удружења.

Представници Министарства за бригу о породици навели су да је периодични извештај доставило само удружење „Први пут с оцем“, Београд.

Дана 27. новембра 2023. године Министарство за бригу о породици је донело Решење о образовању комисије за праћење реализације и извештавање о програмима које је финансирало јавним конкурсима чији задатак је, између осталог, да прегледа и разматра периодичне и завршне извештаје о реализацији одабраног пројекта и спроведеним активности.

У току ревизије смо утврдили да је комисија за праћење реализације вршила праћење достављања извештаја у прописаним роковима, исте прегледала и више пута захтевала допуну појединих извештаја, као и да је о свом раду састављала записнике.

Анализом и прегледом извештаја код узоркованих предмета, утврдили смо да су извештаји у највећем делу достављани благовремено или са закашњењем од 15 до 20 дана.

Међутим, комисија за праћење је констатовала да поједина удружења нису на време достављала извештаје или су извештаји били непотпуни, да се нису на време одазивали да доставе допуну документације, као и да са појединим удружењима није било могуће ступити у контакт, с обзиром да ни на мејлове, ни на контакт телефоне које су остављали нису одговарали.

Уколико Министарство за бригу о породици не предузме активности у разумном року против удружења које не достави извештај у уговореном року и које на захтев надлежног органа не достави допуну и додатно објашњење у року од осам дана од пријема захтева, то постоји ризик отежаног праћења извршења уговорних обавеза.

Зато препоручујемо Министарству за бригу о породици и демографију да настави да прати испуњење уговорних обавеза корисника средстава, у разумном року предузима активности због неизвршавања уговорних обавеза и исто узима у обзир приликом доделе средстава по јавним конкурсима у наредној години.

Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова

Међусобна права, обавезе и одговорности између Покрајинског секретаријата и корисника средстава-удружења уређена су Уговором о додели новчаних средстава из буџета АП Војводине.

Наведеним уговором корисник средстава обавезан је да Покрајинском секретаријату достави извештај о наменском коришћењу средстава у року од 15 дана од дана окончања реализације програма, а најкасније до 31. децембра текуће године.

Уговорима о додели новчаних средстава, закљученим након спроведеног јавног конкурса за финансирање програма удружења грађана у области социјалне заштите и заштите лица са инвалидитетом, друштвене бриге о деци и популаризације пронаталитетне политике у 2023. години, рок за доставу извештаја о наменском коришћењу средстава је продужен најкасније до 30. априла 2024. године.

Извештај о наменском коришћењу средстава састоји се од наративног и финансијског извештаја о реализацији пројекта.

Уговором о додели новчаних средстава је такође уређено да, уколико корисник средстава не поступи у складу са уговорним обавезама, Покрајински секретаријат има право да раскине уговор и захтева повраћај уплаћених средстава са законском затезном каматом од дана пријема до дана уплате средстава.

Такође, актима којима су ближе уређена мерила, критеријуми и поступак јавних конкурса прописано је да се неће разматрати пријаве подносилаца, којима су додељивана средства у претходна два спроведена јавна конкурса, а који нису у утврђеном року доставили извештај о наменском утрошку средстава.

Анализом и прегледом извештаја код узоркованих предмета, утврдили смо да је 43,6% извештаја достављено са закашњењем од 2 до 9 месеци након истека рока за достављање извештаја.

Такође смо утврдили да Покрајински секретаријат у 2021. и 2022. години није предузимао активности у циљу благовремене доставе извештаја, нити је тражио допуну и додатна објашњења у вези са испуњењем уговорних обавеза.

У току ревизије у 2023. години Покрајински секретаријат је након протеча рока за достављање извештаја упућивао захтеве за хитну доставу извештаја о наменском трошењу средстава.

Међутим, и поред тога два удружења нису доставила тражене Извештаје и то: Студентска организација Универзитета у Новом Саду и Удружење Центар за рани раст и развој „Реч по реч“, а Покрајински секретаријат у вези са истим није предузео никакву активност.

Покрајински секретаријат није пратио достављање извештаја у уговореном року, нити је предузимао активности због неизвршавања уговорних обавеза.

Приликом одлучивања о додели средстава по јавним конкурсима у наредној години, Покрајински секретаријат је разматрао пријаве удружења која нису у утврђеном року доставила извештај о наменском утрошку средстава и додељивао им средства.

Наведено је за последицу имало да је 20% корисника средстава без обзира на кашњење, из године у годину, добијало средства по јавним конкурсима Покрајинског секретаријата.

Илустративни пример број 4.

Удружење Млади за Ковиљ

Јавни конкурс по областима

Удружење „Млади за Ковиљ“ је у 2021. години за област друштвена брига о деци и популаризација пронаталитетне политике добило средства за пројекат „Ми смо уз вас!“, за који је извештај поднело са више од два месеца закашњења. Исто удружење у 2022. години за област социјална заштита и заштита лица са инвалидитетом је добило средства за пројекат „Програм помоћи и подршке младима са инвалидитетом“, за који је извештај поднело са више од девет месеци закашњења. Такође, удружење „Млади за Ковиљ“ је и у 2023. години за област социјална заштита и заштита лица са инвалидитетом добило средства за пројекат „Програм помоћи и подршке младима са инвалидитетом“, за који је извештај поднело са више од два и по месеца закашњења.

Јавни конкурс за унапређење социјалне заштите

Удружење „Млади за Ковиљ“ је у 2021. години добило средства за пројекат „Психосоцијална помоћ и подршка младима са инвалидитетом“, за који је извештај поднело са више од два и по месеца закашњења. Исто удружење у 2022. години је добило средства за пројекат „Нисте сами“, за који је извештај поднело са више од седам и по месеци закашњења. Такође, удружење „Млади за Ковиљ“ је и у 2023. години добило средства за пројекат „Програм инклузије ОСИ „ОСМЕХ“, за који је извештај поднело са готово два месеца закашњења.

Наведени пример илуструје произвољно поступање удружења за испуњење уговорних обавеза, уколико је свесно да Покрајински секретаријат неће предузети никакве активности, нити ће удружење због тога трпети правне последице.

Уколико Покрајински секретаријат не предузме активности у разумном року против удружења које не достави извештај у уговореном року и које на захтев надлежног органа не достави допуну и додатно објашњење у року од осам дана од пријема захтева, то постоји ризик отежаног праћења извршења уговорних обавеза.

Зато препоручујемо Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова да прати испуњење уговорних обавеза корисника средстава, у разумном року предузима активности због неизвршавања уговорних обавеза и исто узима у обзир приликом доделе средстава по јавним конкурсима у наредној години.

Налаз 2.2: Субјекти ревизије не врше суштинску анализу наративних извештаја како би оценили квалитет и успешност програма

Удружења имају обавезу да доставе наративне извештаје, који садрже детаљан опис активности и резултата реализације програма у односу на планиране активности дефинисане уговором, а надлежни органи да исте прегледа и разматра како би остварио увид и извршио процену квалитета и успешности програма у смислу реализације постављених циљева.

У ревизији смо утврдили да су поједини наративни извештаји удружења непотпуни, непрецизни и често праћени неадекватним доказима који указују на реализацију програмских активности.

Субјекти ревизије нису вршили суштинску анализу наративних извештаја, нити процену квалитета и успешности програма, како појединачно, тако ни целокупног јавног конкурса.

Узрок овако утврђеног стања је, према наводима субјеката ревизије, обимна документација и велики број удружења које је потребно прегледати, и ограничени капацитети субјеката.

Последица овако утврђеног стања је изостанак оцене утицаја одобрених средстава и подржаних програма на остварење жељених циљева постављених јавним конкурсима.

Уредбом је прописано да орган државне управе у чијем делокругу је област у којој се остварује јавни интерес подстиче програме које реализују удружења, а који су од јавног интереса⁶⁰.

Такође, прописано је да програм чије се финансирање подстиче садржи циљ програма, а надлежни органи су текстом јавног конкурса дефинисали циљеве који се желе постићи подстицаним програмима и опредељеним средствима.

Надлежни орган је дужан да прати реализацију програма за који су одобрена средства. Праћење реализације програма обухвата:

- 1) обавезу удружења да обавештава надлежни орган о реализацији програма, у роковима одређеним уговором;
- 2) прегледање извештаја од стране надлежног органа;
- 3) мониторинг посете представника надлежног органа;
- 4) обавезу удружења да омогући представницима надлежног органа да изврше увид у релевантну документацију насталу у току реализације програма;

⁶⁰ Члан 3, став 1 Уредбе

- 5) прикупљање информација од корисника програма;
- 6) друге активности предвиђене уговором⁶¹.

Удружење, односно реализатор програма је дужно да надлежном органу омогући праћење реализације програма.

Периодични и завршни наративни извештај садржи: детаљан опис активности и резултата реализације програма у односу на планиране активности дефинисане уговором, како би се могла извршити процена успешности од стране надлежног органа и образложење за свако одступање од програма и преглед корективних мера чије се предузимање планира од стране корисника средстава⁶².

Надлежни орган прегледа и разматра извештаје, а прегледом наративног извештаја остварује увид и врши процену квалитета и успешности програма у смислу реализације постављених циљева⁶³.

О извршеној процени надлежни орган обавештава корисника средстава.

Удружење на захтев надлежног органа доставља допуну и додатно објашњење навода изнетих у извештају у року од осам дана од пријема захтева надлежног органа за доставу допуне документације.

Процена успешности треба да покаже субјекту ревизије да ли су одобреним средствима и подржаним програмима које реализују удружења остварени жељени циљеви постављени јавним конкурсом.

Анализом документације субјеката ревизије утврдили смо следеће:

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Министарство за рад је, у периоду на који се односи ревизија, путем Стално отвореног конкурса подстицало 307 различитих програма, које су реализовали корисници средстава-удружења, а којима је пренето укупно 542.885.418,57 динара.

Подстицаним програмима и одобреним средствима требало је постићи циљ Стално отвореног конкурса - унапређење положаја особа са инвалидитетом кроз:

- побољшање приступачности,
- обезбеђивање адекватних услова за рад удружења како би се особама са инвалидитетом омогућило пуно и равноправно учешће у животу заједнице,
- подизање свести друштвене заједнице о особама са инвалидитетом,
- унапређење квалитета живота ОСИ, посебно жена и младих, јачањем њихових капацитета и стварањем могућности за пуно и ефективно учешће и укљученост у све области друштвеног живота.

Уговорима о финансирању програма уређено је да корисник средстава доставља наративни извештај на начин и у складу са Инструкцијом за извештавање.

⁶¹ Члан 12 Уредбе

⁶² Члан 13, став 2 Уредбе

⁶³ Члан 14 Уредбе

Инструкцијом за извештавање Министарство за рад је обавезало корисника средстава да наративни део извештаја подноси на Обрасцу наративног извештаја са информацијама о планираним, спроведеним и неспроведеним активностима, укљученим корисницима, резултатима програма и другим информацијама значајним за реализацију програма. Наративни извештај треба да да слику општих постигнућа реализованих активности и остварених бенефита за кориснике и ширу друштвену заједницу. Уз извештај је потребно, ради сагледавања реализације активности и наменског утршка средстава, за сваку активност доставити фотографије, сачинити списак учесника, који поред имена и презимена, ознаке активности и датума њеног одржавања, садржи и потписе присутних.

Министарство за рад је креирало образац наративног извештаја, а кроз који корисници средстава-удружења достављају следеће податке:

1. Преглед реализованих активности (да ли је приликом реализације програма дошло до промене активности у односу на предлог програма; број реализованих активности),
2. Напредак у односу на предлог програма током извештајног периода (општи преглед постигнутих резултата; постигнути резултати у односу на очекиване резултате програма дате у предлогу програма),
3. Циљна група (планирани и укључени број корисника програма; разлози уколико постоји разлика између планираног и укљученог броја корисника),
4. Актери у спровођењу програма (организација која пружа највећу подршку програму; да ли је у раду са партнерима било препрека и на који начин сте исте превазишли; промене унутар партнерства или тима и разлози за њихово појављивање),
5. Интерни мониторинг и евалуација (како оцењујете успешност вашег програма и које мерне инструменте користите приликом оцене промена код корисника постигнутих резултата),
6. Одрживост (постигнућа на плану постизања одрживости реализованих активности),
7. Екстерни мониторинг (да ли је током реализације вршен мониторинг Сектора за заштиту особа са инвалидитетом),
8. Закључци и препоруке (навести проблеме са којима сте се суочили приликом реализације програма; навести начин на који реализовани програм доприноси унапређењу положаја и квалитету живота ОСИ, као и препоруке за даље унапређење рада).

Такође, уз наративни извештај Министарство за рад захтева и списак лица ангажованих на реализацији програма (лица ангажована на управљању програмом, лица ангажована у директном раду са корисницима и лица ангажована на стручним пословима који не подразумевају директан рад са корисницима), извештај партнера и достављање приручника, информатора, водича, брошура и слично, уколико су у оквиру програма израђене.

Анализом узорковане документације, у току ревизије смо утврдили да је Министарство за рад прегледало наративне извештаје и више пута захтевало доказе о реализацији програмских активности.

Без обзира на предузете активности Министарства за рад, код појединих наративних извештаја је, у мањем обиму, утврђен недостатак комплетних доказа да су планиране програмске активности и реализоване, који се односи на слике, евиденционе листе учесника активности, фотографије са догађаја, брошуре, рекламни материјал и слично.

Такође, удружења су као најчешће проблеме у реализацији програма наводиле незаинтересованост и необавештеност особа са инвалидитетом за одређене програме, што је за последицу имало да је број укључених корисника програма био мањи од планираног.

Министарство за рад није вршило процену квалитета и успешности програма у смислу реализације остварених циљева, нити је о извршеној процени обавештавало кориснике средстава.

Представници Министарства за рад су навели да је узрок оваквог стања, велики број удружења, велики број предлога програма, обимна документација која се доставља уз наративне и финансијске извештаје које треба прикупити, прегледати и проценити, а мали број запослених ангажованих на овим пословима.

Међутим, Министарство за рад је у Извештају о учинку програма који се односи на програмске активности по Стално отвореном конкурсу навело да је у периоду од 2021–2023. године подржано 307 програма и то:

- 92 програма едукација, радионица, програма личног развоја и оснаживања особа са инвалидитетом за укључивање у друштвени живот заједнице,
- 51 програма у оквиру којих су реализоване активности у циљу подизања свести заједнице о могућностима особа са инвалидитетом и информисања о њиховим правима (трибине, конференције, истраживања, кампање, промоције и друго),
- 51 програма адаптације и опремања објеката удружења, у циљу решавање проблема приступачности и обезбеђивања адекватних услова за рад организација особа са инвалидитетом,
- 24 програма којима је подржана реализација различитих кампова и летњих школа за особе са инвалидитетом,
- 29 програма којима је подржана реализација спортско - рекреативних турнира и других манифестација инклузивног карактера,
- 19 програма побољшања физичке приступачности објеката јавне намене,
- 23 програма којима је омогућена реализације израде и емитовања филмова које су израдили или у којима учествују особе са инвалидитетом усмерених ка разбијању предрасуда о особама са инвалидитетом, медијски и интерактивни садржаји, филмови, прилози, истраживања,
- 14 програма у оквиру којих су реализоване активности и манифестације усмерене на обележавање важних датума и
- четири програма за реализацију изложби.

Без обзира на велики број података које Министарство за рад прикупља од корисника средстава, инсистирање на формалном и благовременом достављању извештаја без суштинске анализе прикупљених података за последицу може имати да Министарство не може да оцени утицај одобрених средстава на унапређење положаја особа са инвалидитетом и предложи мере за унапређење стања у овој области.

Илустративни пример број 5.

Спортски клуб Вашариште Крагујевац

Спортски клуб Вашариште Крагујевац је, у периоду 2021–2023. године, у партнерству са „Мондо Спортиво д.о.о“ организовао одлазак деце на спортски камп „Деки 5“, у циљу подизања нивоа свести о дијабетесу као веома распрострањеном хроничном обољењу, унапређење физичког и менталног здравља и смањењу предрасуде и повећању подршке деци.

Циљна група програма су била деца са дијабетесом, у ризику од дијабетеса и целијакијом (инклузиван спорт).

Увидом у наративне извештаје је утврђено да је:

- у 2021. години, од укупно 80 деце која су учествовала на спортском кампу, 16 деце је са дијабетесом или у ризику од дијабетеса, што чини 20% учесника. Вредност пројекта је 3.860.000,00 динара,
- у 2022. години, од укупно 145 деце која су учествовала на спортском кампу, 20 деце је са дијабетесом или у ризику од дијабетеса, што чини 13,7% учесника. Вредност пројекта је 7.115.000,00 динара,
- у 2023. години, од укупно 100 деце која су учествовала на спортском кампу, 40 деце са дијабетесом или у ризику од дијабетеса, што чини 40% учесника. Вредност пројекта је 6.140.000,00 динара.

Прикупљени подаци из наративних извештаја и процена квалитета и успешности програма послужиће Министарству за рад да изврши анализу утицаја подстицаних програма и одобренних средстава на жељене циљеве постављене јавним конкурсом.

Зато препоручујемо Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања да, након прикупљања потпуних и мерљивих података, изврши процену квалитета и успешности спроведених програма, о томе обавести кориснике средстава и изврши анализу утицаја одобренних средстава на унапређење положаја особа са инвалидитетом и предложи мере за унапређење.

Министарство за бригу о породици и демографију

Министарство за бригу о породици је у 2023. години на јавним конкурсима за различите области подржало реализацију 68 различитих програма, које су реализовали корисници средстава-удружења, а којима је пренето укупно 213.998.976,00 динара.

Табела број 9: Број подржаних програма и износ пренетих средстава Министарства за бригу о породици у 2023. години

Област у којој се остварује подстицани програм	Износ пренетих средстава	Број подржаних програма
Подршка породици и деци	99.999.176,00 динара	28
Демографија	49.999.800,00 динара	20

Популациона политика	50.000.000,00 динара	15
Подршка удружењима у области заштите породице и деце	14.000.000,00 динара	5

Без обзира на различите области за које су спроведени посебни јавни конкурси, циљеви свих јавних конкурса су били исти. Подстицаним програмима и одобреним средствима требало је постићи следеће циљеве:

- подршку породици и деци и унапређење мера за јачање породице као основне јединице друштва,
- подршку родитељству,
- унапређење демографске слике на територији Републике Србије,
- подршку популационој политици,
- подршку удружењима у области заштите породице и деце.

Уговорима о додели средстава уређено је да је корисник средстава дужан да доставља наративни извештај о реализацији пројекта на обрасцима које одређује Министарство за бригу о породици, као и да је дужан да се приликом реализације пројекта придржава инструкција Министарства.

У ревизији смо утврдили да Министарство за бригу о породици није донело Инструкцију, али је у делу финансијског извештаја наведено да је корисник средстава као доказ о реализованим активностима дужан да достави доказе о одржавању радионица, едукација, обука, тренинга, инфо сесија, листе учесника, презентације, фотографије, видео материјал, примерке штампаног материјала, резултате обављеног анкетања и копије попуњених анкета са реализованих анкетања.

Министарство за бригу о породици је креирало образац Извештаја о реализацији програма/пројекта, путем кога корисници средстава достављају следеће податке:

1. основни подаци (број уговора, назив програма, укупна средства, контакт особа);
2. извештај о реализацији програма/пројекта:
 - 1) кратак резиме програма/пројекта (описати суштину програма, обавезно навести циљ постигнут реализацијом пројекта, основне активности, остварене резултате, као и локацију и временски оквир у ком је реализовани пројекат),
 - 2) циљ постигнут реализацијом програма/пројекта (шта је постигнуто реализацијом пројекта, коме је био програм намењен и активности које су довеле до реализације циља),
 - 3) активности реализоване у оквиру програма/пројекта (активности спроведене у оквиру програма које су довеле до остваривања циља програма),
 - 4) локација и временски оквир реализације програма/пројекта (локације на којима су реализоване активности, као и временски оквир у ком је реализован програм),
 - 5) циљна група којој је програм/пројекат намењен (коме је програм био намењен, навести величину циљне групе),

- б) резултати остварени реализацијом програма/пројекта (који су резултати постигнути реализацијом програма и какав ефекат имају на циљну групу),
- 7) одрживост програма/пројекта (да ли је након истека уговора и утрошка одобрених средстава могуће наставити програм, на који начин ће бити обезбеђено трајање постигнутих резултата након завршетка пројекта),
- 8) сарадња са другим субјектима током трајања програма/пројекта (сарадња са осталим учесницима на програму, овлашћеним институцијама, стручном јавношћу),
- 9) евентуални проблеми током реализације.

Министарство је решењем образовало комисију за праћење реализације и извештавање о програмима, чији је задатак између осталог био да прегледа наративни извештај и на основу извршеног увида изврши процену квалитета и успешности програма у смислу реализације постављених циљева и састави писмени извештај о извршеној процени достављених извештаја удружења-корисника средстава који доставља министру и Комисији за вредновање, рангирање и одабир пријављених програма. Комисија је о свом раду састављала записнике.

Увидом у записнике комисије утврдили смо да је комисија прегледала достављене наративне извештаје наводећи недостатке у достављеним наративним извештајима, који се односе на финансијску документацију и доказима о спроведеним активностима.

Такође смо утврдили да се комисија обрађала корисницима средстава-удружењима за допуну недостајуће документације, захтевајући адекватне доказе о реализацији програмских активности (листе учесника са потписима, фотографије где ће се тачно видети да су реализоване радионице за младе, примере штампаног материјала, анкетне листиће, медија клипинг и друго).

Комисија је 1. јула 2024. године саставила завршни извештај о програмима које реализују удружења-корисници средстава по јавним конкурсима које је спровело Министарство за бригу о породици у 2023. години.

Комисија је констатовала да је већина корисника средстава реализовала програме у складу са закљученим уговором а према предлогу програма, без навода који програми нису реализовани у складу са закљученим уговором.

На питање Државне ревизорске институције која удружења нису реализовала програме у складу са закљученим уговором, представници Министарства за бригу о породици су навели да се та констатација односи на то да је већина удружења у завршном извештају доставила све потребне информације и доказе, а да је мањи део удружења комисија морала додатно да контактира како би се извештаји употпунили или појаснили.

У поступку ревизије смо затражили документацију о реализацији програмских активности удружења корисника средстава и извршили преглед и анализу.

Анализом узоркованих предмета утврдили смо да су поједина удружења достављала непотпуне наративне извештаје без описивања резултата постигнутих реализацијом пројекта, њиховог ефекта на циљну групу, детаљног описа активности спроведених у оквиру програма које су довеле до остваривања циља програма, а поједине нису праћене адекватним доказима који указују на њихову реализацију.

Тако су, на пример, удружења достављала листе учесника из којих се не може утврдити место, време и тема реализоване радионице, обуке, извршеног анкетирања и слично, нити имена

и квалификације реализатора активности, а поједина удружења су достављала и неадекватне фотографије.

Илустративни пример број 6.

Удружење ОБУМБРАТИО

Министарство за бригу о породици је финансијски подржало удружење „ОБУМБРАТИО“ за реализацију пројекта „Боље је спречити“, са укупним износом средстава од 4.500.000,00 динара.

Једна од програмских активности овог пројекта је „радионица за запослене у свим државним службама које имају додира са кривичним делом насиља у породици, као и са жртвама породичног насиља“, а очекује се одржавање 24 радионице. Као место спровођења програмских активности наведен је град Ваљево.

У делу „Образац буџета пројекта“ који се односи на људске ресурсе наведено је да ће два едукатора реализовати програмске активности.

У делу који се односи на ресурсе којима располаже удружење навели су да нема стално запослених, а да се привремено запослени ангажују за потребе реализације одређених пројеката, а њихов број је од 5 до 10 лица.

Увидом у Уговоре о делу утврдили смо да су едукатори елетротехничар и санитарно еколошки инжењер вршили едукацију грађана и грађанки града Ваљева за кривична дела насиље у породици и насиље над женама, како би грађани и грађанке могли превентивно да делују у локалној заједници, како би се смањио број ове врсте кривичних дела.

Такође, у ревизији смо утврдили да је Комисија за праћење реализације за програм/пројекат „Анализа потреба и могућности за успостављање подршке породици и услуга које се пружају на локалном нивоу“ захтевала од удружења допуну наративног извештаја у делу који се односи на ангажовање координатора пројекта и техничких лица за спровођење анкете и анализу анкетних листића, односно на који начин су ангажовани. Удружење је Комисији доставило одговор да је за ангажовање координатора пројекта и техничка лица закључило уговор са другим удружењем, те да они не знају на који начин су они ангажовани, нити имају права да траже те податке.

Ипак, у ревизији смо утврдили да поједина удружења јесу извештала о носиоцима реализованих активности и достављала доказе о истима.

Наведено указује да Министарство за бригу о породици нема податке о реализаторима програмских активности, а обрасцем предлога програма се и не траже подаци о броју лица која су потребна за извођење програма, нити њихове квалификације.

У ревизији смо утврдили да Комисија за праћење реализације и извештавање није вршила процену квалитета и успешности програма у смислу реализације постављених циљева појединачно за сваки програм, целокупног јавног конкурса, нити је о извршеној процени обавештавала кориснике средстава.

Инсистирање на формалном и благовременом достављању извештаја без суштинске анализе прикупљених података за последицу може имати да Министарство за бригу о породици

не може да оцени утицај одобрених средстава на циљ постављен јавним конкурсима и предложи мере за унапређење стања у овој области.

Прикупљени подаци из наративних извештаја и процена квалитета и успешности програма послужиће Министарству за бригу о породици да изврши анализу утицаја подстицаних програма и одобрених средстава на жељене циљеве постављене јавним конкурсима.

Зато препоручујемо Министарству за бригу о породици и демографију да, након прикупљања потпуних и мерљивих података, изврши процену квалитета и успешности спроведених програма, о томе обавести кориснике средстава и изврши анализу утицаја одобрених средстава на унапређење мера за подршку породици и деци, родитељству, унапређење демографске слике и популационе политике и предложи мере за њихово унапређење.

Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова

Покрајински секретаријат је, у периоду на који се односи ревизија, путем јавног конкурса по областима подстицао 197 различитих програма, које су реализовали корисници средстава-удружења, за које је одобрено укупно 37.000.000,00 динара.

Подстицаним програмима и одобреним средствима по овом јавном конкурсима требало је постићи следеће циљеве:

- допринос заштити и унапређивању социјално-економског и друштвеног положаја, рехабилитацији, социјализацији и превенцији искључености ОСИ, лица у стању социјалне потребе и којима је потребна посебна друштвена подршка; побољшање приступачности и обезбеђивање адекватних услова за рад удружења како би се ОСИ омогућило пуно и равноправно учешће у животу заједнице, подизање свести друштвене заједнице о ОСИ,
- допринос заштити деце, унапређивању дечјег стваралаштва, побољшању услова за задовољење основних потреба деце и бригу о породици, подстицању рађања деце и унапређивању демографског развоја и популационе политике.

Такође, Покрајински секретаријат је, у периоду на који се ревизија односи, путем јавног конкурса за унапређење социјалне заштите подстицао 177 различитих програма, које су реализовали корисници средстава-удружења, за које је одобрено укупно 40.000.000,00 динара.

Подстицаним програмима и одобреним средствима требало је постићи циљ овог јавног конкурса - пружање помоћи и оснаживање за самосталан и продуктиван живот у друштву појединаца и породица, као и спречавање настајања и отклањање последица социјалне искључености, односно подстицај и развој нових и унапређење квалитета постојећих услуга социјалне заштите, и то:

- дневних услуга у заједници,
- услуга подршке за самосталан живот,
- саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга,
- услуга смештаја подизањем и стандардизацијом квалитета услуга које се пружају корисницима на смештају.

Уговорима о додели новчаних средстава из буџета АП Војводине корисник средстава обавезан је да наративни и финансијски извештај сачини у складу са Упутством за израду извештаја, на обрасцима прописаним од стране Покрајинског секретаријата.

Упутством за израду извештаја регулисано је да је корисник средстава у обавези да достави материјалне доказе да је пројекат реализован. Као доказ да је семинар (обука, радионица, едукација) одржан потребно је доставити агенду из које се види време, датум, сатница и назив теме по данима дешавања, листу присутности са потписима учесника, њиховим контакт телефонима, и-мејл адресама, за сваки дан и фотографије са истих; за услуге дизајна, припреме за штампу и услуге штампања промотивног, односно едукативног материјала потребно је доставити по један примерак штампе промотивног материјала са ознаком пројекта; за услуге веб дизајна и израде сајта идејно решење сајта, линк и принт-скрин сајта.

Покрајински секретаријат је креирао Образац за наративни извештај о реализацији пројекта, путем кога корисници средстава достављају следеће податке:

- основни подаци о реализатору пројекта (пуно име реализатора, контакт подаци, руководиоца пројекта, контакт подаци и функција у организацији, лице овлашћено за заступање),
- партнерске организације (уколико је пројекат реализован у партнерству са другом организацијом; пуно име организације, контакт подаци и функција у организацији; да ли су пројектне активности финансијски подржане од стране трећег субјекта – донаторске организације, органа локалне самоуправе, у ком облику, односно у ком износу – навести у табели која је део обрасца),
- опис и резултати пројекта:
 1. назив пројекта,
 2. циљеви пројекта (навести конкретне циљеве које сте желели да постигнете),
 3. временски интервал у коме је пројекат реализован (навести датум почетка и завршетка реализације пројекта),
 4. наведите назив и број реализованих активности предвиђених пројектом (назив и број радионица, медијских кампања, датум реализације итд.). Обавезно приложити доказе о реализованим активностима (агенде, листе присутности са потписима учесника, фотографије или снимке нарезане на цд, исечке и новина и др.),
 5. циљна група (директни корисници пројекта),
 6. наведите укупне квантитативне резултате пројекта (назив социјалних сервиса – услуга пружених корисницима, број и структура директних корисника обухваћених пројектом итд.). Обавезно приложити доказе на основу којих је исказан број директних корисника пружених услуга (листа учесника у одржаним активностима, одлуке о додели помоћи или друго),
 7. према вашој оцени, у којој мери су постављени циљеви пројекта остварени, односно какву су корист од реализације овог пројекта имали учесници у пројекту и локална средина,

8. којим сте се критеријумима руководили за оцену успешности пројекта? (да ли се оваква врста социјалних сервиса пружа у локалној средини, али недовољно или је нема уопште, какве су ваше процене о броју корисника којима је потребно пружити социјални сервис који сте ви реализовали али у ограниченом обиму, односно у складу са расположивим буџетом, како сте мерили задовољство корисника пружених услуга),
9. да ли сте имали проблема у реализацији пројекта, а уколико сте их имали да ли сте и на који начин успели да превазиђете,
10. да ли планирате да наставите рад на истој или сличној проблематици и након завршетка овог пројекта,
11. уколико намеравате да наставите рад на овој проблематици, да ли сте успели да анимирате друге субјекте (пре свега локалну самоуправу) у смислу подршке за продужење реализације овог пројекта – наведите кога.

Након реализованих активности корисници средстава су имали обавезу да доставе наративне извештаје, а надлежни орган да исте прегледа како би могао извршити процену квалитета и успешности програма у смислу реализације постављених циљева.

Као што је већ наведено у Налазу 2.1, Покрајински секретаријат није пратио достављање извештаја у уговореном року што је резултирало тиме да је 43,6% наративних извештаја достављено након протеча уговореног рока.

У поступку ревизије смо затражили документацију о реализацији програмских активности удружења корисника средстава и извршили преглед и анализу исте.

Анализом узоркованих предмета утврдили смо да су поједина удружења достављала непотпуне и уопштене наративне извештаје.

Подаци који најчешће недостају у извештајима су следећи:

- временски интервал у ком је пројекат реализован,
- место реализације пројекта,
- назив, број и датум реализованих активности,
- јасни и мерљиви подаци о броју и структури циљне групе,
- квантитативни резултати пројекта,
- у којој мери су постављени циљеви пројекта остварени, односно какву су корист од реализације овог пројекта имали учесници у пројекту и локална средина и друго.

У ревизији смо утврдили да у појединим предметима наводи удружења о реализацији планираних програмских активности нису праћени адекватним доказима који указују на њихову реализацију, а према Упутству Покрајинског секретаријата за израду извештаја.

Илустративни пример број 7.

Удружење Актио Ветерник

Покрајински секретаријат је финансијски подржао удружење Актио, Ветерник за реализацију пројекта „Школа за родитеље“, са укупним износом средстава од 200.000,00 динара.

Циљ пројекта била је промоција породичног живота, оснаживање младих у доношењу одлука о заједничком породичном животу и планирању, као и помоћи у ишчекивању деце.

Као програмска активност планирано је подизање свести локалне заједнице кроз поделу брошура и штампање мајица. У опису програма наведено је да израда брошуре и штампане мајице, као и промоције имају за циљ да понуде потребне информације, обезбеде контакт податке стручњака за сва питања која се намећу у трудноћи и очекивању бебе.

У достављеном наративном извештају је наведено да је одрађено десет промоција са поделом брошура и мајица. Анализом целокупне документације која се односи на пројекат није приказана количина штампаног и подељеног материјала (брошура и мајица). Међутим, недостају подаци о времену, месту и реализаторима одрађених промоција, фотографије, а наведено је да донети лични узорак штампаног материјала.

Такође, у ревизији смо утврдили да је Покрајински секретаријат на јавном конкурс за унапређење социјалне заштите са укупним износом од 550.000,00 динара финансијски подржао пројекат „Живети дуже и срећније“, који је за програмску активност имао предвиђену организацију путовања до места реализације едукације, која је одржана у Чању, Црна Гора. Пројекат је реализован у периоду од 27. маја до 1. јуна 2022. године, а из листе присутности на едукацији под називом „Комуникација организација социјалне заштите са јавношћу путем медија и друштвених мрежа“ је утврђено присуство 29 стручних радника из установа социјалне заштите, међу којима су и представници Покрајинског секретаријата.

Покрајински секретаријат није захтевао од корисника средстава доставу доказа о реализацији програма. Представници Покрајинског секретаријата су навели да су се међловима обраћали корисницима средстава за доставу доказа о реализацији програмских активности, али доказе о томе нису доставили Државној ревизорској институцији.

У ревизији смо утврдили да Покрајински секретаријат није извршио процену квалитета и успешности програма у смислу реализације постављених циљева појединачно за сваки програм нити целокупних јавних конкурса којим је одобрена финансијска подршка корисницима средстава.

Узрок овако описаног стања јесте што део података неопходан за процену квалитета и успешности програма није био обезбеђен јер достављени извештаји нису садржали све јасне и мерљиве податке у складу са прописаним обрасцима, а ни сам образац извештаја не садржи све податке који су неопходни за оцену програма.

Све напред наведено за последицу има да Покрајински секретаријат не може да оцени утицај одобрених средстава на циљ постављен јавним конкурсима и предложи мере за унапређење стања у овој области.

Прикупљени подаци из наративних извештаја и процена квалитета и успешности програма послужиле Покрајинском секретаријату да изврши анализу утицаја подстицањих програма и одобрених средстава на жељене циљеве постављене јавним конкурсима.

Зато препоручујемо Покрајинском секретаријату за социјалну заштиту, равноправност полова и демографију да ажурира и допуни Образац за наративни извештај о реализацији пројекта у циљу прикупљања свих квалитативних и квантитативних података за оцену ефикасности реализације програма.

Такође препоручујемо Покрајинском секретаријату за социјалну заштиту, равноправност полова и демографију да, након прикупљања потпуних и мерљивих података, изврши процену квалитета и успешности спроведених програма, о томе обавести кориснике средстава и изврши анализу утицаја одобрених средстава на унапређење положаја особа са инвалидитетом, социјалну и породично-правну заштиту и предложи мере за њихово унапређење.

Налаз 2.3: Субјекти ревизије нису у довољној мери вршили праћење реализације програма путем мониторинг посета

Надлежни орган, у циљу праћења реализације програма, може реализовати мониторинг посете, а исте су обавезне за програме чије је трајање дуже од шест месеци и чија је вредност одобрених средстава већа од 500.000,00 динара, као и програме који трају дуже од годину дана.

Међутим, у ревизији смо утврдили да субјекти ревизије нису у довољној мери вршили мониторинг посете, односно праћење реализације програма је најчешће вршено увидом у достављене наративне извештаје и пратећу документацију, без непосредног увида у реализацију програмских активности.

Изостанак мониторинг посета за последицу има то да субјекти ревизије неће имати увид да ли се програмске активности спровode у складу са постављеним циљевима, а ради остварења бољих резултата финансираног програма.

Уредбом је прописано да, у циљу праћења реализације програма, надлежни орган може реализовати мониторинг посете (посета удружења, одржавање састанака овлашћених представника надлежног органа са овлашћеним представницима удружења, присуство одређеним догађајима и манифестацијама или другим програмским активностима које удружење спроводи у склопу реализације програма)⁶⁴.

Такође је прописано да за програме чије је трајање дуже од шест месеци и чија је вредност одобрених средстава већа од 500.000,00 динара, као и програме који трају дуже од годину дана, надлежни орган реализује најмање једну мониторинг посету у току трајања програма, односно најмање једном годишње⁶⁵. О извршеној мониторинг посети надлежни орган израђује извештај у року од 10 дана од дана спроведене посете⁶⁶.

⁶⁴ Члан 15, ставови 1 и 2 Уредбе

⁶⁵ Члан 15, став 4 Уредбе

⁶⁶ Члан 16 Уредбе

Поред извештаја надлежни орган може израдити и препоруке за отклањање недостатака и рокове за њихову реализацију и упутити их кориснику средстава.

Анализом документације субјеката ревизије утврдили смо следеће:

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Један од начина праћења реализације програма за који су одобрена средства јесу и мониторинг посете представника надлежног органа.

У току ревизије утврдили смо да је Министарство за рад праћење реализације програма вршило путем мониторинг посета појединим удружењима.

Образац наративног извештаја Министарства за рад, који достављају корисници средстава, садржи и питање „Навести да ли је током реализације програма вршен мониторинг посете од стране Сектора за заштиту особа са инвалидитетом“.

Анализом узоркованих наративних извештаја утврдили смо да је у периоду 2021–2023. године 38,4% корисника средстава одговорило да је од стране Министарства за рад/Сектора за заштиту особа са инвалидитетом вршен мониторинг.

Даљом анализом утврдили смо да је мониторинг вршен на различите начине, и то:

- посете камповима и завршним конференцијама,
- давање савета и примедби на реализацију програмских активности,
- комуникација телефонским путем у току целог трајања реализације програма,
- давање сагласности на лого/визуелни идентитет програма, спотове, рекламни и медијски садржај програма и друго.

Анализом узорковане документације, утврдили смо да је Министарство за рад одобрило финансирање 14 програма, који су трајали дуже од шест месеци и чија је вредност одобрених средстава већа од 500.000,00 динара.

Према наводима корисника средстава, мониторинг посете су извршене код пет удружења, што чини око 37% финансираних програма, док код девет удружења није било мониторинг посета. О извршеним мониторинг посетама код ових удружења, Министарство за рад није израдило извештаје.

Праћење реализације програма вршењем мониторинг посета код удружења корисника средстава би Министарству за рад омогућило увид у то да ли се програмске активности спроводе у складу са постављеним циљевима, а ради остварења бољих резултата финансираног програма.

Зато препоручујемо Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања да настави са праћењем реализације програма и путем мониторинг посета, а да за програме чије је трајање дуже од шест месеци и чија је вредност одобрених средстава већа од 500.000,00 динара обавезно реализује мониторинг посете у току трајања програма и о истима израђује извештаје.

Министарство за бригу о породици и демографију

Један од начина праћења реализације програма за који су одобрена средства јесу и мониторинг посете представника надлежног органа.

Представници Министарства за бригу о породици су навели да су у 2023. години мониторинг вршили присуствовањем на реализацијама пројеката, презентацијама пројектних активности и радионицама. Увидом у извештај и фото-документацију обављених посета утврдили смо да је Министарство за бригу о породици на овај начин извршило мониторинг седам пројеката, односно код 10% финансираних програма.

Анализом узорковане документације утврдили смо да програми за које је Министарство за бригу о породици одобрило средства у 2023. години нису трајали дуже од шест месеци.

Министарство за бригу о породици је праћење реализације програмских активности већином вршило увидом у достављене наративне извештаје и пратећу документацију, без непосредног увида у реализацију програмских активности.

Имајући у виду све утврђене несврхисходности у овом Извештају и вредност одобрених средстава за програме које реализују удружења, а у циљу повећања квалитета спроведених програмских активности и остваривања циљева јавних конкурса, потребно је да Министарство за бригу о породици праћење реализације програма врши путем мониторинг посета у већем обиму.

Праћење реализације програма вршењем мониторинг посета код удружења корисника средстава би Министарству омогућило увид у то да ли се програмске активности спроводе у складу са постављеним циљевима.

Како је Уредбом прописано да за програме чије је трајање дуже од шест месеци и чија је вредност одобрених средстава већа од 500.000,00 динара, као и програме који трају дуже од годину дана надлежни орган реализује најмање једну мониторинг посету у току трајања програма, односно најмање једном годишње, потребно је да Министарство за бригу о породици прати дужину трајања и вредност одобрених програма те да, уколико се испуне Уредбом прописани услови, врши мониторинг посете и о истој израђује извештај.

Зато препоручујемо Министарству за бригу о породици и демографију да праћење реализације програма врши и путем мониторинг посета у већем обиму, а да за програме чије је трајање дуже од шест месеци и чија је вредност одобрених средстава већа од 500.000,00 динара обавезно реализује мониторинг посете у току трајања програма и о истима израђује извештаје.

Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова

Један од начина праћења реализације програма за који су одобрена средства јесу и мониторинг посете представника надлежног органа.

У ревизији смо утврдили да је Покрајински секретаријат праћење реализације програмских активности вршио увидом у достављене наративне извештаје и пратећу документацију, без непосредног увида у реализацију програмских активности, односно мониторинг посета, што су представници субјекта ревизије и потврдили.

Такође, навели су да су посете удружењима, односно сегментима реализације програма вршене на позив удружења, као и да су те посете објављене на званичној интернет страници Покрајинског секретаријата, али доказе о истом нису доставили.

Анализом узорковане документације, а имајући у виду датум закључења уговора између Покрајинског секретаријата и удружења, утврдили смо да програми за које је Покрајински секретаријат одобрио финансирање нису трајали дуже од шест месеци, а вредност одобрених средстава већа од 500.000,00 динара.

Како је Уредбом прописано да за програме чије је трајање дуже од шест месеци и чија је вредност одобрених средстава већа од 500.000,00 динара, као и програме који трају дуже од годину дана надлежни орган реализује најмање једну мониторинг посету у току трајања програма, односно најмање једном годишње, потребно је да Покрајински секретаријат прати дужину трајања и вредност одобрених програма те да, уколико се испуне Уредбом прописани услови, врши мониторинг посете и о истој израђује извештај.

С обзиром на утврђене несврсисходности у овом Извештају, а у циљу повећања квалитета спроведених програмских активности и остваривања циљева јавних конкурса, потребно је да Покрајински секретаријат праћење реализације програма врши и путем мониторинг посета.

Праћење реализације програма вршењем мониторинг посета код удружења корисника средстава би Покрајинском секретаријату омогућило увид у то да ли се програмске активности спроводе у складу са постављеним циљевима, а ради остварења бољих резултата финансираног програма.

Зато препоручујемо Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова да праћење реализације програма врши и путем мониторинг посета, а да за програме чије је трајање дуже од шест месеци и чија је вредност одобрених средстава већа од 500.000,00 динара обавезно реализује мониторинг посете у току трајања програма и о истима израђује извештаје.

ЗАКЉУЧАК 3: Није успостављен ефикасан начин праћења и извештавања о програмима које реализују удружења, што за последицу може имати њихово несврсисходно и ненаменско трошење

Циљ ове ревизије је био да испитамо да ли су надлежни органи-субјекти ревизије успоставили ефикасан начин праћења и извештавања о програмима које реализују удружења.

Под ефикасним праћењем и извештавањем подразумевамо да су субјекти ревизије прегледали и разматрали финансијске извештаје са прегледом свих трошкова који су настали током извештајног периода, као и целокупну документацију која оправдава наменске трошкове, да су, уколико су утврдили ненаменско трошење, предузели активности у вези са истим, као и да су састављали извештај о реализованој финансијској подршци програмима удружења и исти објавили.

У складу са напред изнетим, у вези са првим ревизијским питањем, испитивали смо наведене активности Министарства за рад и Покрајинског секретаријата за период 1. јануар 2021–31. децембар 2023. године и Министарства за бригу о породици за период 1. јануар – 31. децембар 2023. године.

Након анализе законодавног оквира, документације субјеката ревизије и обављених интервјуа, донели смо закључак, који темељимо на следећим налазима:

Налаз 3.1: Субјекти ревизије нису успоставили адекватан начин праћења финансијских извештаја удружења

Средства која се одобре за реализацију програма су наменска и могу се користити искључиво за реализацију конкретног програма и у складу са уговором који се закључује између надлежног органа и удружења.

Надлежни орган треба да прегледа, размотри и утврди да ли су буџетска средства наменски коришћена и да ли постоји рачуноводствена документација која указује на њихов наменски утрошак.

Субјекти ревизије нису успоставили адекватан начин праћења финансијских извештаја која достављају удружења.

У ревизији смо утврдили да су поједина удружења средства правдала уговорима из којих се не види прецизан опис уговорне обавезе, начин, место и време извршења обавезе, да поједине фактуре и рачуни не садрже прецизне податке о набављеној роби и услугама и њиховој количини, да су удружења за реализацију одређених програмских активности закључивала уговоре са другим удружењима из којих се не види опис и врста активности, нити структура трошкова за уговорене послове, да су поједина удружења трошење средстава правдала рачунима правних лица која су оснивана и брисана из регистра АПР у току трајања пројекта и друго.

Због недостатка контролних активности и неадекватног начина праћења финансијских извештаја удружења, постоји ризик од ненаменског и несврсисходног трошења додељених средстава.

Средства која се одобре за реализацију програма јесу наменска средства и могу да се користе искључиво за реализацију конкретног програма и у складу са уговором који се

закључује између надлежног органа и удружења, а пренос средстава врши се у складу са прописима којима се уређује пренос средстава и отварање рачуна корисника јавних средстава⁶⁷.

Уговором се уређују међусобна права, обавезе и одговорности уговорних страна, а нарочито: утврђен предмет програма, рок у коме се програм реализује, конкретне обавезе уговорних страна, износ средстава и начин обезбеђења и преноса средстава, инструменти обезбеђења за случај ненаменског трошења средстава обезбеђених за реализацију програма, односно за случај неизвршења уговорне обавезе – предмета програма и повраћај неутрошених средстава.

Корисник средстава дужан је да пре склапања уговора надлежном органу достави изјаву да средства за реализацију одобреног програма нису на други начин већ обезбеђена као и изјаву о непостојању сукоба интереса и интерни акт о антикорупцијској политици.

Удружење ће предузети све потребне мере у циљу избегавања сукоба интереса приликом коришћења наменских средстава и одмах по сазнању обавестити надлежни орган о свим ситуацијама које представљају или би могле довести до сукоба интереса, у складу са законом⁶⁸.

Сукоб интереса постоји у ситуацији у којој је непристрасно извршење уговорних обавеза било ког лица везаног уговором угрожено због прилике да то лице својом одлуком или другим активностима учини погодност себи или са њим повезаним лицима (чланови породице: супружник или ванбрачни партнер, дете или родитељ), запосленом, члану удружења, а на штету јавног интереса и то у случају породичне повезаности, економских интереса или другог заједничког интереса са тим лицем⁶⁹.

Надлежни орган прати наменски утрошак средстава на основу периодичних и завршних финансијских извештаја који садрже: приказ буџета, који је саставни део уговора, са прегледом свих трошкова који су настали током извештајног периода, као и целокупну документацију која оправдава настале трошкове⁷⁰.

Надлежни орган прегледа и разматра извештај и утврђује да ли су буџетска средства наменски коришћена и да ли постоји рачуноводствена документација која указује на наменски трошак истих. Плаћања и издаци који нису у складу са уговорним обавезама или без припадајуће документације неће бити признати, о чему ће носилац програма бити обавештен писаним путем⁷¹.

Удружење на захтев надлежног органа доставља допуну и додатно објашњење навода изнетих у извештају у року од осам дана од дана пријема захтева надлежног органа за доставу допуне документације.

Корисник средстава, у изузетним ситуацијама, може да тражи сагласност од надлежног органа ради прерасподеле средстава за реализацију планираних активности у оквиру одобреног програма. Прерасподела средстава се може извршити тек након добијања писмене сагласности или потписивањем анекса уговора са даваоцем средстава⁷².

Надлежни орган обавештава корисника средстава да ће покренути поступак за раскид уговора и повраћај средстава са припадајућом каматом уколико су неправилности такве

⁶⁷ Члан 11 Уредбе

⁶⁸ Члан 17 Уредбе

⁶⁹ Члан 17, став 2 Уредбе

⁷⁰ Члан 13, став 3 Уредбе

⁷¹ Члан 14, ставови 3 и 4 Уредбе

⁷² Члан 18 Уредбе

природе да онемогућавају надлежни орган да утврди да су додељена средства наменски коришћена, односно ако утврди ненаменски утрошак средстава⁷³.

Ако се приликом праћења реализације програма утврди ненаменско трошење средстава надлежни орган дужан је да раскине уговор, захтева повраћај пренетих средстава, односно да активира инструменте обезбеђења, а удружење је дужно да средства врати са законском каматом⁷⁴.

Испитујући наведене активности субјеката ревизије утврдили смо следеће:

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Уговорима између Министарства за рад и удружења регулисана су међусобна права, обавезе и одговорности уговорних страна.

Корисник средстава је дужан да достави завршни финансијски и наративни извештај у року од 10 дана од завршетка периода имплементације програма, а Министарство је имало могућност да тражи достављање ванредних извештаја о реализацији пројекта и наменском коришћењу средстава.

Корисник средстава је такође дужан да неутрошена средства по уговору врати Министарству најкасније 15 дана од завршетка периода имплементације програма.

Корисник средстава је обавезан да средства користи на начин одређен пројектом, а у складу са инструкцијама Министарства.

Министарство за рад је уредило начин праћења и контроле наменског утрошка средстава по одобреним програмима и донело Инструкцију за извештавање у којој је детаљно дато упутство удружењима како и на који начин треба да га извести о утрошеним средствима

Сектор за заштиту особа са инвалидитетом је задужен да прати реализацију програма и врши редовну контролу наменског утрошка. Праћење реализације програма обухвата прегледање извештаја, мониторинг посете и прикупљање информација за корисника програма.

Иако Сектор за заштиту особа са инвалидитетом није документовао поступак праћења и контроле финансијских извештаја удружења, у току ревизије, прегледом финансијских извештаја и достављене рачуноводствене документације, уверили смо се да је Сектор прегледао достављене завршне финансијске извештаје и појединим удружењима тражио допуну документације и додатне доказе.

Анализом документације утврдили смо да је Министарство за рад контролу наменског трошења средстава вршило упоређујући износе у обрасцима Анекса 2 - Табеларни преглед буџета програма, Анекса 3 - Образац наративног прегледа буџета програма, као и коригованим обрасцима буџета у складу са додељеним средствима, са износима наведеним у Финансијским извештајима удружења и пратећом рачуноводственом документацијом.

Министарство за рад провером и анализом финансијских извештаја није утврдило ненаменско трошење средстава. Министарство за рад је упућивало захтеве за повраћај неутрошених средстава, што приказујемо у наредној табели.

⁷³ Члан 19 Уредбе

⁷⁴ Члан 20 Уредбе

Табела број 10: Повраћај неутрошених средстава по Стално отвореном конкурс Министарства за рад за период 2021–2023. године

Година	2021	2022	2023
Износ одобрених средстава	180.022.055,87 динара	179.943.591,10 динара	185.819.871,60 динара ⁷⁵
Износ пренетих средстава	180.022.055,87 динара	179.943.591,10 динара	182.919.771,60 динара
Износ извршених средстава	179.976.460,92 динара	179.928.113,84 динара	181.833.524,68 динара
Повраћај неутрошених средстава	45.594,95 динара	15.477,26 динара	1.086.246,92 динара

Као што је у наведеној табели приказано, корисници средстава – удружења су утрошила 99,79% пренетих средстава, а 0,21% је извршен повраћај неутрошених средстава.

У поступку ревизије затражили смо документацију којом су удружења правдала наменско трошење додељених средстава и извршили преглед и анализу исте.

Анализом документације утврдили смо да је Инструкција за извештавање допринела да документација којом удружења правдају утрошена средства буде прецизнија и уреднија.

Међутим, у ревизији смо утврдили да су поједина удружења средства правдала уговорима из којих се не види прецизан опис уговорне обавезе, начин, место и време извршења обавезе, да поједине фактуре и рачуни не садрже прецизне податке о набављеној роби и услугама и њиховој количини, то постоји ризик да Министарство за рад неће моћи да утврди да ли су средства у потпуности реализована у складу са одобреним програмом и Анексом 2 – Табеларним прегледом буџета програма.

У ревизији смо утврдили да су удружења достављала изјаве о непостојању сукоба интереса, интерне акте о антикорупцијској политици, као и изјаву којом потврђују да су сва средства наменски потрошена.

Илустративни пример број 8.

Удружење Еквивалент

Удружењу „Еквивалент“ је у 2021. години за програм под називом „За квалитетнији живот особа са инвалидитетом“ одобрено 2.750.000,00 динара. Циљ програма је постизање што већег терапијског ефекта за сваког корисника и њихову инклузију у друштво, односно унапређење квалитета живота. Циљна група овог програма биле су особе са инвалидитетом и особе са аутизмом.

⁷⁵ Одлуком о расписивању Јавног конкурса за подношење предлога програма на Стално отвореном конкурс Министарства за рад за период 2021–2023. године одређено је укупно 180.029.000,00 динара. Разлика између одлуке и износа одобрених средстава наведеног у табели, по наводима представника субјекта ревизије, произлази из чињенице да су враћена средства из ранијих година додељена удружењима по утврђеној листи вредновања и рангирања.

Трајање програма је шест месеци, а место реализације је Београд. Програм подразумева спровођење активности међу којима је одржавање индивидуалних и групних активности терапијског јахања.

Удружење је доставило Спецификацију трошкова и рачуноводствену документацију која не одговара буџету одобреном за реализацију програма.

Одобрена средства правдана су рачунима из којих се не може утврдити врста и количина испоручених добара, односно врста и обим услуга за које је извршено плаћање.

Програмске активности у износу од 900.000,00 динара, што чини преко 30% укупне вредности програма, правдане су следећим рачунима:

- рачун за кројачке услуге у износу од 75.000,00 динара без података о врсти и количини робе,
- рачуни за административно канцеларијске послове у износу од 675.000,00 динара без података о врсти и обиму услуга,
- рачун за консултантске услуге у реализацији семинара у износу од 150.000,00 динара без података о врсти и обиму услуга.

Трошкови закупа просторија за одржавање радионица и тренинга, укључујући и арену за јахање и објекте за одржавање коња, у укупном износу од 120.000,00 динара правдани су са три рачуна по 30.000,00 динара за услуге закупа, које је издало спортско удружење из Новог Сада, као и рачуном за закуп простора за организацију догађаја у износу од 30.000,00 динара који је издала угоститељска радња из Београда.

Представници Министарства за рад су навели да је узрок оваквог стања, велики број удружења, велики број предлога програма, обимна документација која се доставља уз финансијске извештаје које треба прикупити, прегледати и проценити, а мали број запослених ангажованих на овим пословима.

Због недостатка контролних активности Министарства за рад и неадекватног начина праћења финансијских извештаја удружења, постоји ризик ненаменског и несврсносног трошења додељених средстава.

Зато препоручујемо Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања да успостави ефикасан начин праћења финансијских извештаја, врши контролу утрошка додељених средстава у складу са Инструкцијом и да у случају потенцијалног ненаменског трошења средстава предузме све неопходне активности.

Министарство за бригу о породици и демографију

Уговорима између Министарства и удружења регулисана су међусобна права, обавезе и одговорности уговорних страна.

Корисник средстава је дужан да Министарству достави финансијске и наративне извештаје о реализацији пројекта на крају прве половине имплементације пројекта, односно у року од 15 дана од завршетка пројектних активности, а Министарство је имало могућност да тражи достављање ванредних извештаја о реализацији пројекта и наменском коришћењу средстава.

Корисник средстава је обавезан да средства користи на начин одређен пројектом, а у складу са инструкцијама Министарства.

Иако је уговорено да приликом правдања средстава удружења треба да поступају по инструкцијама Министарства, у ревизији смо утврдили да Министарство није донело инструкцију за извештавање о наменском коришћењу средстава.

Министарство за бригу о породици је образовало Комисију за праћење и извештавање о програмима која је, између осталог, имала задатак да прегледа и разматра периодичне и завршне финансијске извештаје, да утврђује да ли су буџетска средства наменски коришћена, да ли је приложена рачуноводствена документација која потврђује наменско трошење или та документација не постоји, услед чега плаћања и издаци који нису у складу са уговорним обавезама неће бити признати.

Комисија може од удружења тражити допуну документације и додатна објашњења навода изнетих у извештају, које је удружење корисник средстава дужно да достави у року од 8 дана.

Комисија за праћење и извештавање о програмима је прегледала достављене завршне наративне и финансијске извештаје, појединим удружењима тражила допуну документације, и о свом раду водила записнике.

Анализом документације утврдили смо да је Комисија утврђивала наменско трошење средстава упоређујући Образац буџета програма, који је удружење доставило уз пријаву предлога програма, и Спецификацију расхода за реализацију програма/пројекта са пратећом рачуноводственом документацијом.

С обзиром да Министарство за бригу о породици није увек одобравало износ који удружење тражи за реализацију програма, то је од удружења тражило кориговани износ буџета у складу са одобреним средствима, што су удружења и достављала.

Комисија контролу утрошка средстава није вршила на основу коригованих износа буџета, већ је утврђивала да ли се износи наведени у рачуноводственим исправама поклапају са износима у спецификацији расхода.

Комисија, провером и анализом финансијских извештаја, није утврдила ненаменско трошење средстава. Министарство за бригу о породици је упућивало захтеве за повраћај неутрошених средстава, што приказујемо у наредној табели.

Табела број 11: Повраћај неутрошених средстава по јавним конкурсима Министарства за бригу о породици за 2023. годину

	Подршка удружењима	Демографија	Популациона политика	Подршка породици и деци
Износ одобрених средстава	15.000.000,00	49.999.800,00	50.000.000,00	99.999.176,00
Износ пренетих средстава	14.000.000,00	49.999.800,00	50.000.000,00	99.999.176,00
Износ извршених средстава	13.998.474,20	49.780.228,04	49.906.859,10	99.559.559,22
Повраћај неутрошених средстава	1.525,80	219.571,96	93.140,90	439.616,78

Као што је у наведеној табели приказано, корисници средстава – удружења су утрошила 99,73% пренетих средстава, а 0,27% је извршен повраћај неутрошених средстава.

У поступку ревизије затражена је документација којом су удружења правдала наменско трошење додељених средстава и извршили преглед и анализу.

Анализом документације утврдили смо да су поједина удружења средства правдала уговорима из којих се не види прецизан опис уговорне обавезе, начин, место и време извршења обавезе, да поједине фактуре и рачуни не садрже прецизне податке о набављеној роби и услугама и њиховој количини, да су удружења за реализацију одређених програмских активности закључивала уговоре са другим удружењима из којих се не види опис и врста активности, нити структура трошкова за уговорене послове, да су поједина удружења трошење средстава правдала рачунима правних лица која су оснивана и брисана из регистра АПР у току трајања пројекта, а поједини нису достављали уговоре о ангажовању лица на пројекту и друго.

Комисија за праћење реализације и извештавање о програмима је сачинила Завршни извештај о спроведеним програмима, у ком је навела да је већина корисника средстава - удружења реализовала програме у складу са закљученим уговором, а према предлогу програма. Такође су навели да је потребно обучити кориснике средстава о начину правдања реализованих активности.

У ревизији смо утврдили да су удружења достављала изјаве о непостојању сукоба интереса, као и интерне акте о антикорупцијској политици.

Илустративни пример број 9.

Удружење Центар за информисање и развој Сурдулице ЦИРС

Удружење „Центар за информисање и развој Сурдулице ЦИРС“ је у 31. јула 2023. године закључило уговор са Министарством за бригу о породици за реализацију програма под називом „Оснаживање жена из руралног подручја са југа Србије за развој и покретање малих бизниса“, за који је одобрено 2.628.000,00 динара.

Циљ програма је пружање могућности женама из руралних подручја Пиротског и Пчињског округа за стицање дигиталне писмености и комерцијализацију њихових бизниса, који су углавном занатског усмерења и на тај начин ће стећи одређене ИТ квалификације и бизнис којим се баве ће бити унапређен.

Програм подразумева спровођење активности међу којима је теренско истраживање, промоција на друштвеним мрежама, израда ПР текстова, израда анализа истраживања, десет промо спотова, израда флајера и постера, организација онлајн конференције, презентација резултата истраживања и менторски рад.

За напред наведене активности рачуне су издала три правна лица, од којих су два основана и брисана из регистра у току трајања пројекта, а једно основано непосредно пре закључења уговора са Министарством за бригу о породици и брисано непосредно након завршетка програма. Оваквим рачунима правдано је преко 50% добијених средстава.

Илустративни пример број 10.

Пословни клуб Данубиус

Удружење „Пословни клуб Данубиус“ је 18. септембра 2023. године закључило уговор са Министарством за бригу о породици за реализацију програма под називом „Све почиње у породици“, за који је одобрено 3.000.000,00 динара.

Циљ програма је да подигне свест и подстакне појединца да потражи помоћ у оквиру система социјалне и здравствене заштите.

Планиране активности састоје се из низа предавања компетентних стручњака из области педијатрије, психијатрије, медицинске психологије, социјалног рада, дефектологије, на теме из области менталног здравља, бриге о себи и деци која дотичу савремену породицу.

Планирано место реализације активности су Бачка Паланка и Бач.

Ово удружење је 15. октобра 2023. године закључило уговор о пословној сарадњи са удружењем „БП-Центар“ за износ од 2.000.000,00 динара за ангажовање водитеља радионице и 716.435,80 динара за трошкове координатора и асистента координатора пројекта, и израђује извештај о одржаним радионицама.

Напред наведени уговор, али ни фактура издата на основу уговора, не садрже детаљну структуру трошкова за уговорене послове, односно врсту и обим услуга за које је извршено плаћање.

Удружење је доставило извештај у ком је наведено да је реализовано шест радионица почев од 12. октобра до 13. новембра 2023. године у Новом Саду, са подацима о водитељима радионица. Као доказ о реализацији ових активности достављене су листе присутности из којих се не види место, време ни датум одржавања радионица.

„Пословни клуб Данубиус“ је трошење износа од 250.000,00 динара за трошкове визуелног обележја пројекта (дизајн за промотивни материјал, графичка припрема, штампа промотивног материјала – фасцикле, нотес блок) правдало фактуром коју је издало удружење „Центар за развој БП“.

Илустративни пример број 11.

Центар за развој БП

Удружење „Центар за развој БП“ закључило је 2. августа 2023. године уговор са Министарством за бригу о породици за реализацију програма „Анализа потреба и могућности за успостављање подршке породици и услуге које се пружају на локалном нивоу“ за који је одобрено 3.000.000,00 динара.

Циљ програма је анализа потреба и могућности за успостављање услуга подршке породици која се пружа на нивоу локалне заједнице за биолошке породице, истраживање могућих одступања између циљева и обавеза из стратешких докумената и указивање на разлике између постојећих мера које проистичу из практичне политике и потреба породице.

Место реализације програма су општине Јужнобачког округа, Нови Сад, Бачка Паланка, Бач, Бачки Петровац, Тител и Темерин.

Програм подразумева спровођење активности међу којима је припрема и анализа анкетних листића, спровођење анкете и анализа анкетних листића.

Удружење је дана 23. августа 2023. године закључило уговор о пословној сарадњи са удружењем „БП-Центар“ за активности које се односе на ангажовање анкетара за градове Нови Сад, Бачка Паланка, Бачка Петровац, Бач, Тител и Темерин. Чланом 4. уговора наведено је да ће се износ од 1.800.000,00 динара за потребе анкете и извештаја и 10.000,00 динара за трошкове мобилног телефона исплатити по потписивању уговора, а најкасније до 31. октобра 2023. године.

Дана 22. августа 2023. године закључује уговор о пословној сарадњи са удружењем „ОТК центар“ за 650.000,00 динара за ангажовање координатора и техничког лица.

Рачуном у износу од 500.000,00 динара правдани су трошкови за припрему за штампу, дизајн и штампање 10.000 анкетних листића.

Удружење „Центар за развој БП“ је доставило извештај о реализацији програмских активности који не садржи податке и томе ко, када и где је извршио анкету, колики је број анкетираних, нити ко су били саговорници.

На тражење Министарства за бригу о породици да достави допуну извештаја, „Центар за развој БП“ обавештава Министарство да је са удружењем „ОТК Центар“ закључило уговор о пословној сарадњи и да немају право да им траже на који начин су они ангажовали и исплаћивали ангажована лица, координатора пројекта и техничка лица.

Недостатак контролних активности Министарства за бригу о породици, прецизне и јасне инструкције за извештавање, као и неадекватан начин праћења финансијских извештаја за последицу може имати ненаменско и несврхисходно трошење додељених средстава.

Зато препоручујемо Министарству за бригу о породици и демографију да изради инструкцију за извештавање о наменском коришћењу средстава, у циљу успостављања финансијске дисциплине и смањења ризика од ненаменског трошења средстава.

Такође, препоручујемо Министарству за бригу о породици и демографију да успостави ефикасан начин праћења финансијских извештаја, да врши контролу утрошка додељених средстава у складу са донетом Инструкцијом и да у случају потенцијалног ненаменског трошења средстава предузме све неопходне активности.

Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова

Међусобна права, обавезе и одговорности између Покрајинског секретаријата и корисника средстава-удружења уређена су Уговором о додели средстава.

Наведеним уговором корисник средстава обавезан је да Покрајинском секретаријату достави извештај о наменском коришћењу средстава у року од 15 дана од дана окончања реализације програма, а најкасније до 31. децембра текуће године.

Уговорима о додели новчаних средстава, закљученим након спроведеног јавног конкурса по областима у 2023. години, рок за доставу извештаја о наменском коришћењу средстава је продужен најкасније до 30. априла 2024. године.

У ревизији смо утврдили да су, приликом закључења уговора о додели новчаних средстава, удружења достављала кориговани образац пријаве, и то у делу који се односи на финансијски план програма, у складу са одобреним средствима Покрајинског секретаријата.

Корисник средстава је обавезан да средства користи искључиво за намене утврђене уговором.

Корисник средстава је такође дужан да, уколико не реализује активности у потпуности, изврши повраћај неутрошених средстава најкасније до краја буџетске године.

Такође, уговором је уређено да ће Покрајински секретаријат признати као оправдане само трошкове који су настали од момента добијања средстава па до уговореног рока за реализацију пројекта.

Покрајински секретаријат је донео Упутство за израду извештаја о наменском коришћењу средстава, у коме је за сваку врсту трошка (зараде, уговори о делу, партнерске организације, набавка робе и услуга, услуге веб дизајна и сајта, кетеринг, путни налог, трошкови закупа, телефона) наведено којом потребном документацијом се доказује реализација трошкова.

Покрајински секретаријат није документовао поступак праћења и контроле финансијских извештаја удружења.

У току ревизије, прегледом финансијских извештаја и достављене рачуноводствене документације нисмо се могли уверити да је вршена контрола наменског трошења средстава, нити тражена допуна документације и додатни докази. Изузетак су поједини предмети где Покрајински секретаријат, приликом враћања менице, обавештава корисника средстава да је извршена контрола извештаја. Представници Покрајинског секретаријата су навели да су се мејловима обраћали корисницима средстава за доставу додатних доказа, али доказе о томе нису доставили Државној ревизорској институцији.

Покрајински секретаријат није утврдио ненаменско трошење средстава, а повраћај неутрошених средстава у периоду на који се ревизија односи приказујемо у наредној табели.

Табела број 12: Повраћај неутрошених средстава по јавним конкурсима Покрајинског секретаријата за период 2021–2023. године

Година	Јавни конкурс за унапређење социјалне заштите			Јавни конкурс за по областима		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Износ одобрених средстава	10.000.000,00	15.000.000,00	15.000.000,00	11.000.000,00	13.000.000,00	13.000.000,00
Износ пренетих средстава	10.000.000,00	15.000.000,00	14.700.000,00	11.000.000,00	13.000.000,00	13.000.000,00
Износ извршених средстава	9.997.740,44	15.000.000,00	14.700.000,00	10.971.239,75	12.999.631,60	13.000.000,00

Повраћај неутрошених средстава	2.259,56	0,00	0,00	28.760,25	368,40	0,00
--------------------------------------	----------	------	------	-----------	--------	------

Као што је у наведеној табели приказано, корисници средстава – удружења су утрошила 99,95% пренетих средстава, док је повраћај неутрошених средстава извршен у износу од 0,05%.

У поступку ревизије затражили смо документацију којом су удружења правдала наменско трошење додељених средстава и извршили преглед и анализу исте.

У ревизији смо утврдили да су поједина удружења средства правдала уговорима из којих се не види прецизан опис уговорне обавезе, начин, место и време извршења обавезе, да поједине фактуре и рачуни не садрже прецизне податке о набављеној роби и услугама и њиховој количини, да признати трошкови нису извршени у периоду од момента преноса средстава до рока дефинисаног уговором за завршетак пројекта, да су удружења за реализацију одређених програмских активности закључивала уговоре са другим удружењима из којих се не види опис и врста активности, нити структура трошкова за уговорене послове и друго.

Интерним актима Покрајинског секретаријата, нити текстовима јавних конкурса није прописана обавеза корисника средстава - удружења да доставе изјаву о непостојању сукоба интереса и интерни акт о антикорупцијској политици, а анализом узоркованих предмета нисмо се уверили да су удружења то и достављала.

Илустративни пример број 12.

Пословни клуб Данубиус

Удружење „Пословни клуб Данубиус“ је 11. јула 2023. године закључило уговор са Покрајинским секретаријатом за реализацију пројекта под називом „Повећање ефикасности политике запошљавања угрожених група“, за који је одобрено 200.000,00 динара.

Циљ програма је да се превентивним циљаним ангажовањем заустави тенденција да ОСИ постану непремостив терет за породицу, стварање самопоуздања кроз спознавање сопствених могућности и квалитета, упознавање са могућношћу запослења и покретање сопственог бизниса и успостављање координације са јавним службама у циљу заједничког креирања политике запошљавања.

Планирано место реализације активности је Нови Сад, у месецу септембру 2023. године.

Планиране су активности формирања радне групе, одабира корисника програма, организације и одржавање радионица.

Удружење је 8. августа 2023. године закључило уговор о пословној сарадњи са удружењем „БП-Центар“ за износ од 150.000,00 динара за ангажовање стручних тимова за радионице, координатора пројекта и асистента координатора, и израђује извештај о одржаним радионицама.

Напред наведени уговор, али ни фактура издата на основу уговора, не садрже детаљну структуру трошкова за уговорене послове, односно врсту и обим услуга за које је извршено плаћање.

„Пословни клуб Данубиус“ је трошење износа од 49.800,00 динара за трошкове услуга припреме, дизајна и штампе за потребе пројекта правдало фактуром коју је издало удружење

„Центар за развој БП“. Међутим, из фактуре се не може утврдити врста и количина испоручених добара.

Као доказ о реализацији ових активности достављене су листе присутности из којих се не види место, време, датум, тема одржаних радионица, нити податак о реализаторима радионица. Извештај о спроведеним активностима, који је требало да достави удружење „БП-Центар“, није достављен.

Илустративни пример број 13.

Центар за развој БП

Удружење „Центар за развој БП“ закључило је 11. јула 2023. године уговор са Покрајинским секретаријатом за реализацију програма „Могућност запошљавања ОСИ“, за који је одобрено 150.000,00 динара.

Циљ програма је подизање нивоа свести послодаваца и јавности о способностима и могућностима запошљавања ОСИ, те информисати и подстицати ОСИ да се укључе у тржиште рада.

Место реализације програма су Бачка Паланка и насељена места у околини.

Програм подразумева израду анкетних листића, анкетирање учесника и анализу анкетних упитника.

Удружење је дана 6. августа 2023. године закључило уговор о пословној сарадњи са удружењем „ОТК Центар“ за 149.900,00 динара за спровођење анкете и анализу анкетних листића. Уговор, али ни фактура издата на основу уговора, не садрже детаљну структуру трошкова за уговорене послове, односно врсту и обим услуга за које је извршено плаћање.

Као доказ о реализацији програмских активности, удружење је доставило анкетни упитник, као и анализу анкетних листића. Из ових доказа је видљиво да се анкета спроводила са незапосленим и неактивним ОСИ, запосленим ОСИ и са удружењима ОСИ у Бачкој Паланци.

Удружење „ОТК Центар“ је такође добило средства Покрајинског секретаријата по јавном конкурс за унапређење социјалне заштите у 2022. години за програм под називом „Подстицање интензивнијег укључивања ОСИ на тржиште рада“, који је имао исти циљ и планиране програмске активности. Место реализације овог програма били су Нови Сад, Бач, Бачка Паланка и Бачки Петровац, а као доказ достављен је исти анкетни листић који је потом у 2023. години као доказ доставило и удружење „Центар за развој БП“.

Илустративни пример број 14.

Удружење Израз Змајево

Удружење „Израз“ закључило је 21. октобра 2022. године уговор са Покрајинским секретаријатом за реализацију програма „Ипак остани“, за који је одобрено 200.000,00 динара.

Циљ програма је да се млади у сеоским срединама информишу о постојању програма који стимулишу останак или повратак на село, програма који финансирају адаптацију или куповину кућа и кроз обуку да савладају начин аплицирања за исте програме.

Планиране програмске активности су организација трибина о подстицајима за куповину кућа и обука о начину аплицирања, организација трибине о мерама подстицаја за почињање или обнављање посла и истраживање тржишта у сврху анкетања циљне групе у сврху добијања информација да ли би их овај програм стимулисао да имају више деце.

Планирано време реализације програма је од 15. до 24. јуна 2022. године.

Удружење је доставило наративни и финансијски извештај, у ком је навело да су све активности реализоване у планираном времену и, осим рачуна у вези са наведеним трошковима који су издати у периоду од 15. до 24. јуна 2022. године, односно пре закључења уговора о додели средстава са Покрајинским секретаријатом, није достављен ниједан други доказ.

Све напред наведено указује да је Покрајински секретаријат вредновао, рангирао и одобрио финансирање програма који је већ реализован. Чланом 6 Уговора о додели новчаних средстава из буџета АП Војводине уређено је да ће Секретаријат признати као оправдане само трошкове који су настали од момента добијања средстава па до уговореног рока за реализацију пројекта.

Због недостатка контролних активности Покрајинског секретаријата и неадекватног начина праћења финансијских извештаја удружења, постоји ризик ненаменског и несврхисходног трошења додељених средстава.

Зато препоручујемо Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова да успостави ефикасан начин праћења финансијских извештаја, врши контролу утрошка додељених средстава у складу са Упутством и да у случају потенцијалног ненаменског трошења средстава предузме све неопходне активности.

Налаз 3.2: Субјекти ревизије нису извештавали о реализованој подршци програмима удружења

Надлежни орган треба да израђује извештај о реализованој финансијској подршци програмима удружења из буџетских средстава у претходној календарској години и да га објави на својој званичној интернет страници и на порталу е-Управа.

Субјекти ревизије у периоду 2021–2023. године нису израђивали и објављивали извештаје о реализованој финансијској подршци програмима удружења из буџетских средстава.

Као разлог неизрађивања извештаја, субјекти ревизије су навели велики обим посла, истовремено спровођење више јавних конкурса, недостатак капацитета и непотпуност прописа.

Наведено за последицу има недовољну транспарентност извештавања о трошењу јавних средстава.

Надлежни орган треба да израђује извештај о реализованој финансијској подршци програмима удружења из буџетских средстава у претходној календарској години и да исти објави на својој званичној интернет страници и на порталу е-Управа⁷⁶.

Надлежни орган може спровести анализу успешности, квалитета и степена остварености циљева програма за која су додељена средства на конкурс за доделу средстава, уколико оцени да би то довело до унапређења стања у одређеној области у којој се корисницима додељују финансијска средства.

Испитујући наведене активности субјеката ревизије утврдили смо следеће:

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Министарство за рад у периоду 2021–2023. године није израђивало извештаје о реализованој финансијској подршци програмима удружења из буџетских средстава, нити је исти објављивало на званичној интернет страници и порталу е-Управе.

У току ревизије, Сектор за заштиту особа са инвалидитетом је израђивао извештаје о учинку програма у оквиру којих су удружењима грађана додељена средства, за интерну употребу ради праћења тока сваког предмета.

Представници Сектора за заштиту особа са инвалидитетом су навели да, због великог обима посла, надлежности Сектора у спровођењу и праћењу више јавних конкурса истовремено и недостатка капацитета, извештај о реализованој финансијској подршци програма није урађен.

Извештај о реализованој финансијској подршци допринеће транспарентности у извештавању о трошењу додељених буџетских средстава.

Зато препоручујемо Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања да израђује извештај о реализованој финансијској подршци програма удружења и објављује га на својој званичној интернет страници и порталу е-Управе, у циљу транспарентног трошења додељених буџетских средстава.

Министарство за бригу о породици и демографију

Програмом коришћења дотација намењених за пројекте породично-правне заштите грађана, подршке породици и деци, координације и спровођења политике у области демографије, координације и спровођења популационе политике и подршке удружењима у области заштите породице и деце у 2023. години (у даљем тексту: Програм), а на који је Влада РС дала сагласност, прописано је да ће Министарство за бригу о породици извештај о реализацији Програма, ради информисања, поднети Влади.

У ревизији је утврђено да Министарство није известило Владу о реализацији Програма, нити је извештај о реализованој финансијској подршци програмима удружења из буџетских средстава објављен на званичној интернет страници Министарства и порталу е-Управе.

Извештај о реализованој финансијској подршци допринеће транспарентности у извештавању о трошењу додељених буџетских средстава.

⁷⁶ Члан 21 Уредбе

Зато препоручујемо Министарству за бригу о породици и демографију да израђује извештај о реализованој финансијској подршци програма удружења и објављује га на својој званичној интернет страници и порталу е-Управе, у циљу транспарентног трошења додељених буџетских средстава.

Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова

Покрајински секретаријат у периоду 2021–2023. године није израђивао извештаје о реализованој финансијској подршци програмима удружења из буџетских средстава, нити је исти објављивао на званичној интернет страници и порталу е-Управе.

Представници Покрајинског секретаријата су навели да су у ранијем периоду израђивани обједињени годишњи извештаји, и исти достављани Влади Аутономне Покрајине Војводине на усвајање, а да се у периоду на који се ревизија односи обједињени годишњи извештаји о реализованој финансијској подршци нису израђивани.

Као узрок овоме представници Покрајинског секретаријата навели су непотпуност прописа у делу који се односи на израду овог извештаја.

Извештај о реализованој финансијској подршци допринеће транспарентности у извештавању о трошењу додељених буџетских средстава.

Зато препоручујемо Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова да израђује извештај о реализованој финансијској подршци програма удружења и објављује га на својој званичној интернет страници и порталу е-Управе, у циљу транспарентног трошења додељених буџетских средстава.

V Прилози

Прилог 1 – Методологија у поступку рада

У фази планирања ревизије на тему „Управљање средствима за подстицање програма социјалне и породично-правне заштите које реализују удружења“ а приликом упознавања и разумевања наведене теме, тим је одржао четири састанка са представницима органа који поседују адекватна знања и информације у овој области и то са: Министарством за рад, Министарством за бригу о породици, Покрајинским секретаријатом и Министарством за људска и мањинска права и друштвени дијалог. Од наведених органа прикупљени су подаци о спроведеним јавним конкурсима. Сагледали смо улоге, надлежности и одговорности надлежних органа у управљању средствима за подстицање програма у области социјалне и породично-правне заштите које реализују удружења.

На основу прикупљених информација и анализе документације у фази предстудије, дефинисани су: потенцијални проблем, циљ ревизије, ревизијска питања, критеријуми, предмет ревизије, субјекти ревизије, као и период који ће ревизијом бити обухваћен.

Имајући у виду одговорности органа које проистичу из надлежности прописаних законским и подзаконским актима које уређују област социјалне и породично-правне заштите и надлежности Сектора 3, као субјекти ревизије одређени су: Министарство за рад, Министарство за бригу о породици и Покрајински секретаријат.

Обухват ревизије се односи на јавне конкурсе Министарства рад и Покрајинског секретаријата за подстицање програма које реализују удружења у периоду 1. јануар 2021–31. децембар 2023. године и јавне конкурсе Министарства за бригу о породици за подстицање програма које реализују удружења за период 1. јануар–31. децембар 2023. године, из разлога наведених у ограничењима ревизије.

У циљу одговора на прво ревизијско питање прикупили смо и анализирали следећу документацију: план расписивања јавног конкурса; текст конкурса; акт којим су прописана ближа мерила и критеријуми за избор програма; решење о именовању конкурсне комисије; изјаву о непостојању сукоба интереса; записнике са састанака конкурсне комисије; скале за процену критеријума; листе вредновања и рангирања. Извршили смо увид у Регистар Агенције за привредне регистре, увид у званичне интернет странице субјеката ревизије и увид на портал е-Управе. Такође, обављени су интервјуи са представницима субјеката ревизије.

Испитивали смо да ли су успостављени и обезбеђени предуслови да се поступак доделе средстава којима се подстичу програми удружења путем јавних конкурса спроведе благовремено и транспарентно, да ли су обезбеђени потпуни и релевантни подаци неопходни за примену прописаних критеријума за избор програма, њиховим носиоцима и очекиваним ефектима на основу којих је могуће ефикасно праћење, извршили анализу примене критеријума за избор програма.

У циљу одговора на друго ревизијско питање, успоставили смо квалитативне и квантитативне критеријуме за избор и анализу предлога програма који су подстицани од стране субјеката ревизије, а које реализују удружења и то:

- програме удружења за који су издвојена највећа средства у периоду 2021–2023. године;
- удружења чији су програми подстицани сваке године у периоду 2021–2023;
- удружења која су основана у претходној или истој години у којој су му додељена средства;

- удружења којима су средства додељена и од других субјеката ревизије у периоду 2021–2023. године.

На основу овако успостављених критеријума изабрано је 196 финансираних предлога програма удружења, и то:

- 22 предлога програма удружења подржаних од Министарства за бригу о породици;
- 86 предлога програма удружења подржаних од Министарства за рад;
- 88 предлога програма удружења подржаних од Покрајинског секретаријата.

На основу напред наведених квалитативних и квантитативних критеријума од субјеката ревизије смо прикупили и анализирали документацију о подстицаним програмима и то: уговоре о међусобном регулисању права, обавеза и одговорности; наративни извештај о реализацији програма (периодични и коначни); извештај о извршеним мониторинг посетама; анализу успешности и квалитета и степена остварености циљева програма, како би унапредио стање у области из своје надлежности; документацију којом се доказује реализација програма (извештаје, фотографије, листе присутности, уговоре о делу и о пословној сарадњи, ...). Обавили смо интервјуе са представницима субјеката ревизије.

У циљу одговора на треће ревизијско питање прикупили смо податке о уређености поступака праћења, контроле, извештавања, наменског или ненаменског коришћења средстава и анализирали смо следећу документацију: извештај о реализованој финансијској подршци програмима удружења из буџетских средстава у претходној календарској години; финансијску документацију (фактуре, уговори са добављачима, банкарски изводи, уговори о раду, рачуни, ...); акт којим су субјекти ревизије утврдили да су средства наменски потрошена. Обавили смо интервјуе са представницима субјеката ревизије.

Испитивали смо да је успостављен ефикасан начин праћења и контрола трошења средстава датих удружења, чији су програми подстицани, као и да ли је успостављен ефикасан начин извештавања о финансијској подршци програмима удружења.

Након спроведене анализе садржаја прикупљених одлука, аката, извештаја и других информација и резултата спроведених аналитичких поступака над достављеним подацима и извештајима изведени су налази и закључци и формулисане су препоруке за унапређење стања у овој области.

Прилог 2 – Обрасци Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Анекс 1 – Образац за писање предлога програма - Стално отворени конкурс

СТАЛНО ОТВОРЕНИ КОНКУРС
ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ОСОБА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ У
РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У 2023. ГОДИНИ

АНЕКС 1 ОБРАЗАЦ ЗА ПИСАЊЕ ПРЕДЛОГА ПРОГРАМА

Назив подноснога предлога програма	
Назив програма	

Референтни број програма	(одлуке Министарства)
--------------------------	-----------------------

Стално отворени конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији у 2023. години – Анекс 1

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОДНОСНОЈУ И ПРЕДЛОГУ ПРОГРАМА			
Знањачки назив удружења	Град/Општина		Адреса
Седиште			
Матични број	ПИБ		
Број рачуна - Улица за трансфер			
Контакт	Телефон	Е-пошта	
	Сајт	Facebook/ Инстаграм	
Заступник	Име и презиме	Функција	
	Име и презиме	Контакт телефон (мобилни)	
Назив програма			
Група активности (Укажите који одговори одговарају на један или више критеријума из списка)	Име и презиме		
	Функција		
Место реализације (Село/Град/Општина)	Адреса		
Трајање програма	Име и презиме		
Буџет програма	Износ који се тражи од Министарства		Укупан буџет програма
	0,00	дизера	0,00 дизера

Стално отворени конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији у 2023. години – Анекс 1

КРАТАК ОПИС ПРОГРАМА	
(Укратко опишите сваки елемент предлога програма: потребу/проблем, циљеве програма, циљеве, циљну групу, знањачкост и могућности да се реализира програм, оправданост буџета и квалификованост програма)	
1. ОПИС ПРОБЛЕМА (Опишите на који се начин предлог програма односи на један или више приоритета из јавног конкурса и објасните важност проблема које покушавате да решите)	
2. ОПИС ПРОГРАМА (Опишите активности које несте да предузмете и начин на који намеравате да остварите циљеве, наведете и описујете додатне активности програма као што су примери добре праксе, новонастале активности и слично)	

Стално отворени конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији у 2023. години – Анекс 1

3. ЦИЉНА ГРУПА	
(Наведи најважније циљне групе, врсте потребе, објекте користи програма за циљну циљну групу, наведи покривач и врсте активности програма)	

4. ФАЗЕ ПРОГРАМСКОГ ЦИКЛУСА									
Група активности (Укупи групе активности и наведи приоритетне активности)	Месец спровођења активности (подреди укупни број)							Реализатор активности (наведи да ли је у питању удружење или партнер)	
	I	II	III	IV	V	VI	VII		VIII
1.									
1.1.									
1.2.									
1.3. итд.									
2.									
2.1. итд.									
2.2.									
2.3. итд.									
3. итд.									

РЕПУБЛИКА СРБИЈА У 2023. ГОДИНИ – АНЕКС 1

10. ИСКУСТВО У РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА	
(Наведи програме из области унапређења положаја особа са инвалидитетом у којима сте реализирали учествовали као носилац или партнер)	
Назив програма	
Улога удружења	
Место реализације програма	
Најзначајнији резултати програма	
Партнери у реализацији програма	
Извор финансирања	
Буџет	

ИЗЈАВА ПОДНОСНОЦА ПРЕДЛОГА ПРОГРАМА

Ја, доле потписани, одговорно за програм у име удружења подносноца програма, потврђујем да су:

- информације наведене у предлогу програма тачне,
- да подносилац предлога програма и његови партнери испуњавају све услове из јавног позива да учествују у реализацији овог програма и
- да подносилац програма и особе предвиђене за реализацију програма имају и професионалне компетенције и напредне квалификације

Име и презиме одговорног лица	
Потпис и печат	
Датум и место	

ИЗЈАВА ПАРТНЕРА НА РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА (Само партнер издржавног партнера)

Ја, доле потписани, у име _____ (навести назив партнера), потврђујем да сам:

- прочитало/прочитале предлог програма,
- да сам сагласан/сагласна са садржајем предлога програма и
- да сам сагласан/сагласна са садржајем партнерског споразума који дефинише улогу партнера у циљу све подносиоца овог програма

Пун назив партнера	
Име и презиме одговорног лица	
Потпис и печат	
Датум и место	

Стално отворени конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији у 2023. години – Анекс 1

5. ЦИЉ ПРОГРАМА	
(Наведи конкретан циљ програма, односно дефинишуј користи програма за удружење области и циљну групу, као и оствариваче циљеве програма)	
6. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ (Наведи очекиване резултате програма, наведи резултате о коме да се каже да резултати морају бити реализовани, остваривачи и мерења)	
7. ОДРЖИВОСТ (Наведи на који начин ће програм наставити да остварује циљеве након престанка финансирања)	
8. ПАРТНЕРСТВО (Укажите је планирано да се програм реализује у партнерству са другим удружењима/институцијама, додати посебно забелуку за сваког партнера)	
Знањачки назив	
Правни статус	
Седиште и адреса	Град/Општина Адреса
Контакт подаци	Телефон Е-пошта
Контакт особа	Име и презиме Функција

Стално отворени конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији у 2023. години – Анекс 1

9. РЕСУРСИ				
Буџет у претходне две и текуће године (навести изворе финансирања, проценити износ доприноса у укупном годишњем буџету)	Година	Укупан буџет	Извори финансирања	Износ
	2021.			
	2022.			
	2023.			
Капацитети за управљање и реализацију програма	Име и презиме и функција у тиму за реализацију програма		Квалификације	
Општа и просторна капацитети				
Остали развијени ресурси (нпр. волонтери, сарадници, удружења/институције)				

Анекс 2 – Табеларни преглед буџета програма – Стално отворени конкурс

АНЕКС 2					Назив подносиоца програма			
Табеларни преглед буџета програма СТАЛНИ ОТВОРЕНИ КОНКУРС					Назив програма			
Редни број	Трошкови	Јединица	Број јединица	Бруто цена по јединици (дин.)	Укупан трошак (дин.)	Допринос других извора финансирања (дин.)	Допринос удружења које аплицира (подносилац програма и партнери) (дин.)	Износ који се тражи од Министарства (дин.)
1	2	3	4	5	6 (4 x 5)	7	8	9 (6-7-8)
1.	ЉУДСКИ РЕСУРСИ							
1.1.	ХОНОРАРИ ЗА ЧЛАНОВЕ ТИМА АНГАЖОВАНЕ НА ПОСЛОВИМА УПРАВЉАЊА ПРОГРАМОМ (1.1.1. + 1.1.2. + 1.1.3.)				#REF!	#REF!	#REF!	#REF!
1.1.1.	Особе одговорне за управљање програмом:				#REF!	#REF!	#REF!	#REF!
1.1.2.	Техничко и административно особље:				#REF!	#REF!	#REF!	#REF!
1.1.3.	Помоћно особље				#REF!	#REF!	#REF!	#REF!
1.2.	ХОНОРАРИ ЗА ЧЛАНОВЕ ТИМА АНГАЖОВАНЕ НА РЕАЛИЗАЦИЈИ АКТИВНОСТИ И ДИРЕКТНОМ РАДУ СА КОРИСНИЦИМА (1.2.1. + 1.2.2.)				#REF!	#REF!	#REF!	#REF!
1.2.1.	Особе ангажоване на раду са корисницима				#REF!	#REF!	#REF!	#REF!
1.2.2.	Стручни сарадници ангажовани за специфичне послове				#REF!	#REF!	#REF!	#REF!
	Међузбир Људски ресурси (1.1. + 1.2.)				#REF!	#REF!	#REF!	#REF!
2.	ПУТНИ ТРОШКОВИ - ПРЕВОЗ							
2.1.	Превоз за све ангажоване особе				0,00			0,00
2.2.	Превоз за учеснике организованих активности				0,00			0,00
	Међузбир Путни трошкови - превоз				0,00	0,00	0,00	0,00
3.	ТРОШКОВИ НАБАВКЕ ОПРЕМЕ							
3.1.	Канцеларијска опрема и намештај				0,00			0,00
3.2.	Рачунарска опрема				0,00			0,00

3.3.	Телефон и сл.				0,00			0,00
3.4.	Електронска и фотографска опрема				0,00			0,00
3.5.	Опрема за реализацију активности спорт и образовање (столови за стони тенис, рекети, мреже, школске табле, реквизити, учила и сл.)				0,00			0,00
3.6.	Трошкови изнајмљивања, транспорта и одржавања-сервисирања опреме неопходне за извођење планираних активности				0,00			0,00
3.7.	ОСТАЛО				0,00			0,00
	Међузбир Трошкови набавке опреме (3.1. + 3.2...3.7.)				0,00	0,00	0,00	0,00
4.	ЛОКАЛНА КАНЦЕЛАРИЈА/ТРОШКОВ И ПРОГРАМА							
4.1.	ТРОШКОВИ ИЗНАЈМЉИВАЊА ВОЗИЛА				0,00	0,00	0,00	0,00
4.1.1.	Трошкови изнајмљивања аутомобила, комбија или аутобуса за превоз корисника (организоване групне посете и слично)				0,00			0,00
4.2.	ТРОШКОВИ ЗАКУПА ПРОСТОРА				0,00	0,00	0,00	0,00
4.2.1.	Трошкови закупа простора за одржавање тренинга, радионица и сл.				0,00			0,00
4.3.	ТРОШКОВИ АДАПТАЦИЈЕ И УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА-ОБЈЕКТА				0,00	0,00	0,00	0,00
4.3.1.	Трошкови за извођење грађевинских, занатских и инсталатерских радова на адаптацији/уређењу простора/објекта за реализацију активности				0,00			0,00
4.4.	ТРОШКОВИ НАБАВКЕ ПОТРОШНОГ МАТЕРИЈАЛА И МАТЕРИЈАЛА ПОТРЕБНОГ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ АКТИВНОСТИ				0,00	0,00	0,00	0,00
4.4.1.	Трошкови набавке канцеларијског материјала				0,00			0,00
4.4.2.	Трошкови набавке радионичарског материјала				0,00			0,00
4.5.	ТРОШКОВИ ПОСЛУЖЕЊА				0,00	0,00	0,00	0,00
4.5.1.	Трошкови послужења на радионицама, семинарима, састанцима, конференцијама, тренинзима и слично				0,00			0,00

	Међузбир Локална канцеларија/ трошкови програма (4.1. + ... 4.5.)				0,00	0,00	0,00	0,00
5.	ОСТАЛИ ТРОШКОВИ							
5.1.	ТРОШКОВИ ПРИПРЕМЕ, ШТАМПЕ И УМНОЖАВАЊА ЕДУКАТИВНОГ МАТЕРИЈАЛА				0,00	-	-	0,00
5.2.	ТРОШКОВИ ЕВАЛУАЦИЈЕ ПРОГРАМА				0,00	-	-	0,00
5.3.	ТРОШКОВИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ СЕМИНАРА/СТРУЧНИХ КОНФЕРЕНЦИЈА/САСТАН АКА				0,00	-	-	0,00
5.4.	ТРОШКОВИ ПРОМОТИВНИХ АКТИВНОСТИ				0,00	-	-	0,00
5.5.	ТРОШКОВИ ФИНАНСИЈСКИХ УСЛУГА				0,00	-	-	0,00
	Међузбир Остали трошкови, услуге (5.1. + ... 5.5.)				0,00	0,00	0,00	0,00
	УКУПНИ ТРОШКОВИ ПРОГРАМА (1+2+3+4+5)				#REF!	#REF!	#REF!	#REF!

Потпис овлашћеног лица (Печат подносиоца програма)

Важне напомене:

- 1 При уношењу бројева који имају више од 3 цифре не одвајати их тачкама, зарезима или празним местом јер је документ подешен (форматиран) и то обавља аутоматски.
- 2 У пољима у којима се уносе износи, не треба наводити валуту (динар).
- 3 Колоне које се аутоматски обрачунавају су следеће: (6) - Укупан трошак, (9) - Износ који се тражи од Министарства
- 4 Међузбирови и зборови се аутоматски обрачунавају
- 5 Табела јеформатирана на начин да корекције нису могуће

Анекс 3 – Образац наративни преглед буџета програма – Стално отворени конкурс

АНЕКС 3 – ОБРАЗАЦ НАРАТИВНОГ ПРЕГЛЕДА БУЏЕТА ПРОГРАМА

Подносилац предлога програма	
Назив програма	
Трајање програма у месецима	
Износ који се тражи од Министарства	
Укупни трошкови за реализацију програма	

У табелама у продужетку наведени су трошкови за реализацију програма које је потребно рашчланити и детаљно образложити водећи рачуна о њиховим редоследу у Анексу 2.

1. ЉУДСКИ РЕСУРСИ

--

2. ПУТНИ ТРОШКОВИ - ПРЕВОЗ

--

3. НАБАВКА ОПРЕМЕ

--

4. ЛОКАЛНА КАНЦЕЛАРИЈА

--

5. ОСТАЛИ ТРОШКОВИ, УСЛУГЕ

--

НАПОМЕНЕ И КОМЕНТАРИ

--

Анекс 1 – Образац за писање предлога програма - Програмски конкурс

**МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ,
БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА
СЕКТОР ЗА ЗАШТИТУ ОСОБА СА ИНВАЛИДНОШЋУ**

ПРОГРАМСКИ КОНКУРС
ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ОСОБА СА ИНВАЛИДНОШЋУ У
РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У 2023. ГОДИНИ

АНЕКС 1
ОБРАЗАЦ ЗА ПИСАЊЕ ПРЕДЛОГА ПРОГРАМА

Назив поднесоца предлога програма	
Назив програма	

Референтни број програма	
--------------------------	--

(одлукује Министарство)

Програмски конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији у 2023. години

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОДНОСНОЦУ И ПРЕДЛОГУ ПРОГРАМА			
Званичан назив поднесоца			
Седиште	Град или општина	Адреса	
Матични број		ПИБ	
Број рачуна Управа за трезор			
Контакт	Телефон:	Е-пошта:	
	Званична интернет страница (сајт савета):		
	Facebook:	Инстаграм:	
Заступник:	Име и презиме	Функција	
Контакт особа	Име и презиме	Контакт телефон (мобилен)	
2. ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ ЈАВНОГ КОНКУРСА			
3. ТРАЈАЊЕ	месеци		
4. БУЏЕТ ПРОГРАМА	0,00 динара		
5. ОПИС ПРОГРАМА			
5А. ЦИЉ ПРОГРАМА			
5Б. ЦИЉНА ГРУПА			
5Ц. НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЦИЉА, ОДНОСНО ДЕТАЉАН ОПИС ПРОГРАМА САВЕЗА, ОДНОСНО АКТИВНОСТИ САВЕЗА			
5Д. ДЕТАЉАН ОПИС ПРОГРАМА СВИХ ЛОКАЛНИХ УДРУЖЕЊА, ОДНОСНО АКТИВНОСТИ ЛОКАЛНИХ УДРУЖЕЊА			
6. РЕЗУЛТАТИ ПРОГРАМА			
7. ОДРЖИВОСТ ПРОГРАМА			
8. ПРАЊЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА			

2

Програмски конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији у 2023. години

9. ВИЉИВОСТ ПРОГРАМА			
10. ОСОБЕ АНГАЖОВАНЕ НА РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА			
ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	УЛОГА	КВАЛИФИКАЦИЈЕ	
11. БУЏЕТ			
2022. ГОДИНА			
ИЗНОС	ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА	НАМЕНА СРЕДСТАВА	
УКУПАН БУЏЕТ ЗА 2022. ГОДИНУ		ДИНАРА	
ОЧЕКИВАНИ БУЏЕТ ЗА 2023. ГОДИНУ			
12. РЕСУРСИ			
број запослених/ангажованих лица у савезу	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ОПИС ПОСЛОВА	БРОЈ ЛИЦА
отпрема и просторни капацитети остали релевантни ресурси			

Програмски конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији у 2023. години

13. ЛОКАЛНИ ПАРТНЕРИ					
Р.БР.	Званичан назив удружења	Матични број удружења	Број чланова удружења/ број локалних програма	Пресекатк удружења	Број телефона и електронска адреса
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					

4

Програмски конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији у 2023. години

14. КАЛЕНДАР ВАЖНИХ ДАТУМА	
Р.БР.	ДАТУМ
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

ИЗЈАВА ПОДНОСНОЦА ПРЕДЛОГА ПРОГРАМА

Ја доле потписани, одговоран за програм у име подносиоца програма, потврђујем да су:

- информације изнете у предлогу програма тачне
- да подносилац предлога програма и његови партнери испуњавају све услове из конкурсне документације да учествују у реализацији овог програма
- да подносилац пријаве и особе предвиђене за реализацију програма имају и професионалне компетенције и наведене квалификације

Име и презиме одговорног лица	
Функција у савезу	
Потпис и печат	
Датум и место	

Прилог 3 – Обрасци Министарства за бригу о породици и демографију

Образац предлога програма

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЗА БРИГУ О ПОРОДИЦИ И
ДЕМОГРАФИЈУ

ОБРАЗАЦ ПРЕДЛОГА ПРОГРАМА
ЈАВНИ КОНКУРС ЗА ДОДЕЛУ ДОТАЦИЈА НАМЕЊЕНИХ ЗА ПРОЈЕКТЕ
ПОРОДИЧНОПРАВНЕ ЗАШТИТЕ ГРАЂАНА, ПОДРШКЕ ПОРОДИЦИ И ДЕЦИ У
2023. ГОДИНИ

ПУН НАЗИВ ПОДНОСИОЦА ПРИЈАВЕ (УДРУЖЕЊА)	
ЗВАНИЧНА АДРЕСА И СЕДИШТЕ УДРУЖЕЊА	
МАТИЧНИ БРОЈ УДРУЖЕЊА	
ПИБ УДРУЖЕЊА	
НАЗИВ ПРОЈЕКТА	
ЦИЉНА ГРУПА	
ПЕРИОД У КОМЕ СЕ ПЛАНИРА РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОЈЕКТА	
ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА (Износ који се захтева)	

ОПШТЕ НАПОМЕНЕ

Молимо Вас да пажљиво прочитате и попуните овај образац. По истеку рока за пријаву, достављени примерак попуњеног обрасца (Образац ПП) Министарству за бригу о породици и демографију сматраће се званичним предлогом програма.

Садржај предлога програма накнадно се може мењати само у поступку измене иницираном од стране Комисије или на Ваш захтев, уколико програм буде подржан.

За попуњавање Обрасца ПП користите ћирилично писмо фонта Times New Roman, величина фонта 12.

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ И КАПАЦИТЕТИ ПОДНОСИОЦА ПРЕДЛОГА ПРОГРАМА

1.	Пун назив подносиоца пријаве (како је наведено у акту о регистрацији)	
2.	Правни статус организације	
3.	Датум оснивања	
4.	Матични број	
5.	ПИБ	
6.	Адреса	
7.	Број фиксног телефона	
8.	Број факса	
9.	имејл адреса	
10.	Web-site	
11.	Број трезорског рачуна	
12.	Име и презиме руководиоца пројекта, контакт телефон	

2. ОПИС УДРУЖЕЊА

2.1 Укратко опишите историјат и циљеве вашег удружења (до једне странице).

2.2 Искуство у реализацији програма/пројеката (представити сваки пројекат/програм појединачно у засебној табели).

Назив пројекта	
Период реализације пројекта	
Најважнији резултати пројекта	
Буџет пројекта	
Донатор	

Назив пројекта	
Период реализације пројекта	
Најважнији резултати пројекта	
Буџет пројекта	
Донатор	

Назив пројекта	
Период реализације пројекта	
Најважнији резултати пројекта	
Буџет пројекта	
Донатор	

Табела 3.

2.3 Ресурси:
(Детаљно пренапишите различите ресурсе којима располаже ваше удружење. Сва поља су обавезна.)

Годишњи буџет за претходну годину	Укупан буџет		Главни финансијери	
	Стално извољени	Привремено извољени/ангажовани		
Број стално и привремено запослених/ангажованих у вашем удружењу, по категоријама				
Опrema и просторни капацитети				
Остали релевантни ресурси (нпр. волонтери)				

Табела 4.

3. ОПШТИ ПОДАЦИ О ПРЕДЛОГУ ПРОЈЕКТА

2.1 Молимо Вас да укратко представите програм (опишите ставља, генерални циљ и специфичне циљеве програма, активности)

2.2 У табели навести број и структуру предвиђених корисника програма

ЦИЉНА ГРУПА	БРОЈ ДИРЕКТНИХ КОРИСНИКА ПРОЈЕКТА			
	Структура	М	Ж	Укупно
БРОЈ ИНДИРЕКТНИХ КОРИСНИКА ПРОЈЕКТА	БРОЈ ИНДИРЕКТНИХ КОРИСНИКА ПРОЈЕКТА			
	Структура	М	Ж	Укупно

Табела 5.

2.3 Опис програмских активности:

Наведите активности и опишите јасно сваку од њих (три пасуса). Планирање програмских активности представљају све оне конкретне акције, мере и/или услове које је неопходно спровести или обезбедити како би се постигли очекивани резултати програма.

Активности	Очекивани резултати	Индикатори – мерљиви показатељи	Извори провере остварености дефинисаних резултата

Табела 6.

2.4 Време реализације програма:

Датум почетка реализације програма	Датум завршетка реализације програма

Табела 7.

2.5 План рада:

Активности	Период имплементације пројекта по месецима											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Табела 8.

2.6 Молимо Вас да наведете све општине или градове у којима ће се спроводити програмске активности:

2.7 Објасните детаљно које активности ћете предузети у циљу информисања грађана укључујући и припаднике циљних група о планираним активностима, догађајима и резултатима програма, као и на који начин ће бити обезбеђена промоција програма?

2.8 Наведите могуће ризике за реализацију програма и мере за превлађавање препознатих ризика:

2.9 Опширите на који начин ћете проценити успешност програма:

2.10 Опширите на који начин ћете обезбедити одрживост програма:

3. УДРУЖЕЊА - ПАРТНЕРИ НА ПРОГРАМУ

3.1 Структура партнерства:

Представите сваког појединачног партнера на програму кроз улогу у програму. **Обавезно** дефинишите одговорност/улогу партнерског удружења за поједине активности у оквиру програма.

Назив удружења	Улога у програму
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5. ...	5. ...

Табела 9.

3.2 Основни подаци о партнерским удружењима (поштом поједину табелу за свако удружење):

Пун назив удружења (како је уписано у АПР)	
Матични број удружења	
Званична адреса (седиште)	
Телефон/факс	
Е-пошта	
Контакт особа (име, презиме и функција у удружењу)	

Табела 10.

Потпис лица овлашћеног за заступање удружења
које је носилац програма и печат удружења

ПОДСЕТНИК (ЛИСТА ЗА ПРОВЕРУ)

Пре него што пошаљете своју пријаву, молимо вас да проверите да ли је конкурсна документација коју подносите комплетна.

Пријава на конкурсе са прилозима:

- Образац предлога програма
- Образац буџета програма – наритивни¹ и табеларни²
- Компактни диск (ЦД) са обавезном и пратећом документацијом

Образац буџета програма

Образац буџета пројекта
за шест месеци, подршке породично и деци у 2023. години

Назив удружења: _____

Назив пројекта: _____

1	2	3	4	5	6	
Редни број	Трошкови	Јединица	Број јединица	Бруто цена по јединици (РСД)	Допринос удружења или других дојатаца	захтеван од Министарства
1	Административна и управљачка (буџетски ресурси - плате, хонорари, накнаде)					
1.1.						
1.2.						0
1.3.						0
Укупни трошкови						0
2	Трошкови пројекатне активности и остали материјални расходи					
2.1.						0
2.2.						0
2.3.						0
2.4.						0
Укупни трошкови						0

3	Текући трошкови пројекта (трошкови и комуналне, електричне енергије, канцеларијски материјал + трошкови пројекције, ПТТ трошкови, итд.)					0
3.1.						0
3.2.						0
3.3.						0
3.4.						0
Укупни текући трошкови						0
4	УКУПНИ ТРОШКОВИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ (1+2+3)					0
4.1.	Неправилни трошкови до 3% од укупних трошкова (3% од 4.)					0
5	УКУПНИ ТРОШКОВИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОЈЕКТА (1-2+3+4)				0	0
6	УКУПНА ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА					0

лица овлашћеног за заступање удружења и печат удружења

Наративни приказ буџета програма

НАРАТИВНИ ПРИКАЗ БУЏЕТА ПРОЈЕКТА

Назив пројекта	
Подносилац предлога пројекта (назив удружења)	
Износ који се тражи од Министарства за бригу о породици и демографију	
Износ који се обезбеђује из других средстава	
Укупни трошкови пројекта	

У пољима испод сваке доле наведене ставке потребно је детаљно образложити све трошкове који припадају наведеној буџетској линији.

1	Трошкови управљања и администрације
1.1	
1.2	
1.3	
1.4	
2	Трошкови пројектних активности (организација, путни трошкови, трошкови евалуације, итд.) и остали материјални расходи
2.1.	
2.2.	
2.3.	
2.4.	
3	Текући трошкови пројекта (трошкови комуникације, електричне енергије, канцеларијски материјал, трошкови провизија, итд. трошкови, итд.)
3.1.	
3.2.	
3.3.	
3.4.	
4	Непредвиђени трошкови (до 3% укупних трошкова)
5	УКУПНА ВРЕДНОСТ ПРОЈЕКТА ИЗРАЖЕНА У РСД
	(у тисати износ)

Место и датум: _____

Потпис лица овлашћеног за заступање удружења
и печат удружења

